

برنامه درسی

رشته: مهندسی شهرسازی

دوره: کارشناسی

دانشکده: معماری و شهرسازی

مصوب جلسه مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۱۲ شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه

این برنامه براساس آیین‌نامه شماره ۲۱/۲۳۸۰۶ وزارت علوم تحقیقات و فناوری در خصوص تفویض اختیارات برنامه‌ریزی درسی به دانشگاه‌های دارای هیات ممیزه توسط اعضای هیات علمی دانشکده معماری و شهرسازی تدوین شده و در جلسه مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۱۲ شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه فردوسی مشهد

رشته: مهندسی شهرسازی

دوره: کارشناسی

برنامه درسی دوره کارشناسی که توسط اعضای هیات علمی گروه آموزشی شهرسازی تدوین شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.

- هر نوع تغییر در برنامه درسی مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه برسد.

ایمان الله بیگدلی

مدیر برنامه ریزی و توسعه آموزش دانشگاه

مرتضی کرمی

رئیس گروه برنامه ریزی آموزشی و درسی دانشگاه

رضا پیش قدم

معاون آموزشی دانشگاه

رأی صادره جلسه مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۱۲ شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه در مورد بازنگری برنامه درسی مهندسی شهرسازی در مقطع کارشناسی صحیح است. به واحد ذی ربط ابلاغ شود.

محمد کافی

رئیس دانشگاه

معاونت آموزشی

شورای برنامه ریزی درسی

برنامه درسی

دوره: کارشناسی

رشته: مهندسی شهرسازی

فصل اول

مشخصات کلی

بسمه تعالی

تعریف رشته

امروزه با توجه به توسعه سکونتگاه‌ها و فشارهای ناشی از رشد شهرنشینی، آموزش شهرسازی به‌عنوان فعالیتی فراگیر در سراسر دنیا دنبال می‌شود و به تناسب این موضوع، تقاضا برای تربیت متخصصین حرفه‌ای برای هدایت این برنامه‌ها افزایش یافته است. در اکثر جوامع شناسایی ریشه‌های «شهرسازی» نیازمند مطالعه ابتدایی‌ترین سکونتگاه‌های انسانی آن‌ها است. «طرح‌ریزی» بسیار پیش از آن که کوچک‌ترین بخش‌هایی از سکونتگاه‌های انسانی کیفیت «شهری» پیدا کنند، به‌عنوان نوعی هنر پذیرفته شده بود اما فرایند رسمی تربیت متخصصینی که دگرگونی‌های کالبدی، اجتماعی و اقتصادی را طبق آموزش‌های از پیش تعیین‌شده هدایت کنند ریشه در سده اخیر دارد.

در ایالات متحده و اروپا، ریشه‌های آموزش شهرسازی با جنبش برنامه‌ریزی شهری مدرن (در پاسخ به نگرانی‌های مربوط به شرایط متراکم و ناسالم شهرهای صنعتی) در اوایل قرن بیستم همزمان شد. در سایر نقاط دنیا شامل آمریکای جنوبی، آفریقا و آسیا توسعه شهرها و به تبع آن آموزش شهرسازی با کمی تأخیر شکل گرفت. این فرایند در ابتدا در قالب نوعی واردات استعماری به برخی کشورها وارد شد اما در سال‌های بعد با کمک سازمان‌های بین‌المللی یا تلاش برای بومی‌سازی مفاهیم، در این کشورها هم کوشش‌هایی در جهت کنترل چالش‌های پدیدار شونده در شهرها صورت گرفت. امروزه شهرها نقش بنیادین در سیستم توسعه جهانی و سیاست‌های مرتبط با آن دارند. در این راستا سند توسعه پایدار ۲۰۳۰ تصویر پررنگی را از فرصت‌ها و چالش‌های پیش رو برای شهرها به نمایش می‌گذارد. در هدف شماره ۱۱ این برنامه مشخصاً به نقش شهرها در ایجاد محیط پایدار با شعار "ایجاد شهرها و سکونتگاه‌های انسانی همه‌شمول، ایمن، تاب آور و پایدار" اشاره شده است.

هدف رشته

- کسب دانش، مهارت و صلاحیت لازم در حوزه‌های فنی/اجرایی، مدیریتی، ارتباطی و انتقادی جهت فعالیت در حرفه شهرسازی؛
- برقراری ارتباط مؤثر دانشجویان با حرفه مندان، مدیران و مردم به جهت افزایش توان اشتغال‌پذیری و کارآفرینی دانش‌آموختگان؛

ضرورت و اهمیت رشته

امروزه مراقبت و هدایت توسعه شهری و ساماندهی مناطق پیرامون شهرها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار شده است. از طرفی جمعیت شهرنشین نیز با رشد فزاینده‌ای مواجه است که این موضوع باعث روبرو شدن شهرها با مسائل گوناگونی می‌شود. تداوم این روند در آینده مراقبت و هدایت توسعه‌های شهری را در دستور کار قرار داده و بر تربیت نیروی انسانی آگاه و کارا در سطوح مختلف شهرسازی تأکید می‌کند.

گسترده‌گی حضور فارغ‌التحصیلان دوره کارشناسی از سال‌های آغازین دهه ۸۰ و راهیابی آنان به سطوح کارشناسی ارشد و دکتری از یک سو و دخالت این جمعیت روزافزون در دستگاه‌های اجرایی و دفاتر تهیه‌کننده طرح‌های شهرسازی و جامعه مهندسان ایران تاکنون چنان بوده است که از یک سو دانشگاه‌های شهرسازی ایران را مجبور به بازنگری کیفی و همه‌جانبه دوره و تبدیل رشته کارشناسی شهرسازی به مهندسی شهرسازی (۱۳۸۰) در این دوره کرده و از سوی دیگر تشکیل نهادها و انجمن‌های حرفه‌ای شهرسازی را گسترده‌تر ساخته است.

مطالعات پیشین در خصوص ضرورت مقطع کارشناسی شهرسازی نشان می‌دهد که وجود این مقطع از آموزش در شرایط فعلی ایران به دلایلی چون ضرورت ایجاد ماهیت مستقل برای رشته، نیاز و ضرورت جامعه، گسترش مسائل شهری و کمبود نیروی متخصص در سطوح مختلف، ضروری می‌باشد.

نقش، توانایی و شایستگی دانش‌آموختگان

- نظارت بر اجرای طرح‌ها و برنامه‌های توسعه
- ایجاد ارتباط بین برنامه‌های اقتصادی و اجتماعی با توسعه کالبدی
- ساماندهی و ارتقا کیفیت محیطی
- تهیه طرح و برنامه در سطوح مختلف

رشته شهرسازی در عین مستقل بودن، با حوزه‌های دانشی مختلف از جمله مباحث اجتماعی، اقتصادی، زیست‌محیطی، مدیریتی، زیرساختی و... در سطوح مختلف (روستایی، شهری و منطقه‌ای) در ارتباط پیوسته می‌باشد. دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی شهرسازی علاوه بر کسب دانش پایه و کاربردی در حوزه‌های فوق‌الذکر، لازم است مهارت‌های پایه (مهارت نوشتاری، گفتاری، مدیریت زمان، کارگروهی و...) و مهارت‌های تخصصی (کاربری زمین، تحلیل کمی/کیفی و طراحی...) را نیز فراگیرند. کارشناسان شهرسازی در ابتدای ورود به می‌توانند بخشی از تیم تهیه طرح و برنامه (از مقیاس کلان به خرد) بوده و با کسب تجربه در مراحل بعدی به‌عنوان تحلیلگر، برنامه‌ریز و طراح و همچنین تسهیلگر فعالیت داشته باشند. کارشناسان مهندسی شهرسازی می‌توانند در نهادهای عمومی از جمله دفاتر فنی شهرداری‌ها، وزارت راه و شهرسازی، دفاتر اداره مسکن و شهرسازی، بنیاد مسکن، دفاتر تسهیلگری و... و همچنین در بخش دفاتر خصوصی مهندسين مشاور شهرسازی ایفای فعالیت نمایند.

طول دوره و شکل نظام

مدت مجاز تحصیل در این دوره که به شیوه آموزشی-پژوهشی ارائه می‌شود ۴ سال (۸ نیمسال) تحصیلی می‌باشد.

تعداد و نوع واحدها درسی

تعداد واحدهایی که در این دوره ارائه می‌شوند ۱۴۰ واحد به شرح ذیل می‌باشد:

- دروس عمومی ۲۲ واحد

- دروس پایه ۲۶ واحد

- دروس تخصصی ۷۸ واحد

- دروس اختیاری ۱۴ واحد

شرایط و ضوابط ورود به دوره

شرایط پذیرش دانشجو مطابق ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقت و فناوری می باشد.

فصل دوم

واحدهای درسی و جداول دروس

جدول ۱- دروس عمومی

تعداد ساعات			تعداد واحد			نام درس	ردیف	
								نظری
جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری			
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	اندیشه اسلامی ۱	مبانی نظری اسلام (گذراندن ۲ درس)	۱
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	اندیشه اسلامی ۲		۲
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	انسان در اسلام		۳
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام		۴
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	فلسفه اخلاق	اخلاق اسلامی (گذراندن ۱ درس)	۵
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	آیین زندگی		۶
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	عرفان عملی در اسلام		۷
۴۸	-	۴۸	۲	-	۳	فارسی عمومی		۸
۴۸	-	۴۸	۳	-	۳	زبان عمومی		۹
۳۲	۳۲	-	۱	۱	-	تربیت بدنی ۱		۱۰
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	دانش خانواده و جمعیت		۱۱
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	انقلاب اسلامی ایران	انقلاب اسلامی (گذراندن ۱ درس)	۱۲
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	آشنایی با قانون اساسی ایران		۱۳
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)		۱۴
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	تاریخ و تمدن اسلامی (گذراندن ۱ درس)	۱۵
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام		۱۶
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	تاریخ امامت		۱۷
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	تفسیر موضوعی قرآن	آشنایی با منابع اسلامی (گذراندن ۱ درس)	۱۸
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	تفسیر موضوعی نهج البلاغه		۱۹
۳۲	۳۲	-	۱	۱	-	ورزش ۱		۲۰
			۲۲	۲	۲۰	جمع کل		

جدول ۲- دروس پایه

پیش نیاز/ هم نیاز	تعداد ساعات			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	مقدمه‌ای بر شهرسازی	۱
-	۸۰	۶۴	۱۶	۳	۲	۱	بیان تصویری برای شهرسازان	۲
-	۱۱۲	۹۶	۱۶	۴	۳	۱	مهارت‌های ترسیمی برای شهرسازان	۳
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	سکونتگاه‌های انسانی و محیط جغرافیایی	۴
بیان تصویری برای شهرسازان	۶۴	۳۲	۳۲	۳	۱	۲	درک و بیان محیط شهری	۵
مهارت‌های ترسیمی برای شهرسازان بیان تصویری برای شهرسازان	۱۱۲	۹۶	۱۶	۴	۳	۱	مبانی طراحی ۱	۶
مبانی طراحی ۱	۱۱۲	۹۶	۱۶	۴	۳	۱	مبانی طراحی ۲	۷
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	ریاضیات	۸
ریاضیات	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	کاربرد آمار در شهرسازی	۹
-	۶۰۸	۳۸۴	۲۲۴	۲۶	۱۲	۱۴	جمع کل	

جدول ۳- دروس تخصصی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	مباحث اقتصادی در شهرسازی	۲	۰	۲	۳۲	-	۳۲
۲	مباحث اجتماعی در شهرسازی	۲	۰	۲	۳۲	-	۳۲
۳	مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی شهری	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴
۴	کاربرد سیستم اطلاعات مکانی در شهرسازی	۱	۲	۳	۱۶	۶۴	۸۰
۵	تاریخ شهر و شهرسازی در جهان	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲
۶	اسناد، نهادها و قوانین شهری	۳	۰	۳	۴۸	۰	۴۸
۷	شناخت و تحلیل فضای شهری	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴
۸	مشارکت در شهرسازی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲
۹	مدل‌های کمی- فضایی در شهرسازی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲
۱۰	بافت‌های فرسوده شهری	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴
۱۱	شهر و محیط‌زیست	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲
۱۲	تأسیسات و زیرساخت‌های شهری	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴
۱۳	برنامه‌ریزی شبکه‌های حمل و نقل شهری	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴
۱۴	طراحی شبکه‌های حمل و نقل شهری	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴
۱۵	مبانی و روش‌های طراحی شهری	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴
۱۶	تاریخ شهر و شهرنشینی در ایران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲
۱۷	شهرسازی معاصر ایران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲
۱۸	مسکن شهری	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲
۱۹	برنامه‌ریزی منطقه‌ای	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲
۲۰	مدیریت و سیاست‌گذاری شهری	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲
۲۱	زبان تخصصی شهرسازی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲

-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	روش‌های مطالعه و پژوهش در شهرسازی	۲۲
مبانی طراحی ۲	۱۴۴	۱۲۸	۱۶	۵	۴	۱	کارگاه شهرسازی ۱	۲۳
کارگاه شهرسازی ۱ مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی شهری	۱۴۴	۱۲۸	۱۶	۵	۴	۱	کارگاه شهرسازی ۲	۲۴
کارگاه شهرسازی ۲ مبانی و روش‌های طراحی شهری	۱۴۴	۱۲۸	۱۶	۵	۴	۱	کارگاه شهرسازی ۳	۲۵
کارگاه شهرسازی ۳	۱۴۴	۱۲۸	۱۶	۵	۴	۱	کارگاه شهرسازی ۴	۲۶
تمامی کارگاه‌های شهرسازی	۱۴۴	۱۲۸	۱۶	۵	۴	۱	پروژه نهایی	۲۷
-	۱۷۱۲	۹۲۸	۷۸۴	۷۸	۲۹	۴۹	جمع کل	

جدول ۴- دروس اختیاری

پیش نیاز/ هم نیاز	تعداد ساعات			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	مبانی مهندسی معماری برای شهرسازان	۱
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	اقلیم و شهرسازی	۲
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	مطالعات منظر شهری	۳
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	سمینار مسائل شهری	۴
کارگاه شهرسازی ۴	۱۲۸	۱۲۸	۰	۴	۴	۰	کارآموزی	۵
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	مهارت‌های حرفه‌ای در شهرسازی	۶
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	ارزیابی اثرات توسعه بر محیط‌زیست	۷
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	معماری معاصر ایران و جهان	۸
مهارت‌های ترسیمی برای شهرسازان	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	کاربرد رایانه در شهرسازی	۹
-	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	گرافیک رایانه‌ای در شهرسازی	۱۰
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	تفسیر عکس‌های هوایی و ماهواره‌ای	۱۱
پس از گذراندن حداقل ۲۵ واحد پایه و تخصصی	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	کاربرد نقشه‌برداری در شهرسازی	۱۲
مباحث اقتصادی در شهرسازی	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	برآورد مالی پروژه‌های شهری	۱۳
طراحی شبکه‌های حمل و نقل شهری	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	حمل و نقل سبز	۱۴
مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی شهری	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	مبانی برنامه‌ریزی راهبردی	۱۵
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	شهرسازی و سلامت عمومی	۱۶
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	تفکر سیستمی در شهرسازی	۱۷
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	پایداری و محیط مصنوع	۱۸
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	مخاطرات طبیعی و سکونتگاه‌های انسانی	۱۹
-	۷۵۲	۲۲۴	۵۲۸	۴۰	۷	۳۳	جمع کل	

فصل سوم

سر فصل دروس

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مقدمه‌ای بر شهرسازی

عنوان درس (انگلیسی): **An introduction to urban planning**

نوع درس: پایه پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با کلیات «رشته شهرسازی» و تفاوت‌های آن با سایر تخصص‌ها همچون جغرافیا، معماری، عمران و ...
- آشنایی با ویژگی‌های شهر و دیدگاه‌های مختلف در تبیین و تکوین شهرها و چگونگی روند شهرنشینی در جوامع انسانی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

آگاهی از اصول کلی رشته مهندسی شهرسازی و آینده تحصیلی و حرفه‌ای آن

سرفصل درس

- تاریخچه شکل‌گیری و توسعه رشته «شهرسازی» در جهان و ایران
- رابطه بین رشته شهرسازی و سایر تخصص‌های مرتبط (جغرافیا، معماری، عمران و ...)
- شهرسازی چگونه نسبت به سایر تخصص‌ها استقلال می‌یابد و جایگاه «شهرساز» در فرایند توسعه شهری چیست؟
- شهر چیست؟ تعریف شهر از دیدگاه‌های مختلف جمعیتی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، جغرافیایی و فرهنگی
- شهر از دیدگاه تاریخی و سیر تکوین آن
- انواع شهرها و شهرهای جدید
- مفهوم اندازه شهر
- بررسی مفهوم فرم شهر و انواع مختلف آن
- نگاه به شهر در سیر اندیشه‌ها
- خوانایی شهر و نشانه‌های شهری
- فرهنگ و هویت در شهر

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی، بحث‌های گروهی و مشارکتی

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۵۰٪	-	نوشتاری: ۵۰٪	-
		عملکردی: -	

فهرست منابع

بورژل، گی (۱۳۷۷). شهر/امروز، ترجمه سید محمد سید میرزایی، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

پاکزاد، جهانشاه (۱۳۸۶). مقالاتی در باب مفاهیم معماری و طراحی شهری (کتاب دوم)، انتشارات شهیدی.

جیکوبز، جین (۱۳۸۶). مرگ و زندگی شهرهای بزرگ آمریکایی، ترجمه حمیدرضا پارسی و آرزو افلاطونی، انتشارات دانشگاه تهران.

فکوهی، ناصر (۱۳۸۷). انسان‌شناسی شهری، نشر نی.

فیالکوف، یانکل (۱۳۸۳). جامعه‌شناسی شهر، ترجمه عبدالحسین نیک‌گهر، انتشارات آگاه.

کامیار، غلامرضا (۱۳۸۷). حقوق شهری و شهرسازی، انتشارات مجد.

لینچ، کوین (۱۳۸۱). تئوری شکل شهر، ترجمه سید حسین بحرینی، انتشارات دانشگاه تهران.

لینچ، کوین (۱۳۸۱). سیمای شهر، ترجمه منوچهر مزینی، انتشارات دانشگاه تهران.

یاراحمدی، امیر (۱۳۷۸). به‌سوی شهرسازی انسان‌گرا، شرکت پردازش و برنامه‌ریزی شهری.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): بیان تصویری برای شهرسازان		
عنوان درس (انگلیسی): Visual Communication for Urban Designers		
نوع درس: پایه	پیش‌نیاز: دارد ☐ ندارد ☒	عنوان پیش‌نیاز: -
تعداد واحد: ۳	نوع واحد: ۱ واحد نظری- ۲ واحد عملی	تعداد ساعت: ۸۰ ساعت

اهداف درس

- امکان اندازه‌گیری تناسبات فضا و ترسیم و تغییر دادن فضاهای شهری
- عکاسی از فضای شهری و ساخت ماکت آن

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- ترسیم دوبعدی - سایه و راندو
- توانایی تجسم سه‌بعدی فرم و فضا از مقیاس‌های متفاوت و امکان تخیل و ترسیم آن بدون نیاز به نمونه

سرفصل درس

- انواع ترسیمات و مقدمات طراحی دست آزاد و فرآیند کلاسی
- مبانی اولیه ترسیمی دوبعدی از فرم و فضا
- نحوه به‌کارگیری ایزومتریک‌ها در درک بهتر از فضا و ارتباط اجزاء فضا
- پرسپکتیوهای حسی
- ساخت ماکت و عکاسی و ترسیم از نمونه برای تمرین
- ترسیم یک فضای شهری ساده در پرسپکتیو و مقایسه آن با ایزومتریک
- تکمیل پرسپکتیوهای حسی و ادراک روش قرارگیری ناظر در فضا
- تمرین با قرارگیری در فضای شهری
- راندو رنگی با ابزارها
- تبدیل پرسپکتیوهای حسی پرنده به دید ناظر
- جزئیات طراحی فضا (فیگو - فرنیچر - گیاهان)
- تکمیل تمرین ترسیمی پرسپکتیوهای دید ناظر و فعالیت بخشی به فضاها
- تمرین ترسیم انواع ترسیمات ۳ بعدی از یک فضای شهری و عکاسی از ماکت آن
- نکات و جزئیات تجسمی در فضا با تمرین عکاسی از فضاهای شهری و اسکیس از آنها

- روش‌های تغییر زوایای دید و تجسم فضایی تکمیلی
- تعریف پروژه پایانی ترسیمی و تمرین عکاسی مربوطه از آن
- ترسیم مدارک ۲ بعدی پروژه نهایی (پلان، نماها و مقاطع)
- ترسیم مدارک و ترسیمات ۳ بعدی پروژه نهایی
- ماکت‌سازی و عکاسی از پروژه نهایی
- شیت بنده و آماده‌سازی ارائه نهایی

روش یاددهی - یادگیری

در قسمت نظری درس مبانی زیبایی‌شناسی، رنگ‌شناسی و تمرین‌های نظری چون سایه و ... از طریق آموزش و مطالعه منابع ضمیمه انجام خواهد شد و قسمت عملی از روش یادگیری از روی دست مدرس در حال طراحی و تکرار و تمرین خواهد بود و کرکسیون‌های رفت و برگشتی موضوعی آموزش را در ذهن دانشجو تثبیت خواهد کرد

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۵۰٪ هر جلسه ۱ تمرین کلاسی و یک تمرین منزل	-	نوشتاری: - عملکردی: -	۵۰٪

تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

دوربین و تجهیزات ارسال فیلم و تصویر برای دانشجو - بازدید حضوری از محل پروژه‌های پیشنهادی

فهرست منابع

داویس، تئودورواک. (۱۳۸۶). پلان گرافیک ۱، ترجمه زهرا رضوی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

گیل، رابرت. (۱۳۹۲). راندو و طراحی با قلم و مرکب، ترجمه هدایت موتابی، نشر آزاده.

لاتزیو، پل. (۱۳۸۶). یادداشت‌های برای معماران و طراحان، ترجمه سعید آقایی و محمود مدنی، نشر هنر اسلامی.

لاتزیو، پل. (۱۳۸۹). تفکر ترسیمی برای معماران و طراحان، ترجمه سعید آقایی و محمود مدنی، نشر هنر و معماری.

لین، مایک. (۱۳۸۶). تکنیک‌های راندو در معماری، ترجمه امیر اعلا عدیلی، نشر همام.

Ching, F. D. (2019). *Design Drawing*, Wiley.

Jenkins, E. J. (2013). *Drawn to Design: Analyzing Architecture Through Freehand Drawing*, Birkhäuser

Lewis, K. (2015). *Graphic Design for Architects: A Manual for Visual Communication*, Routledge.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): **مهارت‌های ترسیمی برای شهرسازان**

عنوان درس (انگلیسی): **Drawing Skills for Urban Designers**

نوع درس: پایه پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -
تعداد واحد: ۴ نوع واحد: ۱ واحد نظری-۳ واحد عملی تعداد ساعت: ۱۱۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با مفهوم پرسپکتیو و کاربردهای آن
- ایجاد توانایی تصور فضایی از نقشه‌های دوبعدی
- ایجاد مهارت تبدیل یک فضای سه‌بعدی شهری به نقشه‌های دوبعدی
- توانایی ترسیم و درک نقشه‌های معماری و فضای شهری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- توانایی ترسیم انواع پرسپکتیو موازی و آشنایی با کاربرد هر کدام
- توانایی ترسیم پرسپکتیوهای منظری یک نقطه‌ای، دو نقطه‌ای و سه نقطه‌ای و کاربرد آن‌ها در خصوص فضاهای شهری
- توانایی خوانش و ترسیم پلان‌ها، سایت پلان‌ها، نماها و مقاطع شهری
- توانایی درک مفهوم مقیاس و مقتضیات مربوط به هر مقیاس در ترسیمات
- توانایی درک و ترسیم سایه در نما و احجام

سرفصل درس

- ابزار ترسیمات هندسی ساده در جهت تقویت مهارت، دقت و هماهنگی دست و ذهن
- ترسیم سه نما ۱- (نمایش یک موضوع سه‌بعدی به صورت دوبعدی) - احجام توپر
- ترسیم سه نما ۲- (نمایش یک موضوع سه‌بعدی به صورت دوبعدی) - احجام توخالی
- برش احجام
- پرسپکتیوهای موازی ۱- پرسپکتیو ایزومتریک
- پرسپکتیوهای موازی ۲- پرسپکتیوهای مایل
- نقشه‌های معماری - پلان، درک اهمیت مقیاس، استانداردها و اصول ترسیمی
- اصول ترسیم نما و برش و استانداردها
- ترسیم و استانداردهای پله - رمپ و ...

- تمرین جمع بندی، ترسیم سایت پلان و نما و مقطع یک فضای شهری
- پرسپکتیو منظری یک نقطه‌ای
- پرسپکتیو منظری دو نقطه‌ای
- ترسیم سایه در سایت پلان و نما

روش یاددهی - یادگیری

مبتنی بر ساخت مدل و ماکت - سخنرانی - یادگیری مشارکتی - تمرین کلاسی - حل تمرین - پروژه پایانی

روش ارزیابی

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزیابی مستمر
%۴۰	نوشتاری:	%۱۰	%۴۰ تکلیف هفتگی
	عملکردی: -		

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

تخته رسم

فهرست منابع

اسدی تهرانی، حمیرا؛ پاکخو، فاطمه و میرزایی، صغری. (۱۳۸۲). نقشه‌کشی ساختمان، مهارت درجه ۲. سازمان آموزش و پرورش شهر تهران.

ترکی شریف آبادی. (۱۳۸۷). علم مناظر و مرایا. شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی.

توسلی، محمود. (۱۳۸۳). هنر هندسه. انتشارات پیام.

شفیعی، مهدی. (۱۳۸۸). هندسه ترسیمی، ویژه دانشجویان معماری. انتشارات سمیرا.

مونتگیو، جان. (۱۳۹۳). مبانی پرسپکتیو، ترجمه علی شروه، انتشارات شباهنگ.

Kilmer, W. O. & Kilmer, R. (2003). *Construction drawings and details for interiors*. NJ: John Wiley & Sons, Inc.

Spence, W. P. (1993). *Architectural working drawings*, NJ: Prentice Hall.

Whitney, Terry A. *Architectural Drafting: Commercial Applications*. Teacher Guide. Mid-America Vocational Curriculum Consortium, Stillwater, Okla. 92630p. Mid-America

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): سکونتگاه‌های انسانی و محیط جغرافیایی

عنوان درس (انگلیسی): Human Settlements and Geographical Environment

نوع درس: پایه پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- بررسی نقش عوامل جغرافیای طبیعی و مصنوع (انسان-ساخت) بر نحوه شکل‌گیری سکونت‌گاه‌ها و استقرار آن‌ها بر عرصه زمین
- آشنایی با مفهوم جغرافیای شهری، مکانیزم توزیع جمعیت در پهنه‌های جغرافیایی و نحوه مکان‌گیری فعالیت‌ها در شهر و منطقه

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

توانایی کشف عوامل و نیروهای تأثیرگذار در پیدایش و توسعه سکونتگاه‌ها و مقایسه آن‌ها با یکدیگر از منظر رشد و توسعه یافتگی

سرفصل درس

- تعریف جغرافیای شهری و ضرورت فراگیری آن در رشته مهندسی شهرسازی
- مفاهیم پایه در جغرافیای شهری
- بررسی نقش عوامل طبیعی در پدیده‌های تاریخی و فرهنگی جوامع
- بررسی عوامل مؤثر در پیدایش و شکل‌گیری شهرها
- بررسی مفهومی الگوی شهر
- بررسی انواع مدل‌های الگوی شهری
- اکولوژی شهری
- تحلیل رابطه شهر و منطقه
- تحلیل رابطه شهر و منطقه - بررسی مدل مکان‌های مرکزی
- تحلیل رابطه شهر و منطقه - بررسی مفهوم شبکه شهری
- سلسله‌مراتب شهری
- مراحل رشد و توسعه شهرهای ایران
- شهرهای جدید-نوشهرها
- حاشیه‌نشینی یا اسکان غیررسمی در شهر

- سلسله مراتب شهری در مقیاس جهانی
- متابولیسم شهری

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی، بحث گروهی و انجام تکالیف و ارائه سمینار توسط دانشجویان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪	۴۰٪	نوشتاری: ۴۰٪ عملکردی: -	-

فهرست منابع

رجایی، عبدالحمید. (۱۳۹۷). کاربرد جغرافیای طبیعی در برنامه ریزی شهری و روستایی، انتشارات سمت.
 شکویی، حسین. (۱۳۷۱). فلسفه جغرافیا، انتشارات گیتاشناسی.
 شکویی، حسین. (۱۳۷۳). دیدگاه‌های نو در جغرافیا شهری، انتشارات سمت.
 فرید، یدالله (۱۳۹۱). جغرافیا و شهرشناسی. انتشارات دانشگاه تبریز.
 لینچ، کوین. (۱۳۷۴). سیمای شهر، ترجمه منوچهر مزینی، انتشارات دانشگاه تهران.

Kaplan, D. H. & Holloway, S. (2014). *Urban Geography*, Wiley.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): **درک و بیان محیط شهری**

عنوان درس (انگلیسی): **Perception and Presentation of Urban Environment**

نوع درس: پایه پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: بیان تصویری برای شهرسازان

تعداد واحد: ۳ نوع واحد: ۲ واحد نظری-۱ واحد عملی تعداد ساعت: ۶۴ ساعت

اهداف درس

آشنایی مقدماتی با مفهوم، نقش و اهمیت درک ویژگی‌ها و خصوصیات محیط و انعکاس این ویژگی‌ها و بیان ایده‌ها به‌منظور بهبود و ارتقاء کیفیت محیط و مآلا استفاده مطلوب شهروندان از فضاهای شهری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- آشنایی با شیوه‌های مختلف خواندن محیط، درک کردن محیط
- توانایی بیان و انتقال معنی محیط انسان‌ساخت
- پرورش مهارت‌های مربوط به مدیریت حواس.

سرفصل درس

- معنی و مفهوم درک و بیان محیط
- نقش درک و بیان در شناخت و طراحی محیط
- نقش حواس مختلف در درک محیط
- درک و بیان محیط توسط گروه‌های مختلف (سنی، جنسی، نابینایان و غیره)
- مفهوم نظریه گشتالت و اصول متناظر آن
- نماد، معنی و شهر
- روش‌های برداشت و تحلیل محیط:
 - روش‌های سستی برداشت
 - شیوه‌های برداشت فرم، فضا و فعالیت
- الف) برداشت کننده ثابت و موضوع متحرک
- ب) برداشت کننده متحرک (کند و سریع)
- شیوه‌های مختلف بیان محیط شهری
- کیفیت خوانایی در محیط شهری:

- تصویر ذهنی از محیط، مفهوم و کاربرد تصویر ذهنی، نقشه شناختی، عوامل مؤثر در تقویت تصویر ذهنی، مردم به چه چیزهایی در محیط اهمیت می‌دهند.
- اصول خواندن سریع و صحیح محیط:
- الف) عوامل مؤثر در خوانایی محیط
 - دید و منظر، دید پرنده، مفهوم حس تعلق، مفهوم حس مالکیت، فضاهای غیرقابل دفاع
- ب) عوامل مربوط به زیبایی‌شناسی محیط
 - نور، تابلوها، پوشش گیاهی، رنگ‌ها، مبلمان شهری، نماها، ورودی‌ها نمادها و نشانه‌ها، مقیاس‌ها و تناسبات
 - معانی بیان (استعاره، تمثیل، تشبیه، قیاس، کنایه)

روش یاددهی - یادگیری

این درس مبتنی بر دو بخش نظری و عملی در هر جلسه است. تمرینات عملی به صورت رفت و برگشتی اصلاح شده و در کلاس دانشجویان از موضوعات نظری ارائه شده در کلاس را به صورت عملی ارتقا می‌بخشند. متناسب با هر موضوع نظری ارائه شده دانشجویان می‌بایست در بازدیدهای کلاسی به همراه استاد درس شرکت نموده و مفاهیم نظری را در محیط شهری ادراک و تجربه کنند. متناسب با بازدیدها و مباحث تئوریک، تمرینات عملی نیز می‌بایست در نظر گرفته شود.

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۵۰	%۲۰	نوشتاری: -	%۳۰
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

پیشنهاد می‌شود بازدیدهایی با حضور استاد درس به نسبت مباحث نظری ارائه شده برگزار شود.

فهرست منابع

اسپیرن. ان. (۱۳۹۴) *زبان منظر*. ترجمه حسین بحرینی و بهناز امین زاده. انتشارات دانشگاه تهران.
 بحرینی، حسین (۱۳۹۴). *تحلیل فضاهای شهری در ارتباط با الگوهای رفتاری استفاده‌کنندگان از فضا*. چاپ دهم. انتشارات دانشگاه تهران.

بحرینی، حسین (۱۳۹۷). *فرایند طراحی شهری*، چاپ دهم. انتشارات دانشگاه تهران.

حیبی، سید محسن (۱۳۸۹) *قصه شهر*، تهران نماد شهر نو پرداز ایرانی. دانشگاه تهران.

لینچ، کوین (۱۳۹۸). *سیمای شهر*. ترجمه منوچهر مزینی. چاپ دوازدهم. انتشارات دانشگاه تهران.

Bannerjee, T. & Michael Southworth (1990). *City sense and city design*. MIT Press.

Hall, T. E (1973). *The silent language*. Anchor Books.

Kaplan S. & Kaplan, R (1978). *Humanscape*. Duxbury Press.

Larice, M & Macdonald, E. (2007). *The urban design reader*, Routledge

Moudon. A.V. (1983). *Streets as public property*. Proceedings of an international Institute. Held at the college of architecture and urban planning, university of Washington.

Rapoport, Amos (1983). Pedestrian street use –culture and perception. In: *Streets as Public Property, Opportunities for Public/Private Interaction in Planning and Design*, Proceeding, Edited by: Anne V. Moudon & Piere Lacoute.

Southworth, M. (2005). Designing the walkable city. *Journal of Urban Planning and Development*. Vol. 131. No. 4.

Thrift, N. (2004). Driving in the city. *Theory, Culture & Society*. Vol. 21 (4/5): 41-59.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مبانی طراحی ۱

عنوان درس (انگلیسی): Principles of Design I

نوع درس: پایه پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: مهارت‌های ترسیمی برای شهرسازان،

بیان تصویری برای شهرسازان

تعداد واحد: ۴ نوع واحد: ۱ واحد نظری-۳ واحد عملی تعداد ساعت: ۱۱۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با مقدمات طراحی و شناخت خصوصیات بصری اشیا
- آشنایی با فنون ترسیمی به صورت مقدماتی
- کاربست مفاهیم اولیه‌ی طراحی، الفبای فضا و فنون ترسیمی در خلق آثار هنری با تأکید بر طراحی خرد فضاها

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- درک اصول زیبایی‌شناسی، اصول تجزیه و ترکیب عناصر بصری و ویژگی‌های ادراکی محیط سه‌بعدی به صورت پایه
- تقویت مهارت‌های ارائه و طراحی
- ارتقا مهارت درک سه‌بعدی

سرفصل درس

- واژگان به وجود آورنده فضای دیداری، عناصر اولیه در فضا:
 - تجزیه نماهای شهری به لایه‌های تشکیل دهنده
 - سازمان‌دهی و ترکیب عناصر بصری:
 - اصول ترکیب‌بندی نما
 - انواع خطوط و ویژگی‌های آن‌ها:
 - درک عمق و بُعد با استفاده از حرکت خط در ترسیم دوبعدی و ساخت حجم سه‌بعدی
 - انواع سطوح و ویژگی‌های آن‌ها در حجم:
 - ساخت انواع سطوح، شناسایی سطوح در اشیای پیرامون، سطح شناسی بناهای شاخص، تجزیه و ترکیب سطوح
 - تشکیل دهنده چهره، کلاژ با ترکیب خطوط و سطوح
 - مفهوم فضای داخلی و خارجی و کیفیت‌های وابسته:

- بررسی فضاهای واجد کیفیت و ابعاد آنها
- ساختار شکل و ریخت‌شناسی اشکال در فضاهای شهری:
- بررسی فضاهای واجد کیفیت و ابعاد آنها
- فرم و انواع هندسی احجام، ترکیب احجام:
- طراحی و ساخت حجم سه‌بعدی یک خرد-فضای موضوعی
- سازمان‌دهی فرم:
- طراحی و ساخت حجم سه‌بعدی یک خرد-فضای موضوعی، بررسی فضاهای واجد کیفیت و ابعاد آنها
- مشخصه‌های بصری فرم:
- طراحی الگو، بافت و مصالح حجم طراحی شده، مصالح شناسی
- نور و رنگ و مبانی کاربرد آن در دو مقیاس معماری و شهرسازی:
- روانشناسی رنگ‌ها، کاربرد رنگ در فضاها و آثار هنری، تهیه پالت رنگی فضاهای شهری

روش یاددهی - یادگیری

تمرینات عملی به صورت رفت و برگشتی اصلاح شده و درک دانشجویان از موضوعات نظری ارائه شده را به صورت عملی ارتقا می‌بخشد. پیشنهاد می‌شود بخشی از تمرینات به صورت فردی و بخش دیگر به صورت گروهی ارائه شود.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۵۰	-	نوشتاری: -	%۵۰
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

آتلیه-لوازم و نوشت افزار طراحی

فهرست منابع

پاکزاد، جهان‌شاه (۱۳۸۵). مبانی نظری و فرآیند طراحی شهری، معاونت شهرسازی و معماری وزارت مسکن و شهرسازی. توسلی، محمود (۱۳۸۳). هنر هندسه، انتشارات پیام.

دی کی چینگ، فرانسیس (۱۳۸۷). معماری: فرم، فضا و نظم، ترجمه زهره قراگنلو، انتشارات دانشگاه تهران.

سایمون بل. (۱۳۸۶). منظر: الگو، ادراک و فرایند، ترجمه بهناز امین زاده، انتشارات دانشگاه تهران.

فون مایس، پی یر (۱۳۸۴). نگاهی به مبانی معماری از فرم تا مکان، ترجمه سیمون آیوازیان، انتشارات دانشگاه تهران.

کپش، گئورگی (۱۳۸۵). زبان تصویر، ترجمه فیروزه مهاجر، انتشارات سروش.

ماتلاک، جان (۱۳۷۹). آشنایی با طراحی محیط و منظر (جلد ۱، فصول ۸ و ۹)، ترجمه معاونت آموزش و پژوهش سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهر تهران.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مبانی طراحی ۲	
عنوان درس (انگلیسی): Principles of Design II	
نوع درس: پایه	پیش نیاز: دارد ■ ندارد □
عنوان پیش نیاز: مبانی طراحی ۱	
تعداد واحد: ۳	نوع واحد: ۱ واحد نظری-۳ واحد عملی
	تعداد ساعت: ۱۱۲ ساعت

اهداف درس

- شناخت عناصر بصری محیط‌های شهری، نحوه ساماندهی و شناخت اجزای ترکیب در طراحی محیط‌های انسان‌ساخت
 - خلاقیت بیان و تحلیل و شناخت اشکال در شهر با تأکید بر بیان اندیشه و شکل به صورت تصویر
- این درس به دنبال تجزیه و ترکیبی بر عناصر مصنوع فضاهای شهری و تفهیم بیشتر مسائل مربوط به این زمینه است، اینکه در کالبد شهر چه عناصری موجود است، این عناصر چگونه دیده می‌شوند و چگونه عملکردهای این عناصر در کالبد شهر معنا می‌شود.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- ارتقا مهارت‌های طراحی و ارائه
- تبیین رابطه میان کیفیت‌ها و ارزش‌های موجود در یک محیط و تأثیر آن بر ویژگی‌های معماری شهرسازی آن محیط

سرفصل درس

- بررسی عملی مفهوم توده و فضا در تکوین فضاهای شهری
- بررسی عوامل مؤثر بر کیفیت امتزاج توده و فضا در قالب پروژه عملی:
- تنظیم رابطه کیفی توده و فضا و تمرین‌های آن در یک واحد همسایگی
- شیوه‌های ترسیمی و بیان گرافیکی رابطه توده و فضا
- مفهوم قلمرو در فضاهای شهری در قالب تمرین‌های عملی:
- طراحی قلمروهای نیمه عمومی و عمومی
- عناصر کالبدی در طراحی قلمرو فضایی
- کیفیت محصوریت در فضاهای شهری و کاربست این کیفیت در طراحی فضا
- عناصر محصورکننده فضاهای شهری
- مقیاس و تناسب در محصوریت فضا
- خط آسمان و روش‌های کنترل تناسب فضایی

- ارتباط ساختمان با زمین
- کیفیت وحدت در فضاهای شهری و کاربرست آن در طراحی شهری
- کیفیت تعادل و تقارن در فضاهای شهری و کاربرست آن در طراحی شهری
- فرایند طراحی یک فضای جمعی حداکثر به مساحت سه هزار مترمربع به همراه جزئیات فضا تا مقیاس ۱:۲۵۰ (شامل پلان، نما، مقاطع، پرسپکتیوهای ناظر) و منتخبی مبلمان شهری و الگوهای کف سازی در مقیاس های مناسب

روش یاددهی - یادگیری

روش توضیحی - توصیه می شود در این درس بخشی از ارزیابی به صورت کار گروهی و بخش دیگر آن به صورت کار فردی انجام شود. در طول کلاس انتظار می رود دانشجویان چندین آزمون اسکیس را با توجه به پروژه های گروهی خود، با موفقیت بگذرانند.

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۴۰٪ اصلاح تمرینات به صورت رفت و برگشتی	۱۰٪ آزمون اسکیس	نوشتاری: -	۵۰٪
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

آتلیه - لوازم و نوشت افزار ارائه

فهرست منابع

اونسن، توماس (۱۳۸۷). گونه شناسی فضا در شهرسازی، ترجمه مهشید شکوهی، انتشارات دانشگاه هنر.

آرنهیم، رودلف (۱۳۸۲). پویه شناسی صور معماری، ترجمه مهرداد قیومی بیدهندی، انتشارات سمت.

بنتلی، ایان و دیگران (۱۳۸۲). محیط های پاسخده، ترجمه دکتر مصطفی بهزادفر، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران.

توسلی، محمود (۱۳۷۶). اصول و روش های طراحی شهری و فضاهای مسکونی در ایران (جلد اول)، محمود توسلی، مرکز مطالعات و تحقیقات معماری و شهرسازی ایران.

توسلی، محمود و ناصر بنیادی (۱۳۷۲). طراحی فضای شهری (جلد اول و دوم)، مرکز مطالعات و تحقیقات معماری و شهرسازی ایران

کالن، گوردون (۱۳۸۳). گزیده منظر شهری، ترجمه دکتر منوچهر طیبیان، انتشارات دانشگاه تهران

کریر، راب (۱۳۷۵). فضای شهری، ترجمه خسرو هاشمی نژاد، موسسه انتشارات جهاد دانشگاهی.

گروتز، کورت یورک (۱۳۸۳). زیبایی شناسی در معماری، ترجمه جهان شاه پاکزاد و عبدالرضا همایون، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

هدمن، ریچارد و آندرو یازوسکی (۱۳۸۱). مبانی طراحی شهری، ترجمه راضیه رضازاده و مصطفی عباس زادگان، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران.

Department of Architecture and Civic Design of the Greater London Council, (1978). *An Introduction to Housing Layouts, a GLC study*, Architectural Press.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): ریاضیات

عنوان درس (انگلیسی): Mathematics

نوع درس: پایه پیش نیاز: دارد ندارد عنوان پیش نیاز: -
تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

آشنایی با مباحث ریاضی عمومی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

توان برخورد با مسائل ریاضی و محاسباتی

سرفصل درس

- مختصات دکارتی
- مختصات قطبی
- اعداد مختلط، جمع و ضرب و ریشه و نمایش هندسی اعداد مختلط، نمایش قطبی اعداد مختلط
- تابع، جبر توابع
- حد و قضایای مربوطه، حد بی‌نهایت و حد در بی‌نهایت
- پیوستگی، مشتق، دستورهای مشتق‌گیری، تابع معکوس و مشتق آن، مشتق توابع مثلثاتی و توابع معکوس آنها
- قضیه رل، قضیه میانگین
- کاربردهای هندسی و مشتق منحنی‌ها و شتاب در مختصات قطبی
- کاربرد مشتق در تقریب ریشه‌های معادلات
- تعریف انتگرال توابع پیوسته
- قضایای اساسی حساب دیفرانسیل و انتگرال
- تابع اولیه
- روش‌های تقریبی برآورد انتگرال در کاربرد انتگرال
- محاسبه مساحت و حجم و طول منحنی و گشتاور و مرکز ثقل و کار (در مختصات دکارتی و قطبی)
- لگاریتم و توابع نمایی و مشتق آنها
- توابع هذلولی

- روش‌های انتگرال‌گیری، مانند تعویض متغیر و جزء‌به‌جزء و تجزیه به کسرها
- برخی تعویض متغیرهای خاص دنباله و سری عددی و قضایای مربوطه
- سری توان و قضیه تیلور با باقیمانده بسط تیلور.

روش یاددهی - یادگیری

روش توضیحی همراه با حل تمرین در کلاس

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪	۳۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: -	-

فهرست منابع

رنجبران، هادی. (۱۳۹۷). ریاضیات کاربرد آن در مدیریت و حسابداری. انتشارات اثبات، چاپ سی و هفتم.

فرهمند، شهریار. (۱۳۹۹). ریاضی عمومی ۲، انتشارات دانشگاه پیام نور، چاپ سوم.

فرهمند، شهریار. (۱۴۰۰). ریاضی عمومی ۱، انتشارات دانشگاه پیام نور، چاپ پنجم.

لیتهلد، لوئیس. (۱۳۸۸). حساب دیفرانسیل و انتگرال (جلد اول). ترجمه سیامک کاظمی، مهدی بهزاد، محسن رزاقی و اسلام ناظمی. انتشارات نشر دانشگاهی.

Devlin, K. (2018). *Sets, functions, and logic: an introduction to abstract mathematics*: Chapman and Hall/CRC.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): کاربرد آمار در شهرسازی

عنوان درس (انگلیسی): **Statistics in Urban Planning**

نوع درس: پایه پیش نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش نیاز: ریاضیات

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با مفاهیم پایه و نظری آمار
- آشنایی با روش های آماری به عنوان ابزار تحقیق در مطالعات شهری

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

- توانایی فهم و استخراج آمار توصیفی
- توانایی استفاده از آمار تحلیلی
- توانایی استفاده از نرم افزار SPSS
- تقویت مهارت گزارش نویسی (در بخش تجزیه و تحلیل)

سرفصل درس

- مقدمه: بیان مباحث ابتدایی و ضروری آمار:
 - تعریف آمار
 - بیان کاربرد آمار در مطالعات شهری
 - تعریف مفاهیم توصیف، برآورد و پیش بینی
- روش های آماری با هدف ارائه گزارش: توزیع فراوانی (هیستوگرام فراوانی و هیستوگرام فراوانی نسبی، چندضلعی فراوانی، نمودار فراوانی تجمعی، نمودار ستونی)
- معیارهای گرایش به مرکز و کاربرد آنها در شهرسازی
 - میانگین حسابی و میانگین هندسی
 - میانگین داده های گروه بندی شده
 - میانه
 - نحوه محاسبه میانه در توزیع فراوانی
 - نما

- نحوه محاسبه نما در توزیع فراوانی ها
- معیارهای پراکندگی و کاربرد آن‌ها در شهرسازی
- دامنه
- واریانس و انحراف معیار
- ضریب تغییر
- امتیاز استاندارد شده
- آنتروپی
- روش‌های نمونه‌گیری شامل تعاریف، روش نمونه‌گیری تصادفی، روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌بندی شده، روش نمونه‌گیری منظم، روش نمونه‌گیری خوشه‌ای، روش نمونه‌گیری چندمرحله‌ای
- استنباط آماری (تعمیم اطلاعات منتج از نمونه‌گیری به کل جامعه)
- مراحل آزمون فرضیه
- سطوح و مقیاس اندازه‌گیری (مقیاس‌های اسمی، ترتیبی، فاصله‌ای و کسری)
- آزمون‌های پارامتری (شامل آزمون t و آزمون Z)
- آزمون ناپارامتری (شامل آزمون دوجمله‌ای، آزمون کاری دو، آزمون من-ویتنی U، آزمون کولموگروف-اسمیرنوف)
- تجزیه و تحلیل واریانس
- معرفی SPSS (پیشنهاد می‌شود این بخش در طول ترم و به فراخور موضوعات تدریس شده، ارائه شود تا دانشجویان در حین آموزش مفاهیم، با این ابزار و چگونگی استخراج اطلاعات و تحلیل آن‌ها آشنا شوند)

روش یاددهی - یادگیری

روش توضیحی همراه با حل تمرین در کلاس بر پایه نرم‌افزار SPSS پیشنهاد می‌گردد به منظور تعمیق یادگیری، موضوعات واقعی در کلاس درس مورد مطالعه قرار گیرد.

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۲۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۵۰	-
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

پیشنهاد می‌گردد در این کلاس امکان بهره‌مندی دانشجویان از سیستم رایانه و نرم‌افزار SPSS فراهم باشد.

فهرست منابع

- آذر، عادل. مؤمنی، منصور. (۱۳۹۳). *آمار و کاربرد آن در مدیریت*، چاپ بیستم انتشارات سمت.
- زارع، حسین. صیف، محمدحسن. طالبی، سعید. (۱۴۰۰). *آمار استنباطی پیشرفته (کارشناسی ارشد علوم تربیتی)*، انتشارات دانشگاه پیام نور.
- شمامی، نادر. روزبهرانی، افشین. (۱۴۰۰). *آمار و احتمالات کاربردی*، نشر دفتر پژوهش‌های نظری و مطالعات راهبردی نزا.جا.
- صفایی صادق، غلامرضا. (۱۴۰۰). *آمار مقدماتی*، چاپ سوم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)،
- میرزا، لارنس. گامست، گلن. گارینو، ای. (۱۳۹۹). *تحلیل داده‌ها با استفاده از IBM SPSS*، ترجمه ولی‌الله فرزاد، امید شکری، نسرين اسماعیلیان، سمانه بهزاد پور، مریم اسدی، محمد شریفی. انتشارات سمت.
- نایی، هوشنگ. (۱۴۰۰). *آمار پیشرفته کاربردی همراه با SPSS*، چاپ سوم موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران.
- نو فرستی، محمد. (۱۳۹۹). *آمار در اقتصاد و بازرگانی*. انتشارات رسا.
- Anderson, D. R., Sweeney, D. J., Williams, T. A., Camm, J. D., & Cochran, J. J. (2020). *Modern business statistics with Microsoft Excel*, Cengage Learning.
- Baarda, D. B., de Goede, M. P. & Van Dijkum, C. (2019). *Introduction to Statistics with SPSS: A Guide to the Processing, Analysing and Reporting of (research), Data*, Routledge.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مباحث اقتصادی در شهرسازی

عنوان درس (انگلیسی): **Economic Topics in Urban Planning**

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با مبانی و اساسی‌ترین مسائل اقتصاد شهری
- مطالعه اثر متقابل مناسبات اقتصادی بر کاربری زمین، مسکن، حمل‌ونقل
- تحلیل عوامل اقتصادی مؤثر بر شکل‌گیری فعالیت‌ها و کاربری‌ها.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- توانایی مطالعه و تحلیل مسائل شهری از بعد اقتصادی
- آشنایی با ابعاد مختلف اقتصاد شهری و شناخت عوامل مؤثر بر آن.
- درک چگونگی تخصیص بهینه منابع در پروژه‌های شهری

سرفصل درس

- تشریح ویژگی‌های اقتصاد و اقتصاد شهری و ضرورت شناخت آن در شهرسازی
- مفهوم شهر از دیدگاه اقتصاد شهری و تعریف واحد مکان در شهر
- مفاهیم مرتبط با اقتصاد خرد (انواع مختلف بازار)
- اقتصاد مکان و کاربری زمین
- عوامل اقتصادی مؤثر بر مکان‌یابی کاربری‌ها و فعالیت‌ها
- اقتصاد مسکن
- اقتصاد ساختمان
- اقتصاد حمل‌ونقل
- مطالعه فقر و نابرابری، بافت‌های فرسوده و مهاجرت با تأکید بر اقتصاد شهری
- ویژگی‌های اقتصادی گردشگری و میراث فرهنگی
- مفاهیم پایه در اقتصاد محیط‌زیست
- تحلیل عوامل اقتصادی در توزیع فعالیت‌ها، کاربری‌ها، نیروی کار و بازار.
- حسابداری و بودجه‌بندی هزینه‌های جاری و عمرانی شهر و تراز مالی

- روش های اقتصادی تحقق پذیری پروژه های شهری
- شاخص های اقتصادی در مطالعات شهری
- طرح مسائل شهر از دیدگاه اقتصاد شهری (مسائل کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه)

روش یاددهی - یادگیری

مبنتی بر سخنرانی و پرسش و پاسخ و ارائه نمونه های عینی در کلاس دانشجویان می توانند مصادیق و نمونه های مربوط به موضوعات تدریس شده را در کلاس ارائه نمایند.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	۳۰٪	نوشتاری: ۷۰٪	-
		عملکردی: -	

فهرست منابع

اکبری، نعمت الله. (۱۳۹۶). *اقتصاد شهری*، انتشارات سمت.

براون، داگلاس. (۱۳۹۹). *مقدمه ای بر اقتصاد شهری*، ترجمه پرویز صدارت و سیروس آزادی. انتشارات دنیای اقتصاد.

بروکنر، جان. (۱۳۹۷). *درس هایی در اقتصاد شهری (جلد اول)*. ترجمه ناصر یارمحمدیان. انتشارات دانشگاه هنر اصفهان.

پرمن، راجر. یو، ما. مک گیلوری، جیمز. (۱۳۹۶). *اقتصاد محیط زیست و منابع طبیعی*. ترجمه حمیدرضا ارباب. نشر نی.

سولیوان، ا. (۱۳۸۷). *مباحثی در اقتصاد شهری (جلد اول)*. ترجمه جعفر قادری و علی قادری، انتشارات نور علم.

سولیوان، ا. (۱۳۸۷). *مباحثی در اقتصاد شهری (جلد دوم)*. ترجمه جعفر قادری و علی قادری، انتشارات نور علم.

عابدین درکوش، سعید. (۱۳۹۶). *درآمدی بر اقتصاد شهری*. انتشارات مرکز نشر دانشگاهی، چاپ نهم.

Brakman, S., Garretsen, H. & Van Marrewijk, C. (2019). *An introduction to geographical and urban economics: A spiky world*, Cambridge University Press.

Huggett, M. & Luo, W. (2021). *Optimal Income Taxation: An Urban Economics Perspective*. Retrieved from

Ioannides, Y. (2019). *Recent Developments in the Economics of Housing*, Edward Elgar Publishing.

Stilwell, F. (2018). *Reconstructing urban economics: towards a political economy of the built environment*, Taylor & Francis.

Strange, W. C. (2019). *The economics of agglomeration*, Edward Elgar Publishing.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مباحث اجتماعی در شهرسازی

عنوان درس (انگلیسی): **Social Topics in Urban Planning**

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با موضوعات اجتماعی برآمده از شهر و شهرنشینی
- آشنایی با بخشی از نظریه‌های اجتماعی شهری ناظر بر عمل شهرسازی.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- تقویت مهارت تفکر سیستمی و مهارت تفکر انتقادی از طریق درک مفهوم شهر به عنوان یک پدیده اجتماعی
- کسب مهارت‌های جمع‌آوری و تحلیل داده‌های اجتماعی در شهر (مشاهده، مصاحبه و...)

سرفصل درس

- روش‌های مطالعه پدیده‌های اجتماعی در سکونتگاه‌های انسانی
- آسیب‌های اجتماعی ناشی از شهرگرایی و رشد سریع شهر (فقر، بزهکاری، اعتیاد، امنیت اجتماعی، تضادها و تنش‌های قومی/نژادی/فرهنگی، اختلاف طبقاتی و نابرابری‌های اجتماعی...)
- ساخت کالبدی شهر و ساخت اجتماعی آن
- سازمان‌بندی اجتماعی شهر (سازمان‌ها، گروه‌ها، طبقات)
- شاخص‌های سنجش وضعیت اجتماعی در سکونتگاه‌های انسانی (شهر و محله)
- مفهوم سرمایه اجتماعی و اهمیت آن در نظام اجتماعی محله و شهر
- بررسی تأثیر اجتماعی مداخلات و پروژه‌های شهری (اعیان سازی و ...)
- بررسی تأثیر فضایی (کالبدی) تصمیم‌ها و سیاست‌های اجتماعی
- برنامه‌ها و سیاست‌های اجتماعی در ایران
- ارزش‌آفرینی اجتماعی به واسطه پروژه‌های شهری

روش یاددهی - یادگیری

روش توضیحی همراه با بحث گروهی. پیشنهاد می‌شود برخی موضوعات سرفصل در قالب تمرین به دانشجویان ارائه شود و دانشجویان تجربه کار میدانی را نیز کسب نمایند.

روش ارزیابی

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	نوشتاری: ۵۰٪	۵۰٪	-
	عملکردی: -		

فهرست منابع

تانکیس، فرن. (۱۳۸۸). *فضا، شهر و نظریه اجتماعی: مناسبات اجتماعی و شکل‌های شهری*، ترجمه آرزو افلاطونی و حمیدرضا پارس، انتشارات دانشگاه تهران.

گیدنز، آنتونی. (۱۳۹۸). *جامعه‌شناسی*، ترجمه منوچهر صبوری، نشر نی.

ممتاز، فریده. (۱۳۹۴). *جامعه‌شناسی شهر*، شرکت سهامی انتشار.

Abrahamson, M. (2014). *Urban Sociology: A Global Introduction*, Cambridge University Press.

Mellor, J. R. (2007). *Urban Sociology in an Urbanized Society*, Routledge.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مبانی و روش های برنامه ریزی شهری

عنوان درس (انگلیسی): **Principles and Methods in Urban Planning**

نوع درس: تخصصی پیش نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش نیاز: سکونتگاه های انسانی و محیط

جغرافیایی

تعداد واحد: ۳ نوع واحد: ۲ واحد نظری- ۱ واحد عملی تعداد ساعت: ۶۴ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با مبانی برنامه ریزی شهری
- آشنایی با مجموعه روش ها و فنون برنامه ریزی شهری

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

- توانایی شناخت و تحلیل شهر یا بخشی از آن به کمک فنون برنامه ریزی شهری.
- درک فرآیند برنامه ریزی شهری به صورت کل نگر و جامع.

سرفصل درس

نظری:

- مبانی برنامه ریزی شهری شامل تعریف برنامه ریزی، برنامه و انواع آن.
- تاریخچه تغییر و تحول برنامه ریزی شهری.
- فرآیندهای برنامه ریزی شهری و محدودیت های اجرایی در برنامه ریزی شهری.
- شیوه تهیه نقشه پایه و استخراج اطلاعات کالبدی فضایی متناسب با مقیاس طرح های توسعه شهری.
- روش ها و فنون شناخت و بررسی وضع موجود.
- مفهوم برداشت کالبدی و روش های انجام آن.
- ویژگی ها و مشخصات نظام تقسیمات فضایی کالبدی شهر (واحد همسایگی، محله، ناحیه، منطقه) و مفاهیم محدوده و حریم شهر.
- تعریف و بیان ویژگی های کانون های خدماتی واحد همسایگی، محله، ناحیه، منطقه.
- مفهوم کاربری زمین
- انواع دسته بندی کاربری زمین.
- ارزیابی کمی کاربری زمین (روش های محاسبه و تحلیل سطح و سرانه کاربری زمین)

- ارزیابی کیفی کاربری‌های شهری (ماتریس سازگاری، مطلوبیت، ظرفیت، وابستگی).
- مفهوم تراکم ساختمانی و جمعیتی، علل متراکم شدن شهرها؛ عوامل محدودکننده تراکم ساختمانی و جمعیتی، شیوه‌های تعیین تراکم ساختمانی.
- استانداردهای فضایی کالبدی (سرانه و معیارهای مکان‌یابی) عملکردهای مختلف شهری.
- مبانی و روش‌های تفکیک زمین شهری.
- مبانی و شیوه‌های طبقه‌بندی و پهنه‌بندی

عملی:

- مطلوب است تمرین‌هایی برای هر بخش تعریف شده و توسط دانشجو در قالب واحد عملی ارائه شود. توصیه می‌شود مجموعه تمرین‌ها، بر روی قسمتی از بافت شهری تعریف شده باشد که دانشجویان به اطلاعات اولیه آن دسترسی دارند
- مطلوب است مفهوم طرح‌های بالادست به صورت عملی و با بررسی طرح‌های مختلف توسعه شهری به دانشجو آموزش داده شود.

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی و پرسش و پاسخ و انجام تکالیف و ارائه در کلاس درس

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۲۰	نوشتاری: ٪۵۰ عملکردی: -	٪۳۰

تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

محیط کارگاهی به گونه‌ای که امکان مباحثه و کارگروهی فراهم آید.

فهرست منابع

اجلالی، پرویز. رفیعیان، مجتبی. عسگری، علی. (۱۳۹۴). نظریه برنامه‌ریزی، نشر آگه.

احمدیان، رضا و دیگران، (۱۳۹۵). روش‌ها و فنون کاربردی در طراحی شهری و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای. انتشارات آذرخش.

انجمن شهرسازی آمریکا. (۱۳۸۸). استانداردهای برنامه‌ریزی و طراحی شهری، کلیه مجلدات. جامعه مهندسان مشاور ایران.

دنیامالی، احمد. موسوی‌نور، سید علی. سرور، رحیم. (۱۳۹۹)، چشم‌اندازسازی شهری: راهنمای برنامه‌ریزی و مدیریت راهبردی شهر، انتشارات نگارستان اندیشه.

رهنمایی، محمدتقی. شاه‌حسینی، پروانه. (۱۳۹۳). فرایند برنامه‌ریزی شهری ایران. انتشارات سمت.

زیاری، کرامت‌الله. (۱۳۸۸): مبانی و تکنیک‌های برنامه‌ریزی شهری، انتشارات دانشگاه چابهار.

سیف‌الدینی، فرانک. (۱۳۸۱). مبانی برنامه‌ریزی شهری، انتشارات آبیژ.

- سیف‌الدینی، فرانک. (۱۳۸۸). *ارزشیابی طرح‌ها و برنامه‌ها*، انتشارات آیتز.
- شیعه، اسماعیل. (۱۳۸۴). *مقدمه‌ای بر مبانی برنامه‌ریزی شهری*، دانشگاه علم و صنعت ایران.
- عبدی دانشپور، زهره. (۱۳۸۷). *درآمدی بر نظریه‌های برنامه‌ریزی با تأکید. ویژه بر برنامه‌ریزی شهری*، دانشگاه شهید بهشتی.
- عزیزی، محمدمهدی. (۱۳۸۰). *آماده‌سازی زمین شهری در ایران*. انتشارات سازمان ملی زمین و مسکن.
- عزیزی، محمدمهدی. (۱۳۸۲). *تراکم در شهرسازی*، انتشارات دانشگاه تهران.
- گادز شاک، دیوید. کایسر، ادوارد. چین، استوارت. (۱۳۹۴). *برنامه‌ریزی کاربری زمین شهری*، ترجمه منوچهر طیبیان، انتشارات دانشگاه تهران.
- مشهودی، سهراب. (۱۳۸۹). *تراکم ساختمانی و جمعیتی در شهرها*، انتشارات مزینانی.
- نورمحمدی، خسرو. صمیمی، احمد. (۱۴۰۰). *برنامه‌ریزی توسعه در ایران: بازخوانی نظرات دکتر حسین عظیمی آران‌ی*، انتشارات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
- Abusaada, H., Vellguth, C. & Elshater, A. (2019). *Handbook of research on digital research methods and architectural tools in urban planning and design*, IGI Global.
- Douay, N. (2018). *Urban planning in the digital age*: ISTE.
- Hes, D. & Hernandez-Santin, C. (2020). *Placemaking fundamentals for the built environment*, Springer.
- Nunes Silva, C. (2018). *New approaches, methods, and tools in urban e-planning*, IGI Global.
- Singh, A. K. (2021). *Fundamentals of Urban Geography*, KK Publicaitons.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): کاربرد سیستم اطلاعات مکانی در شهرسازی

عنوان درس (انگلیسی): GIS Application in Urban Planning

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -
تعداد واحد: ۳ نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۲ واحد عملی تعداد ساعت: ۸۰ ساعت

اهداف درس

آشنایی با مبانی و مفاهیم سیستم اطلاعات مکانی، توابع و اپراتورهای آن برای حل مسائل واقعی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- توانایی نمایش پدیده‌های مکانی در یک سیستم کامپیوتری و سایر سیستم‌های پردازش داده.
- تسلط بر نحوه استفاده از محیط GIS و اجرای مدل‌های مکانی مختلف.
- توانایی در جمع‌آوری، ورود و آماده‌سازی داده‌ها، ویرایش آن‌ها جهت درک عوارض مکانی و شبیه‌سازی، تحلیل و نمایش بصری داده‌ها.

سرفصل درس

نظری:

- بررسی مبانی اولیه برنامه‌ریزی و مفاهیم کاربردی دانش شهرسازی در GIS.
- کار در محیط Arc Map.
- پردازش لایه‌ها.
- جداول توصیفی.
- انتخاب عوارض با استفاده از اطلاعات توصیفی.
- انتخاب عوارض به وسیله اطلاعات مکانی.
- انتخاب عوارض با استفاده از گرافیک در نقشه.
- انجام پرس و جوی ترکیبی (مکانی و توصیفی) در GIS و به کارگیری آن در مفاهیم برنامه‌ریزی نظیر تهیه ماتریس هم‌جواری و بررسی سازگاری و ناسازگاری کاربری‌ها با هم.
- رنگ‌بندی عوارض (Symbology) و خروجی نقشه و کار با محیط Layout View
- Arc Toolbox

- تکنیک‌های محاسبه تراکم ساختمانی، سطح اشغال و تراکم جمعیتی با استفاده از روش‌های مختلف همپوشانی در Arc Toolbox
- ابزار Editor و ایجاد، حذف و ویرایش عوارض.
- کاربرد Arc Catalog و مدیریت و طبقه‌بندی اطلاعات
- کار با ابزار 3d analyst و تولید نقشه‌های پایه‌ی توپوگرافی، شیب، جهت شیب و...
- انجام پروژه‌های کاربردی در شهرسازی

عملی:

- کلیه موضوعات ارائه شده به صورت عملی در کلاس توسط دانشجو نیز (همزمان با تدریس استاد) انجام می‌شود.
- لازم است برای فعالیت در منزل نیز مجموعه تمرین‌های به هم پیوسته پیش‌بینی شده تا علاوه بر تثبیت آموزش به صورت مستمر، در انتهای ترم نیز به صورت پروژه نهایی توسط دانشجو تحویل داده شود.

روش یاددهی - یادگیری

سخنرانی، پرسش و پاسخ، تمرینات کلاسی و کار در منزل، اجرای پروژه‌ها در محیط GIS، ارائه سمینار به وسیله دانشجویان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪	-	نوشتاری: - عملکردی: ۵۰٪	۳۰٪

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

امکان بهره‌مندی دانشجویان از رایانه مجهز به نرم افزار GIS

فهرست منابع

سعادت یار، امید. سنجرى، سارا. (۱۳۹۲). پروژه‌های کاربردی در GIS، انتشارات مهرگان قلم عابد.

عبادی، مسعود. نجاتی، ناصر. وحیدی، نسیم. (۱۳۹۷). تحلیل‌های کلیدی در برنامه‌ریزی فضایی با ArcGIS، انتشارات کسری.

عبادی، مسعود. وحیدی، نسیم. (۱۳۹۷). ArcGIS به زبان شهرسازی، انتشارات کسری.

قائمى، مرجان. شاد، روزبه. (۱۳۹۸). کاربرد تکنولوژی اطلاعات مکانی در علوم و مهندسی (با تأکید بر مدل‌سازی در مهندسی و علوم محیطی). انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد. مشهد، ایران.

نافلیک، کول ناسامبر. (۱۳۹۹). داستان‌پردازی با داده‌ها. ترجمه احسانه مرادیان آهی، انتشارات آریانا قلم.

Burrough, PA, & McDonnel, R A (1998). *Principles of Geographical Information Systems*, Oxford University Press.

Harder, Christian. (2020). *GIS for Science: Applying Mapping and Spatial Analytics*, Esri.

Matador, Leicester, UK O'Sullivan, D. and Unwin, D. (2010). *Geographic Information Analysis*, J Wiley.

Michael Worboys and Matt Duckham, (2004), *GIS A Computing perspective*, CRC Press.

Paul A. Longley, (2005), *Geo_spatial information systems and Science*, John Wiley and sons.

Rolf A. de, (2001), *Principle of GIS, ITC*, Enschede.

Smith, MJ de, Goodchild, M.F. and Longley, P. A. (2007). *Geospatial Analysis, A comprehensive Guide to Principles, Techniques and Software Tools*.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): تاریخ شهر و شهرسازی در جهان

عنوان درس (انگلیسی): World History of Cities and City Planning

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- شناخت چگونگی شکل‌گیری و تحولات ساخت‌وسازمان کالبدی شهر در دوران مختلف
- تحلیل تأثیر عوامل مختلف طبیعی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مؤثر بر کالبد شهر و بالعکس
- شناخت روش‌های رویارویی جوامع در هدایت و شکل‌دادن به کالبد شهرها در طول تاریخ و ارائه چشم‌اندازهایی برای وضع موجود و آینده

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- شناخت سیر تحول و تاریخ شهرها و ایجاد چشم‌اندازهایی برای رویه توسعه احتمالی آینده
- شناخت تاریخی ساخت و فرهنگ شهرنشینی که گویای عوامل "چرایی" وضع موجود و نمایانگر روند آتی دگرگونی‌ها و تحولات بعدی آن است.

سرفصل درس

- مقدمه: نگاهی به روش‌های پیدایش و تحول شهرها
- دوران اولیه: شهرهای نخستین (مصر، بین‌النهرین، هند، چین، پرو «اینکا»، امریکای مرکزی «مایا» و مکزیک «آزتک»)
- شهر یونانی
- شهر رومی
- شهر قرون وسطایی (پیدایش نطفه‌های شهری در اروپا و تکوین و توسعه ساختار کالبدی شهر قرون وسطایی)
- شهر رنسانسی (شکل‌گیری آرمان شهر)
- شهر باروکی (نگرش اقتدارگرایانه به شهرسازی)
- شهر در زمان انقلاب صنعتی (دگرگونی مفهوم شهر و شهرنشینی)
- شهر قرن نوزدهمی (عصر پیش-شهرسازی)
- شهر قرن بیستمی (عصر شهرسازی)
- شهر مدرنیستی

روش یاددهی - یادگیری

مبنتی بر روش توضیحی و پیشنهاد می شود ارائه های کلاسی در رابطه با موضوعات درسی در برنامه کلاس گنجانده شود.

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه ^۱
%۲۵	%۱۵	نوشتاری: %۳۰	%۳۰
		عملکردی: -	

فهرست منابع

بنه ولو، لئونارد (۱۳۸۴). تاریخ معماری مدرن، ترجمه علی محمد سادات افسری، مرکز نشر دانشگاهی.
 بیکن، ادmond (۱۳۸۶). طراحی شهرها، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران.
 پاکزاد، جهان شاه (۱۳۹۰). تاریخ شهر و شهرنشینی در اروپا، انتشارات آرمان شهر.
 موریس، جیمز (۱۳۸۱). تاریخ شکل شهر (تا انقلابات صنعتی، شهرهای اسلامی خاورمیانه و امپراتوری اسپانیا)، ترجمه رضاییه رضازاده، مهندسین مشاور فجر توسعه.

Zucker, P. (1959). *Town and Square from the Agora to the Village Green*, Columbia University Press.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): اسناد، نهادها و قوانین شهری

عنوان درس (انگلیسی): Documents, Institutions and Urban Regulations

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۳ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

اهداف درس

آشنایی با اسناد، نهادها و قوانین و آئین‌نامه‌های شهری گذشته و موجود ایران، اصطلاحات و تعاریف حقوق شهری، فرآیند تصویب طرح‌ها و اسناد شهرسازی و اجرای قوانین و مقررات و ضوابط شهری.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- آشنایی با طرح‌های توسعه شهری، فرآیند تهیه و سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با آن‌ها.
- شناخت قوانین و ضوابط مرتبط با شهرسازی و نهادهای مرتبط با آن‌ها.
- آشنایی با چالش‌های حقوقی قانونی شهرسازی در ایران.

سرفصل درس

- علم حقوق، مفاهیم حق و اقسام حق.
- مفهوم قانون به عنوان ابزار تعادل و توازن در محیط‌زیست، نظام دهنده روابط اجتماعی، اقتصادی و کالبدی.
- حقوق شهری، تاریخچه، ویژگی‌ها و اهداف و منابع و تفاوت آن با مقررات و طرح
- سلسله‌مراتب طرح‌های توسعه در ایران: اهداف، سابقه و معرفی مقدماتی هر طرح
- طرح‌های مجموعه شهری: تعاریف، شرح خدمات، بررسی انتقادی و ارائه نمونه.
- طرح‌های جامع: تعاریف، شرح خدمات، بررسی انتقادی و ارائه نمونه.
- طرح‌های تفصیلی: تعاریف، شرح خدمات، بررسی انتقادی و ارائه نمونه.
- طرح‌های آماده‌سازی: تعاریف، شرح خدمات، بررسی انتقادی و ارائه نمونه.
- طرح‌های بهسازی و نوسازی بافت‌های تاریخی و فرسوده: تعاریف، شرح خدمات، بررسی انتقادی و ارائه نمونه.
- طرح‌های طراحی شهری در سه مقیاس کلان (در سطح شهر)، میانی (پهنه) و خرد: تعاریف، شرح خدمات، بررسی انتقادی و ارائه نمونه.
- معرفی سازمان‌ها و نهادهای حقوقی شهرسازی ایران (شورای عالی شهرسازی و معماری و سازمان زمین شهری، کمیسیون ماده ۵، شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و ...)

- فرآیند تصویب کلیه طرح‌های شهری (مجموعه شهری، جامع، تفصیلی و ...)
- تحولات قانون‌گذاری در ایران (تأسیس وزارت آبادانی و مسکن، قوانین زمین شهری، مالکیت و انتقال آن، قوانین شهرداری و سیر تحولات آن)
- معرفی کمیسیون‌های مختلف مرتبط با شهرسازی (اعضاء، وظایف و حدود اختیارات).
- تعریف حقوقی فضای خصوصی و عمومی (عرصه، اعیان، پلاک، حدود اربعه، خیابان، پارک، تأسیسات زیر بنایی و ...)
- و حقوق کم‌توانان در بهره‌مندی از آن.
- حدود مالکیت ناشی از شهرنشینی.
- انواع اسناد ثبتی و قانونی (قولنامه، سند تفکیکی، پایان کار، عدم خلاف، گزارش کارشناس رسمی و ...)
- تملک اراضی خصوصی برای مصارف عام‌المنفعه.
- معانی و ارکان عرف در حقوق کنونی، تعریف حقوق مکتسبه و تخلفات ساختمانی.
- قوانین و ضوابط مربوط به حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها.
- زمینه‌های فعالیت شهرسازان در قانون (مهندس دارای حق امضاء، شرکت حقوقی و مشاور) و چالش‌های شهرسازی مرتبط با قوانین شهری.

روش یاددهی - یادگیری

مبتنی بر سخنرانی و پرسش و پاسخ و ارائه نمونه‌های عینی در کلاس
توصیه می‌شود با توجه به تنوع موضوعات ارائه‌شده در این درس از نخبگان و حرفه‌مندان مرتبط، برای سخنرانی در کلاس، استفاده شود.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	۳۰٪	نوشتاری: ۷۰٪ عملکردی: -	-

فهرست منابع

حسینی، علی. (۱۳۸۸). مبانی فنی و اجرایی حقوق شهری و منطقه‌ای در ایران. انتشارات حق شناس.
سازمان امور اراضی کشور. (۱۳۹۷). مجموعه قوانین و مقررات حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها. وزارت جهاد کشاورزی.
شورای عالی شهرسازی و معماری ایران. (۱۳۹۶). مجموعه ضوابط، مقررات و مصوبات موردی تا پایان ۱۳۹۵.
شورای عالی شهرسازی و معماری ایران. (۱۳۹۹). مجموعه مصوبات شهرسازی سال‌های ۹۷-۹۸.
کامیار، غلامرضا. (۱۴۰۰). حقوق شهری و شهرسازی. انتشارات مجد.

منابع مطالعاتی

خیرالدین، رضا. دلایی میلان، ابراهیم. (۱۳۹۵). نظام حقوق شهرسازی ایران در پرتو قوانین و مقررات اسلامی (تبیین الگوی برهم کنش حقوق عمومی و خصوصی). فصلنامه مدیریت شهری، پیاپی ۴۳.

خیرالدین، رضا. کامیار، غلامرضا. دلایی میلان، ابراهیم. (۱۳۹۵). تعادل بخشی بین حقوق مالکانه و منافع عمومی در اقدامات نوسازانه شهری (از تعارض منافع تا تعادل حقوق در قوانین سلب و تأمین حقوق مالکانه)، نشریه پژوهش‌های معماری اسلامی، سال چهارم. شماره ۴.

شاطریان، محمود. جاوید پناه، علی. (۱۳۹۹). درنگی بر جرم‌انگاری شهرسازی در ایران. فصلنامه بین‌المللی قانون یار، دوره ۴. شماره ۱۳.

گرگی ازندریانی، علی‌اکبر. شیرزاد نظرلو، زهرا. (۱۳۹۷). جایگاه حقوق معلولین در حوزه حقوق شهری. فصلنامه مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی، پیاپی ۲۶.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): شناخت و تحلیل فضای شهری

عنوان درس (انگلیسی): Analysis of Urban Public Spaces

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: تاریخ شهر و شهرسازی در جهان

تعداد واحد: ۳ نوع واحد: ۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی تعداد ساعت: ۶۴ ساعت

اهداف درس

شناخت ویژگی‌ها، ابعاد و مؤلفه‌های تأثیر گذر بر کیفیات یک فضای شهری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- آشنایی مقدماتی با فرایند طراحی شهری و مؤلفه‌های اولیه کالبدی- فضایی مؤثر در کیفیت فضاهای شهری و زیبایی‌شناسی آن‌ها
- کسب دانش در زمینه اینکه چگونه مفاهیم فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی فضای شهری در مفاهیم کالبدی آن مستحیل می‌شود و تحلیل فضای شهری در زمان و مکان بر اساس آن
- ایجاد دید عمیق‌تر نسبت به مفهوم فضای شهری و کیفیت‌های شایسته آن

سرفصل درس

- تعاریف فضای شهری و واژه‌شناسی مرتبط
- مفهوم فضای شهری و حیات مدنی در شهر
- تفاوت‌های محتوایی و رویه‌ای فضای شهری و فضای معماری
- تجربه آگاهی از فضا و طرق ادراک آن
- تکوین و بالندگی فضای شهری در شهر یونانی و ابعاد آن بر اساس نظام‌های اندیشه‌ای، هنری و معماری حاکم
- تکوین فضای شهری در تجربه شهر رومی و ابعاد آن بر اساس نظام‌های اندیشه‌ای، هنری و معماری حاکم
- دگرگونی‌های مفهوم فضای شهری در قرون وسطی و ابعاد آن بر اساس نظام‌های اندیشه‌ای، هنری و معماری حاکم
- فضا و ضد فضا/ گمشدگی فضا
- دگرگونی‌های مفهوم فضای شهری در رنسانس و ابعاد آن بر اساس نظام‌های اندیشه‌ای، هنری و معماری حاکم
- فضای شهری در باروک و ابعاد آن بر اساس نظام‌های اندیشه‌ای، هنری و معماری حاکم
- تجدد و فضای شهری (تجربه بین‌المللی - تجربه شهر ایرانی)
- تکنیک‌های تحلیل فضای شهری / نقدی بر تجارب اخیر ملی در ایجاد فضاهای شهری

- فراتجدد و فضای شهری
- تحولات فضاهای شهری در عصر جهانی شدن شهرها

روش یاددهی - یادگیری

روش توضیحی و پیشنهاد می‌شود در آموزش از تجربه‌های غنی تاریخی و تحول فضاهای شهری در یونان، روم، قرون وسطی، رنسانس، قرون ۱۷ و ۱۸، قرون ۱۹ و ۲۰ و قرن ۲۱ و تجربه شرق و شکل‌گیری فضای شهری در آن استفاده شود.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪	-	نوشتاری: ۵۰٪	۳۰٪
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

آتلیه

فهرست منابع

بیکن، ادموند (۱۳۹۵). طراحی شهرها، ترجمه فرزانه طاهری، چاپ سوم، مرکز مطالعات و تحقیقات معماری و شهرسازی ایران. توسلی، محمود و ناصر بنیادی (۱۳۷۲). طراحی فضای شهری (جلد اول و دوم)، مرکز مطالعات و تحقیقات معماری و شهرسازی ایران.

زیته، کامیلو (۱۳۸۵). ساخت شهر بر اساس مبانی هنری، ترجمه فریدون قریب، انتشارات دانشگاه تهران.

کاتبرت، الکساندر (۱۳۹۵). شکل شهرها اقتصاد سیاسی و طراحی شهری، ترجمه حمیدرضا پارسی و آرزو افلاطونی، انتشارات دانشگاه تهران.

کارمونا، متیو و دیگران (۱۳۹۶). فضای عمومی، ابعاد مدیریتی، ترجمه ایرج اسدی و مهدی عباس زاده، انتشارات سمت.

کریر، راب (۱۳۷۵). فضای شهری، ترجمه خسرو هاشمی نژاد، موسسه انتشارات جهاد دانشگاهی.

کنیرش، یورگن (۱۳۸۵). میدان‌های شهری، معماری و طراحی فضاهای باز، ترجمه فریدون قریب، انتشارات دانشگاه تهران.

گل، یان و برجیت سوار (۱۳۹۴). چگونه زندگی همگانی را مطالعه کنیم، ترجمه مصطفی بهزادفر و همکاران، انتشارات علم معمار.

لنگ، جان (۱۳۹۴). طراحی شهری، گونه شناسی رویه‌ها و طرح‌ها، ترجمه حسین بحرینی، انتشارات دانشگاه تهران.

مدنی پور، علی (۱۳۸۷). فضاهای عمومی و خصوصی شهر، ترجمه فرشاد نوریان، انتشارات شرکت پردازش و برنامه‌ریزی شهری.

مدنی پور، علی (۱۳۹۰). طراحی شهر خرد: مبانی و چارچوب‌ها، ترجمه بهادر زمانی، انتشارات دانشگاه تهران.

مدنی پور، علی (۱۳۹۵). طراحی شهری فضا و جامعه، ترجمه بهناز امین زاده و راضیه رضا بیگی ثانی، انتشارات دانشگاه تهران.

موریس، جیمز (۱۳۸۱). تاریخ شکل شهر (تا انقلابات صنعتی، شهرهای اسلامی خاورمیانه و امپراتوری اسپانیا)، ترجمه راضیه رضازاده، مهندسین مشاور فجر توسعه.

نقی زاده، محمد (۱۳۸۹). تحلیل و طراحی فضای شهری (مبانی، تعاریف، معیارها و شیوه‌ها)، پژوهشکده فرهنگ و هنر جهاد دانشگاهی.

نوربرگ شولتز، کریستیان (۱۳۸۲). *گزینه‌ای از معماری: معنا و مکان (بخش سوم: معنا در معماری)*، ترجمه ویدا نوروز برازجانی، نشر جان جهان.

نوربرگ شولتز، کریستیان (۱۳۸۶). *معنا در معماری غرب*، ترجمه مهرداد قیومی بیدهندی، انتشارات فرهنگستان هنر.

نوربرگ شولتز، کریستیان (۱۳۸۸). *روح مکان، به سوی پدیدارشناسی معماری (فصول ۷ و ۸)*، ترجمه محمدرضا شیرازی، انتشارات رخ داد نو.

Brown, L.J., Dixon, D. & Gillham, O. (2014). *Urban Design for an Urban Century: Shaping More Livable, Equitable, and Resilient Cities*, Wiley.

Leier, M. (2004). *100 Most Beautiful Squares of the World (A journey around 5 continents)*, REBO Publishers.

Moughtin, C. (1992). *Urban Design: Street and Square*. Architectural Press.

Rapoport, A. (1977). *Human Aspects of Urban Form: Towards a Man Environment Approach to Urban Form and Design*, Pergamon Press.

Zucker, P. (1959). *Town and Square: From the Agora to the Village Green*, Columbia University Press.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مشارکت در شهرسازی

عنوان درس (انگلیسی): **Participation in Urban Planning**

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: مباحث اجتماعی در شهرسازی

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- ایجاد رابطه بین نظریه‌ها و رویکردهای مشارکت مردمی با فعالیت حرفه‌ای شهرسازی در ایران
- آشنایی با مفاهیم نظری و مهارت‌های عملی لازم برای تسهیلگری، تعامل، گفتگو، چانه‌زنی و حل تعارض بین گروه‌های مختلف دخیل در فرایند برنامه‌ریزی و طراحی شهری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- درک نظریه‌هایی که ضرورت مشارکت گروه‌های مختلف را ضروری می‌سازد
- کسب دانش در خصوص روش‌های مختلف مشارکت مردمی در فرایند برنامه‌ریزی و طراحی شهری
- کسب مهارت‌های ارتباطی که دانشجویان را قادر به ایجاد تعامل، گفت‌وگو، مباحثه، چانه‌زنی و تسهیلگری بین گروه‌های مختلف می‌نماید
- کسب مهارت‌های تفکر انتقادی که دانشجویان را قادر به انتخاب بهترین تاکتیک برای تسهیلگری می‌نماید
- درک چالش‌های مرتبط با تسهیلگری و مشارکت در فعالیت حرفه‌ای شهرسازی

سرفصل درس

- مفاهیم و نظریه‌های پشتیبان مشارکت در شهرسازی
- مفهوم مشارکت در شهرسازی، ضرورت و اهمیت آن و نقش شهرساز در فرایند مشارکت و ارتباط با گروه‌های مختلف
- تاریخچه شکل‌گیری مشارکت در شهرسازی و بررسی نظریه‌های پشتیبان
- مشارکت مردمی در عمل: طراحی مشارکت مردمی
- آشنایی با روش‌های مشارکت مردمی، میانجی‌گری و تسهیلگری در فرایند تهیه و اجرای طرح‌های توسعه شهری
- فنون تعامل، گفتگو، چانه‌زنی و تسهیلگری میان گروه‌های مختلف ذی‌نفع در برنامه‌ریزی و طراحی شهری
- بررسی تجارب داخلی و خارجی مشارکت و تسهیلگری در برنامه‌های شهری
- پیچیدگی و چالش‌های مشارکت در برنامه‌ها و طرح‌های شهری

- پیچیدگی و چالش ناشی از ورود گروه‌های مختلف با تضاد منافع در پروسه برنامه‌ریزی
- تعارض بین اخلاق حرفه‌ای شهرسازی و فرایندهای تسهیلگری
- پیچیدگی‌ها و موانع حقوقی و اجرایی کسب مشارکت مردمی (تجارب داخلی و خارجی)

روش یاددهی - یادگیری

سمینارهای کلاسی، بحث و گفتگوی گروهی، آموزش مبتنی بر بازی از طریق شبیه‌سازی چالش‌های مشارکت و نقش تسهیلگر شهرساز در یک پروژه فرضی، دعوت از کارشناسان و متخصصان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪	۳۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: -	-

تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

آتلیه

فهرست منابع

علوی تبار، علی‌رضا (۱۳۸۲). بررسی الگوی مشارکت شهروندان در اداره امور شهرها (تجارب جهانی و ایران)، سازمان شهرداری‌های کشور.

مرکز اسکان بشر سازمان ملل متحد، (۱۳۹۴). روش‌های پشتیبانی از تصمیم‌گیری مشارکتی در عرصه شهر، ترجمه ثریا بهمن پور، انتشارات دانشگاه تهران.

Dienel, HL.; Shirazi, MR.; Schroder, S. & Schmithals, J. (2017). *Citizens' participation in urban planning and development in Iran*. Routledge.

Sanoff, H. (2000). *Community Participation Methods in Design and Planning*. J. Wiley & Sons

منابع مطالعاتی

حبیبی، محسن و سعیدی رضوانی، هادی (۱۳۸۴)، شهرسازی مشارکتی؛ کاوشی نظری در شرایط ایران، مجله هنرهای زیبا، شماره ۲۴.

Alexander, W. & Mark Tewdwr- Jones. (2020). Let's draw and talk about urban change: Deploying digital technology to encourage citizen participation in urban planning, *Environment and Planning B: Urban Analytics and City Science* 47 (9): 1588-1604.

Al-Kodmany, K. (1999). Using visualization techniques for enhancing public participation in planning and design: process, implementation, and evaluation. *Landscape and Urban Planning* 45(1): 37-45.

- Arnstein, S. R. (1969). A Ladder of Citizen Participation. *Journal of the American Planning Association* 35(4): 216-224.
- Bryson, J. M. et al. (2012). Designing Public Participation Processes *Public Administration Review* 73(1): 23-34.
- Creighton, J.L. (2005). Techniques for Getting Information to the Public and Techniques for Getting Information from the Public, in *The Public Involvement Handbook: Making Better Decisions through Citizen Involvement*. San Francisco: Jossey-Bass. pp. 85-142.
- Innes, J. E. & D. E. Booher (2004). Reframing Public Participation: Strategies for the 21st Century." *Planning Theory & Practice* 5(4): 419-436.
- Kleinhans, R. et al. (2015). Using Social Media and Mobile Technologies to Foster Engagement and Self-Organization in Participatory Urban Planning and Neighbourhood Governance. *Planning Practice and Research* 30(3): 237 -247.
- Quick, K. S. & Feldman, M. S. (2011). Distinguishing Participation and Inclusion. *Journal of Planning Education and Research* 31(3): 272-290.
- Susskind, L. & Ozawa, C. (1984). Mediated negotiation in the public sector: the planner as mediator. *Journal of Planning Education & Research* 4(1): 5 -15.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مدل های کمی-فضایی در شهرسازی

عنوان درس (انگلیسی): Quantitative-Spatial Models in Urban Planning

نوع درس: تخصصی پیش نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش نیاز: کاربرد آمار در شهرسازی

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با موضوعات کمی مورد استفاده در شهرسازی.
- آشنایی با مدل های تحلیل فضایی سکونتگاه ها.
- تعمیق شناخت و تحلیل کمی-فضایی در مطالعات شهری.

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

- توانایی تحلیل و پیش بینی های کمی فضایی در رابطه با شهر و روستا.

سرفصل درس

- مفاهیم اولیه مربوط به چستی مدل، انواع آن و چرایی استفاده از مدل در شهرسازی.
- مدل های جمعیتی (رشد خطی، نمایی، نمایی تعدیل شده، مقایسه ای، رگرسیون خطی ساده، روش نسبت و ترکیبی و غیره).
- معرفی نرم افزارهای مرتبط با پیش بینی رشد جمعیت نظیر Spectrum و people.
- مدل های اقتصادی (ترسیمی ایزارد، ضریب مکانی، نقش اقتصادی شهر، برنامه ریزی خطی و غیره).
- مدل های پیش بینی مسکن (تعیین کمبود واحد مسکونی، برآورد نیاز به مسکن، گروه نما، سرانه مسکونی و تراکم خالص و غیره).
- مدل های تحلیل فضایی (مدل آنتروپی شانون و مدل هلدرن).
- مدل های تحلیل خودهمبستگی فضایی (آماره موران).
- مدل های پیش بینی جهات توسعه شهری (اتوماتای سلولی).
- مدل های جاذبه (گرانژی، نقطه جدایی، هنسن).
- مدل های جاذبه (مدل جاذبه تک قیدی و دو قیدی)
- مدل لاری
- مدل های ارزیابی: مدل های تصمیم گیری چند معیاره (Topsis)

- مدل‌های ارزیابی: تحلیل سلسله مراتبی (AHP) به همراه نرم‌افزار مربوطه (Expert Choice)
- مدل‌های ارزیابی: تحلیل شبکه‌ای (ANP) به همراه نرم‌افزار مربوطه (Super Decisions)
- کاربرد سیستم عصبی در شهرسازی
- مدل‌های مکان‌یابی کاربری‌ها در شهرسازی

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی و پرسش و پاسخ و انجام تکالیف و ارائه در کلاس درس

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪	۳۰٪	نوشتاری: ۵۰٪	-
		عملکردی: -	

فهرست منابع

پایدار، ابوذر. حاجی نژاد، علی. فتاحی، احدالله. (۱۳۹۵). کاربرد مدل‌ها و فنون تصمیم‌گیری در جغرافیا با تأکید بر برنامه‌ریزی روستایی، شهری و گردشگری. انتشارات جهاد دانشگاهی.

حکمت نیا، حسن. موسوی، میرنجم. (۱۳۹۰). کاربرد مدل در جغرافیا با تأکید بر برنامه‌ریزی شهری و ناحیه‌ای. انتشارات علم نوین.

عشقی، کوروش. فرنیاء، فرید. (۱۳۹۹). برنامه‌ریزی خطی: مدل‌سازی و روش‌های حل. انتشارات دانشگاه صنعتی شریف. چاپ دوم.

فرهمند، شکوفه. عسکری، علی. (۱۴۰۰). مدل‌سازی و شبیه‌سازی عامل‌محور در برنامه‌ریزی و اقتصاد شهری با نرم‌افزار *Anylogic* انتشارات دانشگاه صنعتی شریف.

کلانتری، خلیل. (۱۳۹۶). مدل‌های کمی در برنامه‌ریزی (منطقه‌ای، شهری و روستایی). فرهنگ صبا.

محمد پور، نغمه. (۱۳۹۷). مروری بر مدل‌های کمی و کیفی پیشرفته در شهرسازی با ارائه مثال‌های کاربردی. انتشارات سیمای دانش.

D'Acci, L. & Batty, M. (2019). *The Mathematics of Urban Morphology*, Springer.

Gaber, J. (2020). *Qualitative analysis for planning & policy: Beyond the numbers*, Routledge.

Park, K. (2020). *Basic Quantitative Research Methods for Urban Planners*, Routledge.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): **بافت‌های فرسوده شهری**

عنوان درس (انگلیسی): **Deprived Urban Areas**

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۳ نوع واحد: ۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی تعداد ساعت: ۶۴ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با مفاهیم اساسی و اولیه فرسودگی، بافت فرسوده شهری و رویکردهای مختلف مداخله در بافت فرسوده
- آشنایی با تجربه‌های ایران و جهان در رابطه با مرمت شهری
- بررسی مشکلات و موانع نوسازی شهری در ایران
- آشنایی با شیوه‌های جدید نوسازی (نوسازی بر پایه مشارکت مردمی)

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- درک مسئله فرسودگی و گونه‌های مختلف فرسودگی در شهرهای ایران
- آشنایی با ابزارها و روش‌های مرمت شهری
- بررسی انتقادی و مقایسه‌ای نسبت به مداخله در بافت فرسوده شهری با توجه به ارائه تجارب سایر کشورها در مرمت شهری

سرفصل درس

نظری:

- مفاهیم اولیه مرتبط با فرسودگی، عوامل تأثیرگذار در شکل‌گیری بافت‌های فرسوده، گونه شناسی فرسودگی در بافت‌های شهری
- آشنایی با مرمت شهری - نظریات و راهکارها
- آشنایی با منشورها و کنگره‌های بین‌المللی مرمت شهری
- معرفی و نقد و بررسی نمونه‌های مرمت شهری در ایران
- معرفی و نقد و بررسی نمونه‌های مرمت شهری در جهان
- بازآفرینی شهری - سیر تحول، اهداف و اقدامات - بررسی نمونه‌های موردی
- تجربیات ایران در رابطه با بافت‌های فرسوده شهری - سیر تحول، اقدامات، نتایج
- موانع و مشکلات نوسازی شهری در ایران

- مشارکت مردمی و نوسازی شهری

عملی:

- شناسایی، بررسی و تحلیل مصادیق فرسودگی در یک محدوده معین شهری:
- معرفی محدوده (با استناد به آمارهای رسمی و غیررسمی (برداشت‌ها) و نقشه‌های موجود)
- بررسی مشکلات مرتبط با فرسودگی در محدوده (با توجه به اسناد فرادست، برداشت‌های شخصی، مصاحبه‌ها و ...)
- بررسی فرسودگی در بافت مورد مطالعه و شناسایی شاخصه‌های مرتبط با فرسودگی در بافت
- گونه شناسی فرسودگی در بافت مورد مطالعه با ذکر دلایل توجیهی و شاخص‌های مرتبط با گونه معرفی شده

روش یاددهی - یادگیری

سمینارهای موردی، بحث و گفتگو کلاسی و دعوت از متخصصین نوسازی شهری برای ارائه نمونه‌های موردی.

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰٪	۲۰٪	نوشتاری: ۳۰٪ عملکردی: -	۴۰٪

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

آتلیه

توصیه می‌شود بازدیدهایی از پروژه‌های مرمت شهری (در قالب سفرهای استانی و خارج از استان) صورت گیرد.

فهرست منابع

حبیبی، سید محسن و ملیحه مقصودی. (۱۳۸۶). مرمت شهری: تعریف، نظریه‌ها، تجارب، منشورها و قطعنامه‌های جهانی، روش‌ها و اقدامات شهری، انتشارات دانشگاه تهران.

حناچی، پیروز. (۱۳۹۰). مرمت شهری در بافت‌های تاریخی ایران، انتشارات دانشگاه تهران.

حناچی، خادم‌زاده، شایان، کامل نیا و مهدوی نژاد (۱۳۸۶). بررسی تطبیقی تجارب مرمت شهری در جهان و ایران، انتشارات سبحان نور.

عندلیب، علیرضا (۱۳۹۲). اصول نوسازی شهری: رویکردی نو به بافت‌های فرسوده، ویرایش دوم، انتشارات آذرخش

فلامکی، محمد منصور (۱۳۷۵). سیری در تجارب مرمت شهری از ونیز تا شیراز، انتشارات نشر فضا.

فلامکی، محمد منصور (۱۳۸۴). نوسازی و بهسازی شهری، انتشارات سمت.

فلامکی، محمد منصور، (۱۳۷۴). باز زنده سازی بناها و شهرهای تاریخی، انتشارات دانشگاه تهران.

منابع مطالعاتی

- ایزدی، محمد سعید (۱۳۸۰)، بررسی تجارب مرمت شهری در ایران با تأکید بر تحولات ۲ دهه اخیر، نشریه شهرسازی و معماری هفت شهر، ۲(۳)، ۳۲-۴۲.
- بحرینی، ایزدی و مفیدی (۱۳۹۲) رویکردها و سیاست‌های نوسازی شهری (از بازسازی تا بازآفرینی شهری پایدار)، فصلنامه مطالعات شهری، ۹، ۳۰-۱۷.
- بنیادی، ناصر. (۱۳۹۱). سیر تحول در اندیشه مرمت شهری، هویت شهر، ش ۱۰، سال ششم، ۶۷-۷۸.
- حاجی علی‌اکبری، کاوه، (۱۳۹۰)، تسهیلگری در بافت‌های فرسوده شهر تهران، نشریه شهرسازی و معماری هفت شهر، ۳ (۳۷ و ۳۸)، ۳۸-۲۵.
- مهدیزاده، سارا و پیروز حناچی (۱۳۹۵) نقش معماران و باستان‌شناسان غربی در مرمت بناهای تاریخی ایران در دوران پهلوی (۱۳۵۷-۱۳۰۴)، نشریه هنرهای زیبا، ۲۱ (۳)، ۱۴-۵.
- Diefendorf, J M. (1989) Urban reconstruction in Europe after World War II, *Urban Studies*, 26, 1 28-143.
- Heathcott, J. (2012) Planning Note: Pruitt-Igoe and the Critique of Public Housing, *Journal of the American Planning Association*, 78:4, 450-451.
- Hubbard, P., Faire, L. & Lilley K. (2003) Contesting the modern city: reconstruction and everyday life in post-war Coventry, *Planning Perspectives*, 18:4, 377-397
- Lang, R E. & Rebecca R. S. (2000) Legacy of the Housing Act of 1949: The Past, Present, and Future of Federal Housing and Urban Policy, *Housing Policy Debate*, 11:2, 291-298
- Maroufi, H. & Elisabetta R. (2017), Cities Hosting Holy Shrines: the impact of pilgrimage on urban form, *ICONARP International Journal of Architecture and Planning*, 5 (special issue), 30-44.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): شهر و محیط زیست

عنوان درس (انگلیسی): City and the Environment

نوع درس: تخصصی پیش نیاز: دارد ندارد عنوان پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

آشنایی با مفاهیم محیط زیست، توسعه پایدار و اهمیت محیط زیست و نقش آن در ارتقا کیفیت محیطی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

شناخت مفهوم محیط زیست و جایگاه این حوزه در ارتقا کیفیت محیطی.

سرفصل درس

- مفاهیم پایه زیست محیطی، تعاریف محیط زیست، اکولوژیک و...
- مفاهیم پایداری و انواع آن
- محیط زیست و توسعه پایدار شهری
- شهر اکولوژیک
- بررسی نمونه‌های شهرهای اکولوژیک
- تأثیر انسان بر محیط زیست و بلعکس (سلامت شهروندان و...)
- شهرگرایی و تغییرات اقلیمی
- منشورها و مقررات زیست محیطی طرح‌های شهری
- رویکردهای نوین برای حفاظت از محیط زیست (از سیاست گذاری تا طراحی و برنامه‌ریزی اکولوژیک)
- اخلاق محیطی
- بازدید از پروژه‌های شهری با رویکرد زیست محیطی

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی و بحث گروهی. همچنین ارائه سمینار توسط دانشجویان (به صورت فردی یا گروهی) نیز موضوعیت دارد.

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۲۵	%۱۵	نوشتاری: %۵۰	-
		عملکردی: %۱۰	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

نرم افزار پاورپوینت و یا پرزنتی Prezi

فهرست منابع

منابع اصلی:

چی ونگ، تای و یوئن، بلیندا. (۱۳۹۲). برنامه ریزی شهر اکولوژیک: سیاست‌ها، تجارب و طراحی. ترجمه محمدرحیم رهنما و الهه کریمی. انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد.

فولتس، ریچارد. (۱۳۹۴). اسلام و محیط زیست. ترجمه محمد خواجه حسینی و سید شهاب‌الدین معین‌الدینی، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد.

فیلدن، برنارد و یوکیلیتو، یوکا. (۱۳۸۶). مدیریت در محوطه‌های میراث جهانی، ترجمه پیروز حناچی. انتشارات دانشگاه تهران.

کان، متیو. (۱۳۹۰). شهرهای سبز: توسعه شهری و محیط زیست. ترجمه علی محمد خورشید دوست، مهدی ضرغامی، دانشگاه تبریز، انتشارات: شورای اسلامی.

لینچ، کوین، سوث وورث، مایکل. (۱۳۸۷). ائتلاف. ترجمه سید حسین بحرینی. انتشارات دانشگاه تهران.

محرم نژاد، ناصر. (۱۳۹۱). مدیریت و برنامه ریزی محیط زیست. دانش بهد.

Clayton, S. D. (2012). *The Oxford handbook of environmental and conservation psychology*: Oxford University Press.

Steg, L., van den Berg, A. E. & De Groot, J. I. (2012). *Environmental psychology: An introduction*, John Wiley & Sons.

Taylor K and Lennon J. (2012) *Managing cultural landscapes*: Routledge.

Thompson, I. H. (1998). Environmental ethics and the development of landscape architectural theory. *Landscape Research*, 23(2), 175-194.

منابع فرعی

استگ، ل، و ندربرگ، او دی گروت، ج. مقدمه‌ای بر روانشناسی محیطی. (۱۳۹۹). ترجمه سارا مهدیزاده. دانشگاه فردوسی مشهد.

Gifford, R. (2007). Environmental psychology and sustainable development: Expansion, maturation, and challenges. *Journal of Social Issues*, 63(1), 199-212.

منابع مطالعاتی

<https://jfaup.ut.ac.ir>

نشریه هنرهای زیبا-معماری و شهرسازی

Journal of Landscape Research <http://www.tandfonline.com/loi/clar20>

Journal of Landscape and Urban Planning Environment and Urbanization: SAGE Journals

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): **تأسیسات و زیرساخت‌های شهری**

عنوان درس (انگلیسی): **Urban Facilities and Infrastructures**

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد □ ندارد ■ عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۳ نوع واحد: ۲ واحد نظری-۱ واحد عملی تعداد ساعت: ۶۴ ساعت

اهداف درس

آشنایی با مفاهیم و عناصر ذیل تأسیسات و زیرساخت‌های شهری، کیفیت و کمیت آن‌ها و چگونگی ارتباط آن‌ها با سایر عملکردهای شهری به گونه‌ای که زندگی شهروندان را تسهیل کنند.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

آشنایی با تأسیسات و تجهیزات شهری، چگونگی استقرار تأسیسات در زمین، مکان تأسیسات در شهر و در منطقه، دیدگاه‌های محیطی در زمینه مکان‌گزینی فعالیت‌های انسانی

سرفصل درس

نظری:

- مبانی تئوری زیرساخت‌های شهری، تعریف زیرساخت‌های شهری و اهمیت آشنایی با زیرساخت‌های شهری برای مهندس شهرساز.
- جایگاه زیرساخت‌های شهری در سامانه کالبدی-فضایی شهر.
- زیرساخت‌های آب شهری: تعریف چرخه هیدرولوژیکی، تعیین نیاز آبی و مصارف آب، تأسیسات سامانه آب شهری: آبرگیری از منابع سطحی رودخانه، دریاچه، دریا و ...
- آبرگیری از منابع زیرزمینی: چاه، چشمه، قنات، خط انتقال آب، تصفیه‌خانه، مخازن ذخیره، ایستگاه‌های پمپاژ.
- شبکه توزیع آب شهری: لوله‌ها، شیرآلات، پمپ‌ها، معیارها و ضوابط فنی: سرعت، فشار، قطر، کیفیت آب و فرآیند تصفیه، اجرای تأسیسات و مدیریت بهره‌برداری و نگهداری.
- زیرساخت‌های فاضلاب شهری: خطوط جمع‌آوری فاضلاب خانگی، خطوط جمع‌آوری فاضلاب سطحی، محاسبه فاضلاب تولیدی.
- تأسیسات سامانه فاضلاب شهری: لوله‌ها و فاضلاب‌روها، آدم‌روها، انواع حوضچه‌ها و دهانه‌ها، انواع شبکه‌ها، تصفیه‌خانه.

- معیارها و ضوابط فنی (قطر، سرعت، شیب)، کیفیت فاضلاب و فرایند تصفیه، اجرای تأسیسات، مدیریت بهره‌برداری و نگهداری.
 - تعریف و تاریخچه تأسیسات برق، انواع شبکه برق و اصطلاحات، تولید، انتقال و توزیع برق، جریان‌های مختلف برق و انتخاب ولتاژ، ولتاژهای انتقال در ایران.
 - انواع شبکه و ساختار شبکه توزیع، سیستم‌های کابل‌کشی زیرزمینی، انواع پست‌های برق، مکان‌یابی پست‌های برق، تعیین مسیر انتقال، حرایم، پیش‌بینی بارهای الکتریکی.
 - تعریف سیستم شبکه گازرسانی، انواع گازهای طبیعی، ایستگاه‌های تقلیل فشار گاز، تأسیسات گاز طبیعی، تشکیلات یک ناحیه گازرسانی، شبکه توزیع گاز شهری، مقایسه شبکه توزیع گاز، حریم خطوط انتقال گاز طبیعی و تأسیسات مربوطه.
 - تعریف حمل‌ونقل به‌عنوان تأسیسات شهری، تأسیسات حمل‌ونقلی پس از انقلاب صنعتی، چشم‌انداز یک حمل‌ونقل مطلوب.
 - چالش‌های پیش‌رو در توسعه تأسیسات حمل‌ونقل و تأثیرات زیست‌محیطی توسعه تأسیسات حمل‌ونقل.
 - تعریف تونل مشترک تأسیسات شهری، انواع کاربری‌های زیرسطحی، اهداف تونل مشترک تأسیسات شهری، مزایای تونل مشترک برای تأسیسات شهری، انواع روش‌های ایجاد تونل مشترک تأسیساتی، ترتیب و نحوه قرارگیری خطوط تأسیسات شهری در پیاده‌روها.
 - نقش شرایط زمین‌شناختی در طراحی تونل، معایب و مشکلات تونل‌های تأسیسات بتنی، جانمایی تونل مشترک تأسیسات شهری، فرم طراحی سازه تونل‌های مشترک تأسیسات شهری.
 - تعریف زباله، انواع مواد زائد جامد شهری، فاکتورهای مؤثر در نرخ تولید مواد زائد جامد شهری، منابع تولید زباله‌های جامد شهری، سیستم‌های جمع‌آوری مواد زائد جامد شهری.
- عملی:**
- قسمتی از شهر و یا بخشی از آن در نظر گرفته‌شده و با توجه به موضوعات یادشده در سرفصل درس، در قالب تمرین عملی مورد پرسش قرار گیرد.
 - محاسبه میزان مصرف آب، برق، گاز، فاضلاب، مخبرات و اینترنت در منطقه موردنظر در زمان‌های مختلف (۲۴ ساعت) با توجه به: جمعیت و بعد خانوار و نوع کاربری‌ها در وضع موجود، مهاجرت روزانه جمعیت در وضع موجود، محاسبه جمعیت و بعد خانوار و تغییرات تمامی کاربری‌ها در افق زمانی مدنظر.
 - محاسبه کلیه زیرساخت‌های یادشده و تغییرات آن‌ها با توجه به تغییرات جمعیتی و کاربری‌های مصوب در طرح‌های بالادست.
 - مکان‌یابی تأسیسات و زیرساخت‌های شهری در منطقه مورد مطالعه با توجه به معیارهای مدنظر و بررسی انتقادی با طرح‌های مصوب از منظر موضوع این درس.

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی، پرسش و پاسخ دانشجویان و انجام تکالیف و ارائه در کلاس درس

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	%۲۰	نوشتاری: %۵۰ عملکردی: -	%۳۰

فهرست منابع

انجمن شهر سازی آمریکا. (۱۳۹۰). *کتاب ساختارها (جلد سوم از استانداردهای برنامه ریزی و طراحی شهری انجمن شهر سازی آمریکا)*. ترجمه مصطفی بهزاد فر، فریبرز قربانی پور، ماه فرید منصوریان، رضا یوسفی، انتشارات آذرخش. بهزادفر، مصطفی. (۱۳۹۱). *زیرساخت های شهری: آب رسانی و فاضلاب*. انتشارات شهیدی.

بهزادفر، مصطفی. (۱۳۹۸). *مدیریت پسماند جامد از نگاه شهر سازی*، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران.

تائبی، امیر. چمنی، محمدرضا. (۱۳۹۷). *شبکه های توزیع آب شهری*، انتشارات دانشگاه صنعتی اصفهان: چاپ نهم.

جهانبخش، حیدر. صابر منش، علیرضا. (۱۳۹۸). *تأسیسات و تجهیزات شهری*، انتشارات دانشگاه پیام نور.

سعیدنیا، احمد. (۱۳۹۰). *تأسیسات خدمات شهری*. انتشارات سازمان شهرداری های کشور.

لشکری، الهام. خلج، مهرشاد. (۱۳۹۷). *تأسیسات و تجهیزات شهری*. انتشارات دانشگاه سجاد.

میران زاده، محمدباقر. (۱۳۹۳). *طراحی شبکه جمع آوری فاضلاب شهری (مبانی فنی و اصول هیدرولیکی فاضلاب روها)*، انتشارات حفیظ.

Dalakoglou, D. (2017). *The road: an ethnography of (im) mobility, space, and cross-border infrastructures in the Balkans*, Manchester University Press.

Derrible, S. (2019). *Urban engineering for sustainability*, MIT Press.

Kozlowski, M., Mehan, A. & Nawratek, K. (2020). *Kuala Lumpur: Community, infrastructure and urban inclusivity*, Routledge.

Lim, C. (2017). *Inhabitable Infrastructures: Science fiction or urban future?*, Taylor & Francis.

Mukherjee, J. (2020). *Blue Infrastructures*, Springer.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): برنامه‌ریزی شبکه‌های حمل و نقل شهری

عنوان درس (انگلیسی): **Urban Transportation Planning**

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۳ نوع واحد: ۲ واحد نظری-۱ واحد عملی تعداد ساعت: ۶۴ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با مفاهیم برنامه‌ریزی حمل و نقل درون شهری
- فهم جایگاه برنامه‌ریزی حمل و نقل در مطالعات و طرح‌های توسعه شهری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- فهم ارتباط میان کاربری‌ها و حمل و نقل شهری
- آشنایی با فرآیند برنامه‌ریزی حمل و نقل با تأکید بر برنامه‌ریزی چهار مرحله تولید و جذب، توزیع، تفکیک و تخصیص.

سرفصل درس

نظری:

- ابعاد برنامه‌ریزی حمل و نقل و ارتباط آن با دانش شهرسازی.
- اندیشه‌های مرتبط با برنامه‌ریزی حمل و نقل (سیر تاریخی برنامه‌ریزی حمل و نقل شهری در جهان و ایران)
- ارتباط میان برنامه‌ریزی حمل و نقل و انواع توسعه شهر (رشد هوشمند، رشد پراکنده و ...)
- ارتباط میان کاربری زمین و برنامه‌ریزی حمل و نقل (ویژگی‌های کاربری اراضی شهری در ارتباط با تقاضای سفر و بار و عرضه سیستم‌های حمل و نقل و ...)
- فرآیند برنامه‌ریزی چهار مرحله‌ای و ساختار آن (تولید و جذب سفر، توزیع، تفکیک و تخصیص سفر)
- مبانی تولید-جذب سفر یا سفرسازی و ساختار کلی مدل تولید، عوامل مؤثر بر تولید و جذب سفر (ابعاد کمی-کیفی کاربری‌ها، درآمد و مالکیت خودرو، ترکیب همگانی-خصوصی حمل و نقل شهر و ...) مبانی توزیع سفر و ساختار کلی مدل توزیع
- مبانی تفکیک سفر و ساختار کلی مدل تفکیک
- مبانی تخصیص ترافیک و ساختار کلی مدل تخصیص

- انواع مطالعات مرتبط با فرآیند برنامه‌ریزی چهار مرحله‌ای (مطالعات مبدأ و مقصد سفرهای درون‌شهری (خانوار) و خارجی (دروازه‌ای) و مطالعات وسیله نقلیه درون‌شهری و خارجی و ...)
 - مبانی برنامه‌ریزی شبکه حمل‌ونقل همگانی
 - مبانی برنامه‌ریزی ترافیک پیاده با تأکید بر محدوده‌های مرکزی شهرها
 - مبانی برنامه‌ریزی ورودی و خروجی شهرها
 - مبانی برنامه‌ریزی پارکینگ
 - مبانی برنامه‌ریزی ترافیک کانون‌های اصلی و عمده سفرساز شهری: ترمینال‌های خیابانی، ریلی، هوایی، استادیوم‌ها، فروشگاه‌های بزرگ
 - مدیریت ترافیک محدوده‌های مرکزی شهرها و تدابیر و طرح‌های زمانی- مکانی- وسیله‌ای در مدیریت ترافیک
- عملی:**
- مطلوب است تمرین‌هایی برای هر بخش تعریف‌شده و توسط دانشجو در قالب واحد عملی ارائه شود. توصیه می‌شود مجموعه تمرین‌ها، بر روی قسمتی از بافت شهری تعریف‌شده باشد که اطلاعات اولیه آن در دسترس باشد.
 - همچنین پیشنهاد می‌شود یکی از تکالیف عملی به بررسی مطالعات حمل‌ونقل طرح‌های توسعه شهری (جامع و تفصیلی) توسط دانشجو اختصاص یابد.

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و انجام تکالیف و ارائه دانشجو در کلاس.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۲۰	نوشتاری: ٪۵۰ عملکردی: -	٪۳۰

تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

محیط کارگاهی به گونه‌ای که امکان مباحثه و کارگروهی فراهم آید.

فهرست منابع

- افندی‌زاده، شهریار. عبدالمنافی، سیدابراهیم. (۱۳۹۹). تحلیل سیستم حمل‌ونقل و مدل‌های اقتصادی - اجتماعی، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران.
- پژوهشکده مدیریت شهری و روستایی (۱۳۹۰). طرح هندسی خیابان‌های شهری، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور.
- ژرندو، کریستین. (1355)، ترابری شهری، ترجمه بهنیا، ابوالحسن، انتشارات دانشگاه تهران.
- سرور، ابراهیم. امینی، مهدی. (۱۳۹۲). تحلیل و ارزیابی تأثیر اجتماعی - فرهنگی ترافیک و حمل‌ونقل شهری، انتشارات نیسا.

سیف‌الدینی، فرانک. شوره، محمود. (۱۳۹۴). *برنامه‌ریزی و طراحی هوشمندانه کاربری زمین و حمل‌ونقل شهری*، انتشارات پرهام.

شاهی، جلیل. (۱۳۹۳). *مهندسی ترافیک*، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، چاپ دوازدهم.

قریب، فریدون. (۱۳۹۴). *شبکه ارتباطی در طراحی شهری*. انتشارات دانشگاه تهران. چاپ دهم.

کنف لآخر، هرمان. (۱۳۸۷). *برنامه‌ریزی تردد پیاده و دوچرخه*. ترجمه فریدون قریب. انتشارات دانشگاه تهران. چاپ دوم.

مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، (۱۳۸۹)، *گزارش کلان‌شهرها و چالش‌های حمل‌ونقل*.

مهندسین مشاور آمودراه، (۱۳۷۶)، *مطالعات حمل‌ونقل ترافیک در تهیه طرح‌های تفصیلی*، انتشارات شرکت پردازش و برنامه‌ریزی شهری.

وزارت راه و شهرسازی (۱۳۹۹)، *آیین‌نامه طراحی معابر شهری*. مجموعه ۱۲ جلدی.

Bianster, D. (2004), *Transport Planning*, Taylor & Fransis, 2th Edition, London & New York.

Ewing, R., Bartholomew, K., Barton, A., Spain, A. & Tagore, P. (2018). *Best Practices in Metropolitan Transportation Planning: New Advances, Approaches, and Best Practices*, Routledge.

Mayer, M. D. & Miller, E. J. (2001), *Urban Transportation Planning*, 2th Edition, Mc Graw Hill.

Miranda, Luis, (2012), *lectures in Urban Transportation planning course*, McGill University.

Morimoto, A. (۲۰۲۱). *City and Transportation Planning: An Integrated Approach*, Routledge.

Zietsman, J. & Ramani, T. (۲۰۱۹). *Advancing Health Considerations Within a Sustainable Transportation Agenda: Using Indicators and Decision-Making Integrating Human Health into Urban and Transport Planning* (pp. ۳۰۵-۲۸۷), Springer.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): طراحی شبکه‌های حمل و نقل شهری

عنوان درس (انگلیسی): Urban Transportation Design

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: برنامه‌ریزی شبکه‌های حمل و نقل شهری

تعداد واحد: ۳ نوع واحد: ۲ واحد نظری-۱ واحد عملی تعداد ساعت: ۶۴ ساعت

اهداف درس

آشنایی با فرآیند طراحی شبکه‌های حمل و نقل شهری از جمله: شبکه‌ها، تقاطع‌های خیابانی و مسیرهای سیستم‌های حمل و نقل همگانی.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

توانایی آسیب‌شناسی شبکه‌های معابر شهری از منظر طراحی و ارائه پیشنهاد با هدف رفع مسائل آن.

سرفصل درس

نظری:

- مبانی طراحی راه و تقاطع‌های شهری: اصول، دسترسی، سرعت، ترافیک، ظرفیت، وسیله نقلیه، عوامل انسانی و ایمنی.
- الگوی شبکه معابر شهری و دسته‌بندی راه‌ها.
- پلان و نیم‌رخ‌های طولی: فاصله دید، پلان، نیم‌رخ‌های طولی، هماهنگی پلان و نیم‌رخ‌های طولی.
- اجزاء نیم‌رخ‌های عرضی: شیب عرضی، خط‌های طولی، خط‌های کمکی، شانه، خط، پارکینگ، میانه، جدول، سیستم‌های تخلیه آب، دیوار حافظ، نرده حافظ، مقطع عرضی در سازه‌ها، عرض آزاد و ایمنی عرض، بیرون رفتگی ایستگاه، حریم راه و کناره، تأسیسات شهری، حریم راه و فضای سبز و روشنایی.
- راه‌های شریانی درجه ۱ شهری: تعاریف، ضوابط کلی و ضوابط اجزاء، نیم‌رخ‌های عرضی نمونه و مسیر اتوبوس.
- تقاطع‌های غیر هم‌سطح یا تبادل‌ها: تعاریف، انواع، ضوابط کلی و ضوابط اجزاء.
- راه‌های شریانی درجه ۲ شهری: تعاریف، ضوابط کلی و ضوابط اجزاء، نیم‌رخ‌های عرضی نمونه و مسیر اتوبوس.
- تقاطع‌های هم‌سطح: تعاریف و مفاهیم، ضوابط کلی طراحی، ضوابط اجزاء طراحی و میدان.
- خیابان‌های محلی: تعاریف، هسته‌های شهری مسکونی، مناطق مرکزی، مراکز مهم صنعتی-تجاری.
- دسترسی‌ها و ضوابط عمومی طراحی.
- معیارهای خیابان کامل و ضوابط طراحی آن (مسیرها و محدوده‌های ویژه خودرو، مسیرها و محدوده‌های ویژه پیاده، مسیرها و محدوده‌های ویژه دوچرخه).

- مشخصات مسیرهای پیاده و دوچرخه در شهر و ضوابط طراحی آن‌ها.
- شبکه حمل و نقل همگانی: طراحی مسیر، ایستگاه‌ها و پایانه‌ها.
- چگونگی ارتقاء ایمنی در انواع راه‌های شهری و تجهیزات کنترلی.
- تسهیلات جانبی راه‌های شهری: ترمینال، پارکینگ همگانی، ایستگاه سوخت‌رسانی و پارک‌سوار.
- تمهیدات زیست‌محیطی راه‌های شهری: کنترل آلودگی‌های تنفسی، شنیداری، دیداری، لرزشی و تشعشعی.

عملی:

- واحد عملی به منظور تثبیت آموخته‌های نظری، ارائه شده و بر روی یک محله یا بخشی از آن تمرین می‌شود. این تمرین‌ها شامل موارد زیر خواهد بود:
- برداشت میدانی از محدوده مورد مطالعه از نظر ترافیکی و کاربری، مشخصات هندسی معابر، تعیین سلسله‌مراتب آن، پارکینگ‌های حاشیه‌ای و باراندازها، سیستم تخلیه آب سطحی، طراحی میانه (در صورت لزوم)، فضای سبز خطی، تقاطع‌های هم‌سطح و تبادل‌ها، حمل و نقل همگانی و مسیر دوچرخه، مسیر پیاده و عبور عرضی پیاده، تجهیزات ایمنی، شعاع قوس و کلیه مواردی که در بخش نظری به دانشجوی آموزش داده می‌شود. پس از آسیب‌شناسی این موضوعات، پیشنهاداتی برای اصلاح وضع موجود با توجه به ضوابط ارائه می‌گردد.

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی، مشارکت و مباحثه دانشجوی

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	۲۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: -	۳۰٪

تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

محیط کارگاهی به گونه‌ای که امکان مباحثه و کارگروهی فراهم آید.

فهرست منابع

پژوهشکده حمل و نقل. (۱۳۸۷). طرح هندسی راه‌ها و خیابان‌ها. ترجمه محمود صفارزاده، امین میرزابرجردیان و علی‌رضا امیدوار. انتشارات وزارت راه و ترابری جمهوری اسلامی ایران.

شفربرده، کلاوس. (۱۳۸۲). سرعت ۳۰: آرام‌سازی خیابان‌های محلی، ترجمه جهان‌شاه پاکزاد، تهران. انتشارات سازمان شهرداری‌های کشور.

شورای ملی تحقیقات آمریکا، شورای حمل و نقل، (۱۳۹۶). راهنمای تعیین ظرفیت معابر، ترجمه شهاب‌الدین کرمانشاهی، علیرضا رامندی و مهدی بشیری‌نیا، انتشارات مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران.

صفار زاده، محمود. شاکری، محمد (۱۳۹۶). طراحی هندسی راه‌ها و خیابان‌ها (جلد اول)؛ (طراحی انواع قوس‌ها و رابطه‌ها). نشر سری عمران.

قریب، فریدون. (۱۳۹۴). شبکه ارتباطی در طراحی شهری. انتشارات دانشگاه تهران. چاپ دهم.

کنف لآخر، هرمان. (۱۳۸۷). برنامه‌ریزی تردد پیاده و دوچرخه. ترجمه فریدون قریب. انتشارات دانشگاه تهران. چاپ دوم.

مهدیان، مسعود. (۱۳۸۹). راه‌سازی، انتشارات سیمای دانش.

نادران، علی. صناعی‌ها، جلیل. (۱۳۹۰). طرح هندسی خیابان‌های شهری، پژوهشکده مدیریت شهری و روستایی، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور.

وزارت راه و شهرسازی (۱۳۹۹)، آیین‌نامه طراحی معابر شهری. مجموعه ۱۲ جلدی، انتشارات وزارت راه و شهرسازی.

Coxon, Selby. Napper, Robbie. Richardson, Mark. (2019). Urban Mobility Design. Amsterdam, Netherlands.

Stanton, N. A., Landry, S., Di Bucchianico, G. & Vallicelli, A. (2020). Advances in human aspects of transportation: Springer.

National Association of City Transportation Officials. (2016). Transit Street Design Guide. Island Press

National Association of City Transportation Officials. (2014). Urban Bikeway Design Guide. Island Press.

Taniguchi, Eiichi. Fwa, Tien Fang. Thompson, Russell. (2014). Urban Transportation and Logistics Health, Safety, and Security Concerns. CRC Press.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مبانی و روش‌های طراحی شهری

عنوان درس (انگلیسی): Principles and Methods of Urban Design

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: مبانی طراحی ۲

تعداد واحد: ۳ نوع واحد: ۲ واحد نظری-۱ واحد عملی تعداد ساعت: ۶۴ ساعت

اهداف درس

آشنایی با مراحل مختلف (فرایند) تهیه طرح‌های شهری و روش‌ها و فنون موردنیاز برای هر یک از مراحل

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

آشنایی با مراحل مختلف فرایند طراحی و دلیل اهمیت فرایند محوری

سرفصل درس

- تعریف فرآیند طراحی شهری
- مراحل کلی فرایند طراحی شهری
- دلایل استفاده از فرایند طراحی شهری
- اهمیت، نقش و انواع فرایندها در طراحی شهری
- مراحل فرایند طراحی شهری:
 - شناخت
 - تدوین اهداف کلی
 - تدوین اهداف عملیاتی
 - راه‌حل‌های کلی
 - ارزیابی راه‌حل‌ها
 - انتخاب راه‌حل بهینه
 - تکمیل راه‌حل انتخابی
 - پیش‌بینی اجرا
- اصول طراحی شهری

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی، دانشجویان موظف هستند پروژه‌ای عملی را نیز به صورت گروهی انجام داده و آموخته‌های نظری را در آن به کار ببندند. پیشنهاد می‌شود اسکیس‌های فردی نیز در رابطه با مراحل مختلف فرایند طراحی در طول نیمسال برگزار شود.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۴۰٪	۱۰٪	نوشتاری: - عملکردی: -	۵۰٪

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

آتلیه - لوازم و ابزار طراحی

فهرست منابع

انجمن شهرسازان امریکا (۱۳۸۹)، استانداردهای برنامه‌ریزی و طراحی شهری، مکان‌ها و مکان‌سازی. ترجمه مصطفی بهزادفر، انتشارات جامعه‌ی مهندسان مشاور ایران.

انجمن شهرسازی امریکا (۱۳۸۹)، استانداردهای برنامه‌ریزی و طراحی شهری: روش‌های تحلیل، پروین پرتوی، انتشارات جامعه مهندسان مشاور ایران.

بحرینی، حسین و خسروی، حسین (۱۳۹۳)، راهنمای طراحی فضاهای شهری، انتشارات دانشگاه تهران.

بحرینی، حسین (۱۳۹۳)، فرایند طراحی شهری، انتشارات دانشگاه تهران.

براون، لنس جی؛ دیوید دیکسون؛ اولیور گیلهم (۱۳۸۹)، طراحی شهری برای قرن شهری. ترجمه سید حسین بحرینی، انتشارات دانشگاه تهران.

بتلی، ای‌ین و ال‌کک، آلن و مورین، پال و سو، مک کلین و اسمیت، گراهام (۱۳۸۳)، محیط‌های پاسخ‌ده، ترجمه مصطفی بهزادفر، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران

پاکزاد، جهان‌شاه (۱۳۸۵)، مبانی نظری و فرایند طراحی شهری. وزارت مسکن و شهرسازی.

پاکزاد، جهان‌شاه (۱۳۸۸)، راهنمای طراحی فضاهای شهری در ایران. انتشارات شهیدی.

پانتر، جا و کارمونا، ماتئو (۱۳۹۰)، بعد طراحی برنامه‌ریزی، ترجمه سید عبدالهادی دانشپور و مهندس رضا بصیری مزدهی، انتشارات سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری تهران.

تلن، امیلی (۱۳۹۵)، بازنمون طراحی شهری، ابزارها، شیوه‌ها و راهبردهایی برای شهرسازان، ترجمه مصطفی بهزادفر و آرمان امیرخانی، انتشارات علم معمار.

توسلی، محمود (۱۳۷۶)، اصول و روش‌های طراحی شهری و فضاهای مسکونی در ایران. جلد اول. مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران.

- تیس اونسن، توماس (۱۳۸۷) گونه شناسی فضا در شهرسازی، ترجمه مهشید شکوهی، انتشارات دانشگاه هنر.
- ذکاوت، کامران (۱۳۹۵)، ابعاد سازنده کیفیت محیط در طراحی شهری، مقدمه‌ای بر روش‌ها و فنون طراحی شهری، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
- رابرتز، ماریون و گرید، کلارا (۱۳۹۰)، رویکردی به سوی طراحی شهری (روش‌ها و فنون طراحی شهری)، ترجمه راضیه رضازاده و مصطفی عباس زادگان، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران.
- کارمونا، ماتيو و همکاران (۱۳۹۰)، ارزش طراحی شهری (رویکردی اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی به طراحی شهری)، ترجمه رضا بصیری مؤدھی و حمیده فرهمندیان، انتشارات طحان.
- گلکار، کوروش (۱۳۸۲)، مؤلفه‌های سازنده کیفیت طراحی شهری، صنفه، شماره ۳۲.
- گلکار، کوروش (۱۳۸۵)، سنجش مکان در طراحی شهری، صنفه، شماره ۴۰.
- گلکار، کوروش (۱۳۸۲)، از تولد تا بلوغ طراحی شهری، صنفه، شماره ۳۶.
- لنگ، جان (۱۳۹۴)، طراحی شهری، گونه شناسی رویه‌ها و طرح‌ها، ترجمه حسین بحرینی، انتشارات دانشگاه تهران.
- مدنی پور (۱۳۹۵)، طراحی شهری، فضا و جامعه، ترجمه بهناز امین زاده و راضیه رضا بیگی ثانی، انتشارات دانشگاه تهران.
- نقی زاده، محمد (۱۳۸۹) تحلیل و طراحی فضای شهری (مبانی، تعاریف، معیارها و شیوه‌ها)، پژوهشکده فرهنگ و هنر جهاد دانشگاهی.
- هدمن، ریچارد و یازوسکی، آندرو (۱۳۸۱) مبانی طراحی شهری، ترجمه راضیه رضازاده و مصطفی عباس زادگان، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران
- Bahrainy, H. & Bakhtiar, A. (2016). *Toward an Integrative Theory of Urban Design*. Springer.
- Carmona, M. (2010). *Public places, urban spaces: the dimensions of urban design*. Routledge.
- Lang, J. (2007). Urban design as a discipline and as a profession. *The Urban Design Reader*. Routledge.
- Moughtin, C. (2003). *Urban design: Method and techniques*. Routledge.
- Shirvani, H. (1985). *The urban design process*. New York: Van Nostrand Reinhold

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): تاریخ شهر و شهرنشینی در ایران

عنوان درس (انگلیسی): History of Cities and Urbanization in Iran

نوع درس: تخصصی
پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □
عنوان پیش‌نیاز: تاریخ شهر و شهرسازی در جهان
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: نظری
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- شناخت و بررسی دیدگاه‌های رایج در خصوص مفهوم شهر ایرانی
- شناخت تأثیرات عوامل جغرافیایی، اقتصادی، فرهنگی، مذهبی، تکنولوژی، ... بر کالبد و نحوه شکل‌گیری شهر ایرانی
- شناخت شرایط، امکانات و محدودیت‌های هر دوره تاریخی و نحوه پاسخگویی گذشتگان به آن‌ها
- اخذ روش‌های مناسب برخورد با مسئله شهر و شهرنشینی و یافتن تعریفی درخور با این مسئله در ایران

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

درک ریشه‌های مسائل و مشکلات امروزی شهرهای ایران و تفکر در خصوص راه‌حل برون‌رفت از مشکل با توجه به ابزارها و امکانات امروزی

سرفصل درس

- لزوم آموختن تاریخ شهر: معرفی دیدگاه‌های مختلف در خصوص شهر ایرانی ماقبل معاصر
- ایران‌زمین و ساختار جغرافیایی - محدودیت‌ها و موانع یکجانشینی
- ورود آریایی‌ها و شکل‌گیری اولین نهاد اداری - سیاسی در ایران‌زمین (مادها)
- مفهوم یکجانشینی در ایران باستان (دوران هخامنشی، سلوکیان، اشکانیان و ساسانیان) - بررسی اوضاع سیاسی - نظامی، اجتماعی، فرهنگی - مذهبی و آثار مصنوع به‌جامانده از این دوران
- شهر اسلامی: افسانه یا واقعیت؟ بررسی نظریات و دیدگاه‌ها
- مورفولوژی شهر اسلامی و عوامل تأثیرگذار
- قرون اولیه اسلامی در ایران‌زمین و بررسی شرایط سیاسی - اداری، اجتماعی، فرهنگی و تغییر در شکل و عملکرد سکونتگاه‌ها
- دوران حکومت‌های محلی (سامانیان، صفاریان، طاهریان، آل بویه، آل زیار) و شرایط سیاسی - اداری، اجتماعی، فرهنگی و کالبدی غالب در این دوران

- هجوم اقوام آسیای میانه به ایران زمین و تغییر در ساختار شهرنشینی
- شهرهای صفوی و شکل گیری مکتب اصفهان در شهرسازی

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی، بحث گروهی و انجام تکالیف و ارائه سمینار توسط دانشجویان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰٪	۳۰٪	نوشتاری: ۶۰٪	-
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

اردلان، نادر و لاله بختیار (۱۳۸۰). حس وحدت، ترجمه حمید شاهرخ، نشر خاک.

اهری، زهرا (۱۳۸۵). مکتب اصفهان در شهرسازی: دستور زبان طراحی شالوده شهری، انتشارات فرهنگستان هنر.

پاکزاد، جهانشاه (۱۳۹۰). تاریخ شهر و شهرنشینی در ایران، انتشارات آرمان شهر

پیرنیا، محمد کریم (۱۳۸۲). سبک شناسی معماری ایرانی، انتشارات پژوهنده.

حبیبی، سید محسن. (۱۳۷۸). از شار تا شهر، انتشارات دانشگاه تهران.

خیرآبادی، مسعود (۱۳۷۶). شهرهای ایران، ترجمه حسین حاتمی نژاد و عزت الله مافی، انتشارات نیکا.

دفتر معماری و طراحی شهری، وزارت مسکن و شهرسازی (۱۳۸۸). تجربه‌ای در مستندسازی بازارهای ایران، انتشارات جهاد دانشگاهی

زیباکلام، صادق. (۱۳۹۳). ما چگونه ما شدیم: ریشه یابی علت عقب ماندگی در ایران، انتشارات روزانه، چاپ بیستم و دوم.

سلطانزاده، حسین. (۱۳۶۵). مقدمه‌ای بر تاریخ شهر و شهرنشینی در ایران، نشر آبی .

کیانی، محمد یوسف. (۱۳۶۵). شهرهای ایران، مجلدات ۱ تا ۴، جهاد دانشگاهی.

کیانی، محمد یوسف. (۱۳۶۵). نظری اجمالی به شهر و شهرنشینی، جهاد دانشگاهی.

ویر، ماکس (۱۳۷۵). شهر در گذر زمان، ترجمه شیوا کاویانی، چاپ سوم، شرکت سهامی انتشار.

Gaube, H. (1979) *Iranian Cities*; New York University Press.

منابع مطالعاتی

عالمی، مهوش (۱۳۸۷). باغ‌های شاهی صفوی (صحنه‌ای برای نمایش مراسم سلطنتی و حقانیت سیاسی)، ترجمه جیحانی و رضایی پور، گلستان هنر شماره ۱۲، ص ۴۷-۶۸.

معروفی، حسین (۱۳۹۷) بازخوانی شهر ایرانی (اسلامی): بررسی نهادهای نقش آفرین در حاکمیت شهری و بازتاب فضایی آن در شهرهای دوران صفویه و قاجار، معماری و شهرسازی ایران، دوره ۹، شماره ۱۵، ص ۳۳-۴۵.

Abu-Lughod J (1987). The Islamic city-historic myth, Islamic essence, and contemporary relevance, *International Journal of Middle East Studies*, Vol. 1, Issue 19, pp. 155-176.

Bonine, M. (1979). The Morphogenesis of Iranian Cities. *Annals of the Association of American Geographers*, 69: 208-224.

Bonine, M. (1987). Waqf and the Bazaar of Yazd, Iran, in *Erdkunde*, Vol. 41, Issue 3, 182-196.

Maroufi, H. (2020) Urban planning in ancient cities of Iran: understanding the meaning of urban form in the Sasanian city of Ardašīr-Xwarrah, *Planning Perspectives*, 35:6, 1055-1080

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): شهرسازی معاصر ایران

عنوان درس (انگلیسی): Contemporary Urban Planning in Iran

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: تاریخ شهر و شهرنشینی در ایران

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- شناخت چگونگی دگرگونی‌های شکلی و محتوایی شهر ایرانی در فضای اجتماعی-سیاسی و اقتصادی ایران معاصر
- بررسی تحولات جمعیتی ایران معاصر و تأثیر آن بر روند شهرگرایی
- بررسی تأثیر تحولات اجتماعی - سیاسی کلان (به‌خصوص انقلاب مشروطه و انقلاب اسلامی) بر شهر و شهرنشینی
- بررسی نقش افراد، گروه‌ها و سازمان‌های مختلف بر شهر معاصر ایرانی (مدیریت و تصمیم‌گیری)
- ریشه‌یابی مسائل و مشکلات شهرهای معاصر ایرانی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

درک تحولات کلان سیاسی و اجتماعی در ایران معاصر و تأثیر آن بر نحوه رشد و گسترش و مدیریت شهرهای ایران

سرفصل درس

- حکومت قاجار و عصر ارتباطات با غرب
- شهرگرایی و تغییرات ساختاری شهرها در دوران قاجار
- جنبش مشروطه و تأثیر آن بر شهرگرایی
- دوران پهلوی اول و تحولات اقتصادی-سیاسی و اجتماعی
- تغییرات ساختاری شهرها در دوران پهلوی اول
- شهر و شهرنشینی در ایران دوران پهلوی دوم
- شکل‌گیری نهادهای برنامه‌ریزی شهری در ایران
- ورود طرح‌های جامع شهری به ایران
- مسائل و مشکلات ناشی از افزایش جمعیت شهری در ایران
- شهر و انقلاب (نظریه‌ها و دیدگاه‌ها)
- شهر و شهرنشینی در ایران پس از انقلاب (۱۳۶۷-۱۳۵۷)
- شهر و شهرنشینی در ایران پس از انقلاب (۱۳۷۲-۱۳۶۷)

- شهر و شهرنشینی در ایران پس از انقلاب (۱۳۷۷-۱۳۷۲)
- شهر و شهرنشینی در ایران پس از انقلاب (۱۳۷۷- تاکنون)

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی، بحث گروهی و انجام تکالیف و ارائه سمینار توسط دانشجویان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰٪	۳۰٪	نوشتاری: ۶۰٪	-
		عملکردی: -	

فهرست منابع

آبراهامان، ارواند. (۱۳۷۷). *ایران بین دو انقلاب*، ترجمه: گل محمدی، نشر نی.

اشرف، احمد؛ و علی بنو عزیزی. (۱۳۸۷). *طبقات اجتماعی، دولت و انقلاب در ایران*، ترجمه سهیلا ترابی فارسانی، انتشارات نیلوفر.

حیبی، سید محسن. (۱۳۷۸). *از شار تا شهر*، انتشارات دانشگاه تهران.

حسامیان، فرخ؛ گیتی اعتماد؛ محمدرضا حائری. (۱۳۶۳). *شهرنشینی در ایران*، انتشارات آگاه.

خیرآبادی، مسعود (۱۳۷۶). *شهرهای ایران*، ترجمه حسین حاتمی نژاد و عزت‌الله مافی، انتشارات نیکا.

زیباکلام، صادق (۱۳۹۲) *سنت و مدرنیته*، انتشارات روزنه.

فوران، جان. (۱۳۹۰). *مقاومت شکننده: تاریخ تحولات اجتماعی ایران*، ترجمه احمد تدین، انتشارات رسا.

کاتوزیان، همایون (۱۳۷۹) *دولت و جامعه در ایران: انقراض قاجار و استقرار پهلوی*، ترجمه حسن افشار، نشر مرکز.

کامروا، سید محمدعلی (۱۳۹۱). *شهرسازی معاصر ایران*، انتشارات دانشگاه تهران.

مدنی پور، علی. (۱۳۸۱). *تهران: ظهور یک کلان‌شهر*، شرکت پردازش و برنامه‌ریزی شهری.

Costello, V.F. (1977). *Urbanization in the Middle East*, Cambridge: Cambridge University Press

منابع مطالعاتی

سعیدی رضوانی، نوید (۱۳۷۱) *شهرنشینی و شهرسازی در دوره بیست ساله ۱۳۲۰-۱۳۰۰ ه. ش. تحقیقات جغرافیایی*، شماره ۲۵، ۱۶۵-۱۴۰

معروفی، حسین (۱۳۹۷). *بازخوانی شهر ایرانی (اسلامی): بررسی نهادهای نقش‌آفرین در حاکمیت شهری و بازتاب فضایی آنان در شهرهای دوران صفویه و قاجار*. معماری و شهرسازی ایران، ۹ (۱۵)، ۳۳-۴۵.

معروفی، حسین، دولابی، پویا. (۱۳۹۹) *معاصر سازی مفهوم "محله" در شهر ایرانی با نگاه بر مبانی برنامه‌ریزی محله مینا*. معماری و شهرسازی ایران ۱۱(۱)، ۲۵-۴۰

- Bahrainy, H. & Aminzadeh, B. (2007). Evaluation of Navab Regeneration Project in Central Tehran, Iran, *International Journal of Environmental Research*, 1(2): 114-127
- Bayat, A. (2010). Tehran: Paradox City, *New Left Review*, 66, 99-122.
- Crinson, M. (1997). Abadan: planning and architecture under the Anglo- Iranian Oil Company, *Planning Perspectives*, 12:3, 341-359.
- Ehlers E & Floor, W. (1993). Urban Change in Iran, 1920-1941, *Iranian Studies*, 26 (3-4), 251- 275.
- Ehsani, K. (1999). Municipal Matters: the Urbanization of Consciousness and Political Changes in Tehran, *Middle East Report*, no 212.
- Hein, C. & Sedighi, M. (2016). Iran's Global Petroleumscape: The Role of Oil in Shaping Khuzestan and Tehran, *Architectural Theory Review*, 21:3, 349-374.
- Jafari, E. & Hein, C. (2021). Revisiting the transnational building of a modern planning regime in Iran: the first Tehran master plan and the interplay between local and foreign planners, *Planning Perspectives*, 36 (3), 451-474.
- Mashayekhi, A. (2019). The 1968 Tehran master plan and the politics of planning development in Iran (1945–1979), *Planning Perspectives*, 34 (5), 849-876.
- Sedighi, M. & Mota, N. (2020). Kuy-e Narmak (1952–1958):the growth and change of an urban community in Tehran, *Planning Perspectives*, 35 (3), 477-504.
- Sedighi, M. (2018). Megastructure Reloaded: A New Technocratic Approach to Housing Development in Ekbatan, Tehran. *ARENA Journal of Architectural Research*. 2018; 3(1), 1-23.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مسکن شهری

عنوان درس (انگلیسی): Urban Housing

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- شناخت مسئله مسکن به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین مسائل توسعه شهری
- آشنایی با تحولات کلی مسکن از سنت تا مدرن
- درک عوامل مؤثر بر شکل مسکن
- آشنایی با گونه‌شناسی مسکن و شناخت نتایج اجتماعی و محیطی هر کدام، با نگرش سیستمی
- آشنایی با ضوابط متداول در محیط‌های مسکونی و تحلیل آن‌ها
- فهم مسکن به‌عنوان مقوله‌ای فرهنگی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- توانایی تحلیل وضع موجود مسکن شهری با نگرش سیستمی
- نگرش به موضوع کیفیت در محیط‌های مسکونی و پرهیز از کمی‌نگری صرف
- توانایی نگرش میان‌رشته‌ای به موضوع مسکن

سرفصل درس

- اهمیت موضوع مسکن در رشته مهندسی شهرسازی
- مفهوم مسکن و نیازهای انسانی
- عوامل تأثیرگذار بر تحول مسکن از گذشته تا امروز (رویکرد تاریخی - سیستمی)
- آشنایی با گونه‌های مسکن و تأثیرات ناشی از هر کدام
- شاخصه‌های مسکن ۱: شاخصه‌های کمی (برنامه‌ریزی مسکن)
- شاخصه‌های مسکن ۲: شاخصه‌های کیفی (مفهوم کیفیت در محیط‌های مسکونی و سنجش آن)
- شاخصه‌های مسکن ۳: شاخصه‌های اقتصادی (عوامل مؤثر بر قیمت‌گذاری مسکن، تکنیک‌های طراحی اقتصادی)
- نگاهی به تجارب مختلف در حیطه مسکن (مروری بر نگرش‌های مختلف طراحان و معماران، با توجه به تمایز زمینه کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه)

- طراحی و برنامه‌ریزی مسکن: تراکم در محیط‌های مسکونی
- تراکم و کیفیت محیط‌های مسکونی
- تأثیر ضوابط و مقررات شهری بر مسکن
- فرهنگ و مسکن
- طراحی و برنامه‌ریزی مجتمع‌های زیستی در ایران (بررسی تجارب اجرا شده و نمونه‌های موردی)
- مسکن امروز، مسکن و توسعه پایدار

روش یاددهی - یادگیری

سخنرانی - پرسش و پاسخ - بحث گروهی - مبتنی بر مسئله - مبتنی بر تحقیق، ارائه و بحث

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۳۰٪	۲۰٪	نوشتاری: ۳۰٪ عملکردی: -	۲۰٪

فهرست منابع

آشوری، داریوش. (۱۳۸۰). تعریف‌ها و مفهوم فرهنگ. انتشارات آگه، چاپ اول ویراست سوم.

آلمن، ایروین (۱۳۸۲). محیط و رفتار اجتماعی. ترجمه: علی نمازیان. انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

پور دیهیمی، شهرام. (۱۳۹۱). شهر، مسکن و مجموعه‌ها. انتشارات آرمان شهر.

پور دیهیمی، شهرام. (۱۳۹۳). منظر انسانی در محیط مسکونی. انتشارات آرمان شهر.

راپاپورت، آموس. (۱۳۸۴). معنی محیط ساخته شده. ترجمه فرح حبیب. انتشارات پردازش و برنامه‌ریزی شهری.

راپاپورت، آموس. (۱۳۹۲). انسان‌شناسی مسکن. ترجمه خسرو افضلیان. کتابکده کسری.

شکر گزار، اصغر. (۱۳۸۵). توسعه مسکن شهری در ایران. انتشارات حق شناس.

شوئنوئر، نوربرت. (۱۳۸۹). مسکن، حومه و شهر. ترجمه شهرام پور دیهیمی. انتشارات روزنه.

فتحی، حسن. (۱۳۷۲). ساختمان‌سازی با مردم. ترجمه علی اشرفی. انتشارات دانشگاه هنر.

فریدمن، آوی. (۱۳۹۶). مفاهیم پایه در محلات پایدار. ترجمه حامد مضطرزاده و وحیده حاجتی. انتشارات طحان، ناشر تخصصی معماری و شهرسازی.

فکوهی، ناصر. (۱۳۹۰). انسان‌شناسی شهری. نشر نی

گل، یان. (۱۳۹۲). شهر انسانی. ترجمه علی غفاری و لیلا غفاری. انتشارات علم معمار.

گید یون، زیگفرید. (۱۳۷۴). فضا، زمان، معماری. ترجمه منوچهر مزینی. انتشارات علمی و فرهنگی.

لنگ، جان. (۱۳۸۱). آفرینش نظریه معماری: نقش علوم رفتاری در طراحی محیط. ترجمه علیرضا عینی فر. انتشارات دانشگاه تهران.

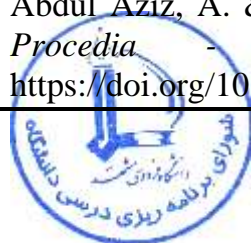
ممتاز، فریده. (۱۳۹۴). جامعه‌شناسی شهر، سهامی انتشار.

- Altman, I. (1975). *The Environment and Social Behavior: Privacy, Territoriality, Crowding and Personal Space*. CA: Brooks/Cole, Monterey.
- Baum, A. & Paulus, P. (1987). Crowding. In D. Stokols & I. Altman (Eds.), *Handbook of Environmental Psychology* (pp. 533–570). Wiley.
- Biddulph, M. (2007). *Introduction to Residential Layout*. Architectural Press.
- Blakely, E. & Synder, M. G. (1997). *Fortress America gated communities in The United States*. Brookings Institution Press.
- Cooper Marcus, Clare, and Wendy Sarkissian. (1986). *Housing as if people mattered*. University of California Press.
- Forsyth, A. (2003). *Measuring density: working definitions for residential density and building intensity*. Design Brief 9. Metropolitan design center, University of Minnesota.
- Jacobs, J. (1961). *The Death and Life of Great American Cities*. Jonathon Cape.
- Newman, O. (1972). *Defensible space: crime prevention through urban design*. Macmillan.
- Proshansky, H. M., Ittelson, W. H. & Rivlin, L. G. (1970). Freedom of choice and behavior in a physical setting environmental psychology (pp. 29–43). Holt, Rinehart & Winson.
- Rapoport, Amos. (1977). *Human aspects of urban form: Towards a man-environment approach to urban form and design* Pergamon.

منابع مطالعاتی

- عینی فر، علیرضا (۱۳۸۶). نقش غالب الگوهای عام اولیه در طراحی محله‌های مسکونی معاصر. نشریه هنرهای زیبا، شماره ۳۲، ۳۹-۵۰.
- عینی فر، علیرضا و آقالطیفی، آزاده (۱۳۹۰). مفهوم قلمرو در مجموعه‌های مسکونی. نشریه هنرهای زیبا، شماره ۴۷، ۱۷-۲۸.
- عینی فر، علیرضا و قاضی‌زاده، سیده ندا (۱۳۸۹). گونه شناسی مجتمع‌های مسکونی تهران با معیار فضای باز. نشریه آرمان شهر، شماره ۵، ۳۵-۴۵.
- قنبران، عبدالحمید و جعفری، مرضیه (۱۳۹۳). بررسی عوامل مؤثر بر ارتقاء تعاملات اجتماعی در میان ساکنان محله مسکونی (نمونه موردی: محله درکه-تهران). نشریه علمی-پژوهشی انجمن علمی معماری و شهرسازی ایران، شماره ۷، ۶۴-۵۷.
- موسوی‌نیا، سیده فاطمه. (۱۳۹۹). رابطه تراکم ادراک شده، احساس امنیت و تعاملات اجتماعی: مقایسه دو گونه مسکن متراکم محصور و غیر محصور. مطالعات شهری، ۳۴.
- Abdul Aziz, A. & Sani Ahmad, A. (2012). Home making in low-cost housing area. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 49, 268–281. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.07.025>

Boyko, C. T. & Cooper, R. (2011). Clarifying and re-conceptualizing density. *Journal of Progress in Planning*, 76(1), 1–61. <https://doi.org/10.1016/j.progress.2011.07.001>

Churchman, A. (1999). Disentangling the concept of density. *Journal of Planning Literature*, 13, 389–411. <https://doi.org/10.1177/08854129922092478>

Mousavinia, S. F. Pourdeihimi, S. & Madani, R. (2019). Housing layout, perceived density and social interactions in gated communities: Mediation role of territoriality. *Sustainable Cities and Society*, 51, 101699. <https://doi.org/10.1016/j.scs.2019.101699>

Pourdeihimi, S., Madani, R. & Mousavinia, F. (2017). Physical factors affecting the perception of density in residential environments, a case study of residential quarters in Mashhad. *Journal of Iranian Architecture Studies*, 1(11), 43–61.

Raman, S. (2010). Designing a liveable compact city: physical forms of city and social life in urban neighbourhoods. *Journal of Built Environment*, 36(1), 63–80. <https://doi.org/10.2148/benv.36.1.63>

Rapoport, A. (1975). Toward a redefinition of density. *Environment and Behavior*, 7(2), 133–158. <https://doi.org/10.1177/001391657500700202>

Rijswijk, L. V., Rooks, G. & Haans, A. (2016). Safety in the eye of the beholder: Individual susceptibility to safety-related characteristics of nocturnal urban scenes. *Journal of Environmental Psychology*, 45, 103–115. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jenvp.2015.11.006>

Tahvonen, O. & Airaksinen, M. (2018). Low-density housing in sustainable urban planning – Scaling down to private gardens by using the green infrastructure concept. *Land Use Policy*, 75(C), 478–485. <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2018.04.017>

Thornock, C. M., Larry J. Nelson, L. J., Porter, C. L. & Evans, C. A. (2019). There's no place like home: The associations between residential attributes and family functioning. *Journal of Environmental Psychology*, 64, 39–47. <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2019.04.011>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): برنامه‌ریزی منطقه‌ای

عنوان درس (انگلیسی): **Regional Planning**

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی شهری

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با مفاهیم و مبانی برنامه‌ریزی منطقه‌ای، سیر تحول برنامه‌ریزی منطقه‌ای در ایران و جهان.
- آشنایی با ریشه‌های توسعه‌نیافتگی مناطق در ایران
- آشنایی با طرح‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای در ایران

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

بهبود توانایی شناخت منطقه به‌عنوان یک سیستم و مسائل پیش روی آن و ارائه راهکار.

سرفصل درس

- مفهوم منطقه و انواع مناطق بر اساس خوانش‌های مختلف
- مفاهیم برنامه‌ریزی فضایی، برنامه‌ریزی کالبدی، برنامه‌ریزی اقتصادی و برنامه‌ریزی منطقه‌ای
- مروری بر ادبیات مربوط به برنامه‌ریزی منطقه‌ای و روش‌ها و دلایل شکل‌گیری آن
- بررسی سیر تحول برنامه‌ریزی منطقه‌ای در جهان
- بررسی سیر تحول برنامه‌ریزی منطقه‌ای در ایران
- سلسله‌مراتب و محتوای کلی طرح‌های منطقه‌ای در ایران
- تشریح چالش‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای در ایران با تأکید بر نمونه‌های فعلی.
- آینده‌نگری برنامه‌ریزی منطقه‌ای در ایران
- مروری بر مهم‌ترین نظریات برنامه‌ریزی منطقه‌ای (نظریه والتر کریستالر، وبر، هوور، نظریه قطب رشد فرانسوا پرو، نظریه مرکز پیرامون فریدمن و غیره)
- بررسی انتقادی نظریات برنامه‌ریزی منطقه‌ای
- مروری بر مهم‌ترین روش‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و انجام تکالیف و ارائه دانشجو در کلاس درس.

پیشنهاد می‌شود با توجه به ماهیت درس و چالش‌های پیش روی برنامه‌ریزی منطقه‌ای در ایران، این درس به صورت مسئله محور با تأکید بر مسائل کشور ارائه گردد.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۳۰	نوشتاری: ٪۷۰	-
		عملکردی: -	

فهرست منابع

ابراهیم‌زاده، عیسی. (۱۳۹۵). روش‌ها و تکنیک‌های آمایش سرزمین. انتشارات سمت.

ابراهیمی، آرام. (۱۳۹۶). آمایش سرزمین در نظام برنامه‌ریزی و مدیریت کشور: سلسله نشست‌های تخصصی برنامه‌ریزی آمایش سرزمین. انتشارات طحان.

اجلالی و دیگران، (۱۳۹۳)، نظریه برنامه‌ریزی، انتشارات آگه.

اجلالی، پرویز و دیگران، (۱۳۹۵). سابقه برنامه‌ریزی در جهان. موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی.

توفیق، فیروز. (۱۳۸۴). آمایش سرزمین: تجربه جهانی و انطباق آن با وضع ایران، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران

زیاری، کرامت‌الله. (۱۳۹۰). مکتب‌ها، نظریه‌ها و مدل‌های برنامه و برنامه‌ریزی منطقه‌ای، انتشارات دانشگاه یزد.

صرافی، مظفر. (۱۳۷۷). مبانی برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای. انتشارات دفتر آمایش و برنامه‌ریزی منطقه‌ای

معصومی اشکوری، حسن. (۱۳۸۵). اصول و مبانی برنامه‌ریزی منطقه‌ای، انتشارات پیام

نورمحمدی، خسرو. صمیمی، احمد. (۱۴۰۰). برنامه‌ریزی توسعه در ایران: بازخوانی نظرات دکتر حسین عظیمی آرانی، انتشارات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

Field, B. G. & MacGregor, B. D. (2018). *Forecasting techniques for urban and regional planning*, Routledge.

Hall, P. & Tewdwr-Jones, M. (۲۰۱۹). *Urban and regional planning*, Routledge.

Rocha, J. & Tenedório, J. A. (2018). *Spatial Analysis, Modelling and Planning: BoD-Books on Demand*.

Schofield, J. (2018). *Cost-benefit analysis in urban & regional planning*: Routledge.

Zimmermann, K. Galland, D. & Harrison, J. (2020). *Metropolitan regions, planning and governance*, Springer.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مدیریت و سیاست گذاری شهری

عنوان درس (انگلیسی): Urban Management and Policy

نوع درس: تخصصی پیش نیاز: دارد ندارد عنوان پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با مفاهیم مدیریت شهری و سیاست گذاری در شهر
- آشنایی با نقش مدیریت شهری در هدایت توسعه شهر و تجارب ایران و جهان در زمینه مدیریت شهری.

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

- جامع نگری در برخورد با مسائل شهری
- تعمیق تفکر سیستمی در مسائل شهری
- تقویت تفکر انتقادی با بررسی نقادانه وضعیت مدیریت شهری در ایران

سرفصل درس

- مفهوم و عناصر مدیریت شهری
- جایگاه مدیریت شهری در سیستم شهر
- مفهوم سازمان و ابزارها و اهرم های مدیریت و مدیریت سازمان های پیچیده (ساختار و رفتار)
- مسئولیت و مشروعیت در مدیریت شهری
- چالش های شهری در دوره های مختلف با تأکید بر شهرهای کشورهای در حال توسعه.
- سیر تحول مدیریت تا حکمروایی شهری
- مدیریت شهری در سایر کشورها
- مدل های مدیریت شهری
- سیر تاریخی مدیریت شهری در ایران (بعد از مشروطه، پهلوی اول و دوم)
- سیر تاریخی مدیریت شهری در ایران (دوره انقلاب اسلامی)
- بررسی انتقادی مدیریت شهری در ایران
- مروری بر نهادها و سازمان های دخیل در مدیریت شهری و ساختارهای مالی اداری در تحقق اهداف مدیریت شهری
- منابع درآمد عمومی شهری در ایران و آشنایی با مفاهیم بودجه ریزی

- نقش دولت مرکزی و روابط میان دستگاه‌های دولتی، شوراهای اسلامی در مدیریت شهری
- شرایط تحقق‌پذیری پروژه‌های شهری با تأکید بر نمونه‌های داخلی
- مدیران، جامعه و منافع خاص با تأکید بر نمونه‌های داخلی

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی و پرسش و پاسخ

پیشنهاد می‌شود دانشجویان در این درس مباحث مدیریت شهری ایران را با رویکرد انتقادی مورد توجه قرار داده و درباره چالش‌های شهری (ریشه‌ها، فرآیندها و نتایج) گفتگو نمایند.

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	۳۰٪	نوشتاری: ۷۰٪	-
		عملکردی: -	

فهرست منابع

ایازی، محمدهادی. صالحی، اسماعیل. سعیدی رضوانی، نوید. کاظمیان، غلامرضا. عبداللهی، مجید. نودرپور، علی. مصطفوی، سید رضا. ایمانی جاجرمی، حسین. (۱۳۹۳). مدیریت شهری (مجموعه سه جلدی)، انتشارات تیسرا.

آرانی، وحید. (۱۳۹۹). حکمرانی و سیاست‌گذاری شهری، انتشارات سیاست‌گذار.

برک پور، ناصر. اسدی، ایرج. (۱۳۹۰). مدیریت و حکمروایی شهری، انتشارات دانشگاه هنر.

بیات، آصف. (۱۳۹۱). سیاست‌های خیابانی، جنبش تهری در استان در ایران. ترجمه: سید اسدالله نبوی چاشمی، انتشارات پردیس دانش، تهران.

بی طرفان، محمد. (۱۳۹۵). مدیریت شهری نوین در ایران: تجربه انجمن‌های بلدی در دوره مشروطیت. انتشارات تاریخ ایران

پارسونز، واین. (۱۳۹۲). مبانی سیاست‌گذاری عمومی و تحلیل سیاست‌ها (جلد اول). ترجمه حمیدرضا ملک محمدی. نشر پژوهشکده مطالعات راهبردی.

زرین کاویانی، عظیم. (۱۳۹۳). مدیریت شهری با تأکید بر مسائل اجتماعی. انتشارات جهاد دانشگاهی.

سیاف زاده، علیرضا. (۱۳۹۸). مدیریت شهری کلان‌شهر تهران (فرصت‌ها و چالش‌ها)، انتشارات امیرکبیر.

فاضلی، محمد. بهرامی، اردشیر. کریمی، طیبه. مصطفوی، سید رضا. (۱۳۹۶). مدیریت شهری و توسعه دانش شهری. انتشارات تیسرا.

کامروا، محمدعلی. (۱۳۸۸). شهرسازی معاصر ایران. انتشارات دانشگاه تهران.

وان دیک، ماین پیتتر. (۱۳۹۴). مدیریت شهری از نظریه تا عمل: اداره شهرها در کشورهای در حال توسعه. ترجمه غلامرضا کاظمیان و حامد رستگار، انتشارات تیسرا

Geertman, S., Zhan, Q., Allan, A. & Pettit, C. (2019). *Computational Urban Planning and Management for Smart Cities*, Springer.

Albach, H., Meffert, H., Pinkwart, A., Reichwald, R. & Świątczak, Ł. (2018). *European Cities in Dynamic Competition: Theory and Case Studies on Urban Governance, Strategy, Cooperation and Competitiveness*, Springer.

Murayama, Y., Kamusoko, C., Yamashita, A. & Estoque, R. C. (2017). *Urban Development in Asia and Africa*, Springer.

Dienel, H.L., Shirazi, M. R., Schröder, S. & Schmithals, J. (2017). *Citizens' participation in urban planning and development in Iran*, Taylor & Francis.

منابع مطالعاتی

ابراهیم‌نیا، وحیده و عبدی دانشپور، زهره. (۱۳۹۶)، سیاست‌گذاری در بزرگ‌شهر تهران: واکاوی دو گانه یکپارچگی - غیر یکپارچگی. فصلنامه هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، دوره ۲۲ شماره ۱.

اخوان‌گوران، پدram. (۱۳۹۳)، تحلیل و ارزیابی سیاست پژوهی نقش‌پذیری نهادهای رسمی در فرایند تأمین زمین و مسکن شهری با ارائه راهکارها و پیشنهادات در ایران. فصلنامه مدیریت شهری، دوره ۱۳، شماره ۳۶.

حمیدی، آرمان. حسام، مهدی. سالاری پور، علی‌اکبر. (۱۴۰۰). ارزیابی سیاست‌های مدیریت شهری در بهره‌برداری از برند شهر خلاق (مطالعه موردی: رشت). پژوهش‌های جغرافیایی برنامه‌ریزی شهری، شماره ۲.

طیبه، زهرا. (۱۳۹۶). بررسی مقایسه‌ای شیوه‌های اثربخش تحقق مشارکت مدنی در سیاست‌گذاری شهری ایران و فرانسه، فصلنامه سیاست‌گذاری عمومی، شماره ۳.

عباسپور، میلاد. فرخ، رضا. عبدود، محسن. (۱۴۰۰). بررسی نقش حکومت‌های محلی در برقراری بهداشت شهری برای مقابله با اپیدمی کووید-۱۹، فصلنامه معماری و شهرسازی ایران، شماره ۲۲.

قاسمی، ابوالفضل. قزلسفلی، محمدتقی. مسلمی مهنی، یوسف. (۱۳۹۹). حکمرانی خوب شهری به‌منزله مرجعیت سیاست‌گذاری شهری؛ تحلیل محتوای برنامه پنجم و ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران، فصلنامه مجلس و راهبرد، شماره ۱۰۱.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): زبان تخصصی شهرسازی

عنوان درس (انگلیسی): **ESP for Urban Planning**

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

تقویت مهارت ارائه شفاهی و نوشتاری برای فعالیت در عرصه‌های بین‌المللی (همایش‌های بین‌المللی، نگارش مقالات کنفرانسی و ژورنالی به زبان انگلیسی)

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- ایجاد توانایی ارائه شفاهی به انگلیسی
- ایجاد توانایی ترجمه اصولی متون تخصصی
- تهیه رزومه و پورتفولیو به زبان انگلیسی
- آشنایی با نحوه نگارش مقاله
- آشنایی با تفاوت نگارش علمی و خبری در حوزه شهرسازی

سرفصل درس

- واژگان تخصصی شهرسازی (آشنایی با عناوین طرح‌های توسعه شهری، آشنایی با مفاهیم تخصصی در حوزه‌های برنامه‌ریزی شهری و طراحی شهری)
- تهیه رزومه به زبان انگلیسی در شهرسازی
- نگارش انگیزه نامه **LETTER OF MOTIVATION** برای محیط کار یا دانشگاه
- مهارت‌های ارتباطی با مخاطب غیرفارسی‌زبان (ایمیل، مصاحبه حضوری و مجازی ...) و بررسی با پلتفرم‌های مجازی آکادمیک
- معرفی روش‌های ترجمه متون تخصصی شهرسازی

روش یاددهی - یادگیری

اتکای فرآیند یادگیری بر مشارکت دانشجویان - تجربه ایراد سخنرانی و ارائه تخصصی به زبان انگلیسی توسط دانشجو و همچنین داوری و نقد ارائه سایرین با تقویت مهارت ارائه دانشجو بر پایه تفکر انتقادی - شناخت آداب ارائه و درک

مفاهیم و تکنیک‌های انتقال مطالب - تجربه نمودن ترجمه و همچنین تنظیم رزومه و انگیزه نامه - آزمونک (تست‌های کوتاه) از عموم جلسات برای تثبیت مفاهیم هر جلسه - به کارگیری روش‌های ترکیبی آموزشی از جمله فیلم و دعوت از سخنران غیرفارسی‌زبان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه ^۱
%۲۵	%۱۵	نوشتاری: %۳۰	%۳۰
		عملکردی: -	

فهرست منابع

- Beloso, B. S. (2015). Designing, describing and compiling a corpus of English for architecture. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 198, 459-464. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.07.466>
- HAAS, T. O. (2018). *EMERGENT URBANISM: Urban planning & design in times of structural and systemic change*. Place of publication not identified: ROUTLEDGE.
- Palazzo, D. & Steiner, F. R. (2014). *Urban Ecological Design: A Process for Regenerative Places*. Washington: Island Press.
- YANDELL, J. O. H. N. (2016). *Social construction of meaning: Reading literature in urban english classrooms*. Routledge.

منابع مطالعاتی

English Partnerships. (2007). *Urban design compendium*. <https://www.theguardian.com/cities/urbanisation>

^۱ ارائه شفاهی تخصصی و نهایی دانشجوی

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): روش‌های مطالعه و پژوهش در شهرسازی

عنوان درس (انگلیسی): **Research Methods in Urban Planning**

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با روش‌های پژوهش علمی و کاربرد آن در مطالعات شهری
- آشنایی با تکنیک‌ها و ابزارهای پژوهش، شیوه‌های فرضیه آزمائی، فنون گردآوری داده‌ها، تحلیل‌های کیفی و کمی
- استفاده از منابع و تمرین در نحوه گزارش‌نویسی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- کسب تفکر انتقادی از طریق خواندن و نوشتن با رویکرد انتقادی نسبت به موضوعات
- کسب تفکر خلاق از طریق پرورش ایده‌های جدید خلاقانه در خصوص مطالعه و پژوهش موضوعات شهری
- آشنایی با مباحث اخلاقی در پژوهش‌های شهری
- کسب مهارت گزارش‌نویسی به روش‌های علمی
- کسب مهارت‌های نرم‌افزاری از طریق آشنایی با نرم‌افزارهای SPSS، Endnote و NVIVO

سرفصل درس

- تعریف پژوهش و مفهوم تحقیق، اهمیت تحقیق در شهرسازی
- طرح‌ریزی پژوهش (ساختار پروپوزال)
- طرح مسئله و اهداف و سؤالات پژوهش
- نحوه مرور منابع (منبع‌یابی و اصول کلی استفاده از منابع)
- چارچوب نظری و نقش آن در تحقیقات شهرسازی
- نمونه موردی و اهمیت آن در تحقیقات شهرسازی
- انواع رویکردهای پژوهشی (روش تفسیری-تاریخی، روش کیفی، روش نمونه موردی، روش همبستگی)
- خواندن انتقادی، نقد مقاله
- روش‌های گردآوری اطلاعات: اسناد-مشاهده، پرسشنامه، انواع تکنیک‌های مصاحبه و ...
- چگونگی تحلیل داده‌ها

- طریقه نوشتن منابع و ارجاع دهی
- آشنایی مختصر با نرم افزارهای برای ارجاع دهی
- اصول پایان نامه نویسی (ساختار و فصل بندی پایان نامه)

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی، ارائه سمینار توسط دانشجویان (فردی یا گروهی ۲ نفره) و نقد و بررسی آن، بعضی جلسات، مانند چکیده نویسی، از دانشجویان خواسته می شود به صورت انفرادی چکیده خود را بر اساس اصول بیان شده، بیان، نقد و سپس اصلاح نمایند.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	نوشتاری: ۶۰٪	-
-	-	عملکردی: ۴۰٪	-

فهرست منابع

- حیدری، شاهین. (۱۳۹۳). *درآمدی بر پژوهش معماری*، انتشارات کتاب فکر نو.
- خاکی، غلامرضا. (۱۳۹۰). روش تحقیق با رویکردی بر پایان نامه نویسی، نشر بازتاب
- گروت، لیندا و دیوید وانگ. (۱۳۸۶). روش های تحقیق در معماری، ترجمه علیرضا عینی فر، انتشارات دانشگاه تهران.
- محمدی، بیوک. (۱۳۹۳). *درآمدی بر روش تحقیق کیفی*، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions*, 2nd Edition. Thousand Oaks: Sage Publications.
- Krehel, A. & Weck. S. (2020). Doing comparative case study research in urban and regional studies: what can be learnt from practice? *European Planning Studies*, 28(6): 1858-1876.
- Mason, J. (2002). *Qualitative Researching*, 2nd Edition, London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE
- Yin, R. K. (2009). *Case study research: design and methods*, 4th Edition, Los Angeles, Calif; London: SAGE.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): کارگاه شهرسازی ۱

عنوان درس (انگلیسی): Urban Studio I

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: مبانی طراحی ۲

تعداد واحد: ۵ نوع واحد: ۱ واحد نظری-۴ واحد عملی تعداد ساعت: ۱۴۴ ساعت

اهداف درس

آشنایی با نحوه ورود به یک بافت شهری و شناخت ابعاد و کیفیت‌های محیط شهری با تأکید بر ابعاد کالبدی-عملکردی-دسترسی آن

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- شناخت و تحلیل موضوعات پایه شهرسازی شامل ریخت‌شناسی شهری، کاربری زمین، دسترسی، کیفیت محیطی و ابعاد محیط شهری
- افزایش توانایی در بیان تصویری در قالب پروژه‌هایی مشخص از برداشت و شناخت شهر

سرفصل درس

- تبیین جایگاه مطالعات شناخت در فرایند طراحی و برنامه‌ریزی شهری
- تبیین ابعاد محیط شهری موردبررسی در مطالعات شناخت و زیرمجموعه‌های آن
- مفهوم نقشه، انواع آن و تکنیک‌های تحلیلی مرتبط
- تکنیک‌های ارائه اطلاعات روی نقشه (تحلیلی-اندازه‌گیری-مفهومی-ادراکی)
- تکنیک‌های برداشت یک بافت شهری، تهیه پایگاه داده و تهیه اطلاعات تصویری
- انتخاب محدوده مطالعاتی و مطالعه تحلیلی تاریخچه و اسناد فرادست
- تحلیل ابعاد محیط شهری: شناخت و تحلیل مؤلفه‌های مربوط به بعد عملکردی (نحوه استفاده از زمین، شبکه کلان عملکردی)
- تحلیل لایه‌ای کاربری زمین (ساختار ساختمانی، سایت، عملکرد، فعالیت، مالکیت) منطبق بر استانداردهای طبقه‌بندی مبتنی بر زمین (LBCS) و نظام طبقه‌بندی کاربری‌ها در طرح جامع
- تکنیک‌های ارزیابی کاربری‌ها (ماتریس‌های سازگاری، وابستگی، مطلوبیت، ظرفیت و معنی)
- تحلیل ابعاد محیط شهری: شناخت و تحلیل مؤلفه‌های مربوط به ریخت‌شناسی (ساختمان، شبکه ارتباطی، الگوی تفکیک بلوک‌ها)

- تحلیل ابعاد محیط شهری: شناخت و تحلیل مؤلفه‌های مربوط به شبکه دسترسی
- تحلیل انواع کیفیت‌های هنجاری فضای شهری در محدوده مطالعه و تکنیک‌های برداشت آن‌ها (انعطاف‌پذیری، گوناگونی، نفوذپذیری، مناسبت بصری، رنگ تعلق، خوانایی، غنای حسی)
- برداشت نمای شهری و تکنیک‌های تحلیل آن (تحلیل فعال یا غیرفعال بودن نما- تحلیل ارکان و اجزا نما، تحلیل مناسبت بصری نما)

روش یاددهی - یادگیری

روش توضیحی همراه با بحث‌های گروهی و مشارکت فعال دانشجویان و انجام پروژه‌های عملی توصیه می‌گردد شیوه پیشبرد پروژه به صورت کار گروهی (دانشجویان به گروه‌های سه یا چهار نفره تقسیم شوند) و مبتنی بر فرینده‌ای رفت و برگشتی باشد.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
(اصلاح تمرینات به صورت رفت و برگشتی) ۵۰٪	آزمون اسکیس ۱۰٪	نوشتاری: ۰ - عملکردی: -	۴۰٪

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

پیشنهاد می‌شود بازدیدهایی از محدوده مطالعه با حضور استاد درس برگزار شود.

فهرست منابع

بذرگر، محمدرضا (۱۳۸۲). شهرسازی و ساخت اصلی شهر، انتشارات کوشامهر.
 ذکاوت، کامران (۱۳۹۴). ابعاد سازنده کیفیت محیط در طراحی شهری، انتشارات آذرخش.
 سلطانی، علی (۱۳۹۵). برنامه‌ریزی کاربری زمین شهری، انتشارات دانشگاه شیراز.
 شیعه، اسماعیل (۱۳۸۷). کارگاه برنامه‌ریزی شهری، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران.
 کارمونا، متیو و دیگران (۱۳۸۹). مکان‌های عمومی، فضاهای شهری: ابعاد گوناگون طراحی شهری، ترجمه دکتر فریبا قرائی و دیگران، انتشارات دانشگاه هنر.

American Planning Association, LBCS Project, <http://www.Planning.org/Ibcs>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): کارگاه شهرسازی ۲

عنوان درس (انگلیسی): Urban Studio 2

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: کارگاه شهرسازی ۱، مبانی و

روش‌های برنامه‌ریزی شهری

تعداد واحد: ۵ نوع واحد: ۱ واحد نظری-۴ واحد عملی تعداد ساعت: ۱۴۴ ساعت

اهداف درس

- شناخت دقیق و سیستماتیک یک محیط واقعی و فهم روابط میان زیرسیستم‌های شهری و تحلیل شرایط وضع موجود در ابعاد گوناگون کالبدی (ساختار و استخوان‌بندی، کاربری، تراکم، سرانه، شبکه ارتباطی و ...)، اقتصادی (ویژگی‌های اشتغال، قیمت زمین و مسکن)، اجتماعی-جمعیتی (آسیب‌های اجتماعی، دارایی‌های اجتماعی، مشخصات جمعیتی)، زیست‌محیطی (محدودیت‌های زیست‌محیطی، مخاطرات طبیعی) و مدیریتی (توسعه گران و پتانسیل‌ها و موانع توسعه)
- ارائه راهبردهای برنامه ریزانه برای کاهش اثرات و برطرف نمودن مسائل در جهت تحقق توسعه مطلوب پس از شناسایی چستی مسائل و چرایی رخ نمودن آن‌ها (خصوصاً با تبیین مسائل اقتصادی و اجتماعی)

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- تقویت تفکر سیستمی، آینده‌نگر، خلاق و انتقادی
- بهبود توان مدیریت درون فردی و میان فردی
- کمک به درک سیستم پیچیده شهر
- آشنایی با فرآیند فهم مسائل شهری و حل آن‌ها.

سرفصل درس

نظری: مباحث نظری به‌عنوان پشتیبان سرفصل عملی محسوب شده و شامل موارد زیر می‌باشند.

- ماهیت اسناد فرادست، سازمان فضایی شهر
- نحوه برداشت کاربری‌ها و ارزیابی کمی و کیفی آن‌ها، برآورد جمعیت
- چگونگی تدوین پرسشنامه و تحلیل آن
- تکنیک‌های تحلیل وضع موجود در ابعاد مختلف، مفاهیم چشم‌انداز، راهبرد، سیاست
- ارائه گزینه‌ها و نحوه انتخاب گزینه بهینه.

عملی:

- انتخاب محدوده مطالعاتی و تهیه نقشه پایه
- بررسی وضعیت محدوده مورد مطالعه در اسناد بالادست و منابع کتابخانه‌ای
- شناخت محدوده مورد مطالعه با استفاده از روش‌های گوناگون (برداشت حضوری، مصاحبه، پرسشنامه).
- مطالعه کاربری اراضی و مباحث مرتبط با آن (مساحت، سرانه، تراکم، نوع کاربری‌ها، مالکیت و غیره)
- مطالعه شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی و تأثیر آن بر نحوه شکل‌گیری و توسعه محدوده.
- ارائه شناخت در قالب نقشه و گزارش.
- ارزیابی مطالعات شناخت.
- شناسایی چستی و چرایی مسائل محدوده مورد مطالعه و کشف روابط میان آن‌ها و تعریف مسائل کلیدی.
- تدوین چشم‌انداز، اهداف و راهبردها.
- ارائه برنامه و طرح راهبردی در قالب سناریوهای مختلف.
- ارزیابی و انتخاب مناسب‌ترین سناریو.
- تدقیق سناریو منتخب بر اساس راهبردها.

روش یاددهی - یادگیری

روش مشارکتی، کارگروهی (تقسیم دانشجویان به گروه‌های سه یا چهار نفره)، مباحثه و مبتنی بر فرآیندهای رفت و برگشتی

روش ارزیابی^۱

ارزیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۳۰٪	-	نوشتاری: -۰ عملکردی: -	۷۰٪

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

محیط کارگاهی به گونه‌ای که امکان مباحثه و کارگروهی فراهم آید.

فهرست منابع

بذرگر، محمدرضا (۱۳۸۲). شهرسازی و ساخت اصلی شهر، انتشارات کوشامهر.
ذکاوت، کامران (۱۳۹۴). ابعاد سازنده کیفیت محیط در طراحی شهری، انتشارات آذرخش.
سلطانی، علی (۱۳۹۵). برنامه‌ریزی کاربری زمین شهری، انتشارات دانشگاه شیراز.
شیعه، اسماعیل (۱۳۸۷). کارگاه برنامه‌ریزی شهری، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران.

^۱ ارزیابی به شکل آزمون نوشتاری توصیه نمی‌گردد.

کارمونا، متیو و دیگران (۱۳۸۹). مکان‌های عمومی، فضاها‌ی شهری: ابعاد گوناگون طراحی شهری، ترجمه دکتر فریبا قرائی و دیگران، انتشارات دانشگاه هنر.

American Planning Association, LBCS Project, <http://www.Planning.org/Ibcs>

اکبری، نعمت‌الله. (۱۳۹۶). اقتصاد شهری، انتشارات سمت.

براون، داگلاس. (۱۳۹۹). مقدمه‌ای بر اقتصاد شهری، ترجمه پرویز صدارت و سیروس آزادی. انتشارات دنیای اقتصاد.

بروکنر، جان. (۱۳۹۷). درس‌هایی در اقتصاد شهری (جلد اول). ترجمه ناصر یارمحمدیان. انتشارات دانشگاه هنر اصفهان.

پرمن، راجر. یو، ما. مک گیلوری، جیمز. (۱۳۹۶). اقتصاد محیط‌زیست و منابع طبیعی. ترجمه حمیدرضا ارباب. نشر نی.

سولیوان، ا. (۱۳۸۷). مباحثی در اقتصاد شهری (جلد اول). ترجمه جعفر قادری و علی قادری، انتشارات نور علم.

سولیوان، ا. (۱۳۸۷). مباحثی در اقتصاد شهری (جلد دوم). ترجمه جعفر قادری و علی قادری، انتشارات نور علم.

عابدین درکوش، سعید. (۱۳۹۶). درآمدی بر اقتصاد شهری. انتشارات مرکز نشر دانشگاهی، چاپ نهم.

Brakman, S., Garretsen, H. & Van Marrewijk, C. (2019). *An introduction to geographical and urban economics: A spiky world*, Cambridge University Press.

Huggett, M. & Luo, W. (2021). *Optimal Income Taxation: An Urban Economics Perspective*. Retrieved from

Ioannides, Y. (2019). *Recent Developments in the Economics of Housing*, Edward Elgar Publishing.

Stilwell, F. (2018). *Reconstructing urban economics: towards a political economy of the built environment*, Taylor & Francis.

Strange, W. C. (2019). *The economics of agglomeration*, Edward Elgar Publishing.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): کارگاه شهرسازی ۳

عنوان درس (انگلیسی): Urban Studio III

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: کارگاه شهرسازی ۲، مبانی و روش‌های

طراحی شهری

تعداد واحد: ۵ نوع واحد: ۱ واحد نظری-۴ واحد عملی تعداد ساعت: ۱۴۴ ساعت

اهداف درس

کاربرد دانش مربوط به مبانی و روش‌های طراحی شهری، مهارت‌های مربوط به بکارگیری فرایند طراحی، ارائه ایده‌های طراحی، طراحی گزینه‌های مختلف و تصمیم‌گیری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- ایجاد رویکرد فرآیند مدار نسبت به دانش- هنر- حرفه طراحی شهری
- ساماندهی و ارتقای کیفیات مکان‌های باز همگانی
- تقویت مهارت تفکر خلاق و نقادانه، مهارت‌های نرم‌افزاری، مهارت‌های طراحی و ارائه ایده‌ها

سرفصل درس

- انتخاب یک محله یا بخشی از شهر (ترجیحاً بخش‌هایی از بافت کهن یا ارزشمند)
- تبیین چستی طراحی شهری و ارتباط آن با توسعه شهری و تأثیر آن بر زندگی شهری
- معرفی گونه‌بندی پروژه‌های طراحی شهری
- بررسی روند تغییرات تاریخی بافت در محدوده مطالعه و تحلیل نتایج در رابطه با اهداف کارگاه
- بررسی و تحلیل عمیق و روشمند وضعیت بافت در لایه‌های مختلف (کاربری و فعالیت- فرم و کالبد- اجتماعی- بصری و زیباشناسی- اجتماعی و...) بر اساس معیارهای کیفی طراحی شهری
- مروری بر مفهوم فرایند طراحی شهری و گام‌های آن به کمک تمرین‌های عملی کوتاه
- مروری بر ارزش‌ها و کیفیت‌های هنجاری در طراحی شهری و ارزیابی روشمند آن در بافت
- بررسی و تحلیل طرح‌های فرادست محدوده
- شناخت روشمند مسائل و محدودیت‌ها و قابلیت‌ها و ظرفیت‌های محدوده به تفکیک گروه‌های ذی‌نفع
- تعریف صحیح مسائل اصلی در بافت موجود و تعیین اهداف مداخله طراحی شهری بر اساس گروه‌های ذی‌نفع
- مطالعه مبانی نظری و انتخاب چارچوب نظری مطلوب به‌عنوان رویکرد کلی حاکم بر تدوین کانسپت طراحی

- بررسی نمونه‌های مطالعاتی مرتبط با چارچوب نظری انتخاب شده
- مفهوم و روش‌های تدوین کانپست طراحی شهری و راه‌حل‌های نظیر آن (بر اساس چارچوب نظری انتخاب شده)
- ارائه راهبردها و سیاست‌های طراحی
- ارائه راه‌حل‌های طراحی
- ارزیابی روش‌های گزینه‌های طراحی و انتخاب گزینه بهینه
- ارائه پیشنهادات طراحی در مقیاس‌های مناسب ۱:۱۰۰۰، ۱:۵۰۰، ۱:۲۵۰۰ (پلان-نما-مقطع-انواع پرسپکتیوهای ناظر-مبلمان شهری و...)

روش یاددهی - یادگیری

تمرین یک پروژه طراحی شهری در مقیاس محله، شیوه یادگیری مشارکتی و نیازمند تمرین‌های رفت و برگشتی با دانشجویان

آزمون اسکیس میان‌ترم در قالب پروژه عملی کلاسی، برگزار شود.

روش ارزیابی

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزیابی مستمر
۵۰٪	نوشتاری: -	آزمون اسکیس ۱۰٪ ^۱	اصلاح تمرینات به صورت رفت و برگشتی) ۴۰٪
	عملکردی: -		

تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

بازدید از محدوده مطالعه با حضور استاد درس

منابع

دانش موردنیاز این کارگاه در دروس نظری پشتیبان در ترم‌های گذشته (مبانی و روش‌های طراحی شهری، مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی شهری و درک و بیان محیط شهری) تأمین می‌شود. بنا به ضرورت برخی منابع از طریق اساتید کارگاه معرفی خواهند گردید.

^۱ در قالب پروژه عملی کلاسی

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): کارگاه شهرسازی ۴

عنوان درس (انگلیسی): Urban Studio IV

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: کارگاه شهرسازی ۳

تعداد واحد: ۵ نوع واحد: ۱ واحد نظری-۴ واحد عملی تعداد ساعت: ۱۴۴ ساعت

اهداف درس

جمع‌بندی و کاربست دانش نظری و مهارت‌های کسب‌شده در توسعه‌های جدید شهری دانشجویان ضمن شناخت و تحلیل مسائل شهری در مقیاس یک واحد شهری کوچک (محلّه) اقدام به برنامه‌ریزی و طراحی محیط‌های مسکونی در زمین آزاد و در قالب طرح‌های آماده‌سازی زمین خواهند نمود. طرح آماده‌سازی زمین، در فرآیند طرح‌های توسعه شهری، در ادامه طرح جامع و طرح تفصیلی قرار می‌گیرد. طرح آماده‌سازی زمین در واقع طرح اجرایی، از پیشنهادات طرح‌های جامع و تفصیلی است که با هدف نظام‌مند کردن ساخت‌وساز در شهرها در جهت تأمین مسکن و خدمات وابسته به آن‌ها انجام می‌شود.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

کارگاه شهرسازی ۴ به‌عنوان آخرین درس کارگاهی دوره کارشناسی مهندسی شهرسازی به دنبال جمع‌بندی و افزایش تسلط دانشجویان بر مهارت‌های کسب‌شده در کارگاه‌های قبلی (مهارت ارائه، مهارت ارتباطی، مهارت تحلیلی، مهارت نرم‌افزاری، مهارت مدیریت اطلاعات و مهارت طراحی) است.

سرفصل درس

- بخش اول: شناخت و تحلیل
 - بررسی و تحلیل و استنتاج طرح‌های فرادست در محدوده آماده‌سازی
 - بررسی و تحلیل کلی در حوزه فراگیر و حوزه بلافصل (محیط طبیعی و مصنوع شامل اقلیم، مشخصات طبیعی زمین، روند توسعه، تحولات جمعیتی، اقتصادی و اجتماعی، تحول در نظام کاربری اراضی، شبکه معابر و...)
 - شناخت و تحلیل محدوده آماده‌سازی (تبیین امکانات و محدودیت‌های محدوده آماده‌سازی)
- بخش دوم: هدف‌گذاری
 - پیشنهاد گروه هدف برای محدوده آماده‌سازی (وضعیت جمعیتی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جامعه هدف)
 - تبیین چشم‌انداز، اهداف و راهبردها و سیاست‌ها
- بخش سوم: پیشنهادات در زمین آماده‌سازی

- پیشنهاد برنامه‌ریزی فضایی (پهنه‌بندی، حمل‌ونقل، کاربری زمین)
- پیشنهاد برنامه‌ریزی مسکن (الگوها، تراکم‌ها، جمعیت، بعد خانوار)
- پیشنهاد گزینه‌های مختلف سازمان فضایی در زمین و تعیین معیارهای ارزیابی و انتخاب و تدقیق گزینه برتر
- ارائه طرح پیشنهادی برای آماده‌سازی زمین (طرح کاربری زمین، شبکه معابر، تفکیک و جرم گذاری، تراکم ساختمانی)
- بخش چهارم: برنامه‌ریزی و طراحی الگوی واحد همسایگی
- طراحی الگوهای واحدهای همسایگی همراه با ارائه جزئیات طراحی
- تهیه ضوابط و مقررات برنامه‌ریزی و طراحی

روش یاددهی - یادگیری

شیوه تدریس شامل ارائه سمینارهای موردی در خصوص تعریف و ضرورت آماده‌سازی زمین شهری، ارائه تجارب داخلی و خارجی آماده‌سازی زمین، مرور مطالب پایه مرتبط با برنامه‌ریزی و طراحی مسکن شهری و بحث و گفتگوی کلاسی می‌باشد. کار عملی در قالب گروه‌های ۳ الی ۴ نفر از ابتدای کارگاه تعریف می‌شود و ارزیابی فعالیت‌های دانشجویان به صورت انفرادی و گروهی مبتنی بر حضور فعال در جلسات کارگاه، مشارکت در کار گروهی، کرکسیون هفتگی و تحویل بخش‌های مربوط به شرح خدمات تهیه طرح آماده‌سازی در بازه‌های تحویل موقت است.

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۳۰٪	-	نوشتاری: - عملکردی: -	۷۰٪

تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

آتلیه

فهرست منابع

دانش موردنیاز این کارگاه در دروس نظری پشتیبان در ترم‌های گذشته (مبانی و روش‌های طراحی شهری، مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی شهری، مسکن) تأمین می‌شود. بنا به ضرورت برخی منابع از طریق اساتید کارگاه معرفی خواهند گردید.

درس مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): پروژه نهایی

عنوان درس (انگلیسی): Final Project

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: کارگاه شهرسازی ۱، ۲، ۳ و ۴
تعداد واحد: ۵ نوع واحد: ۱ واحد نظری-۴ واحد عملی تعداد ساعت: ۱۴۴ ساعت

اهداف درس

- محک زدن دانشجو در زمینه آموخته‌های دوره تحصیل و تعمیم توانایی‌های کسب‌شده در یک پروژه موردی
- کاربست مفاهیم نظری آموخته‌شده در طی دوره در یک بستر عملی به منظور حل یک مسئله واقعی شهرسازی
- جهت‌دهی دانشجویان به کسب دانش و مهارت در حوزه تخصصی موردعلاقه برای ادامه تحصیل یا فعالیت حرفه‌ای بعد از فارغ‌التحصیلی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- کسب مهارت‌های موردنیاز (به‌ویژه مهارت ارتباطی، مدیریت و تفکر سیستمی) برای ورود به حرفه شهرسازی از طریق مدیریت یک پروژه کوچک‌مقیاس
- آشنایی علمی و عملی با فرایند مطالعه و پژوهش در شهرسازی

سرفصل درس

موضوعات طرح نهایی:

موضوعات پیشنهادی پروژه نهایی لازم است مرتبط با موضوعات درسی رشته کارشناسی مهندسی شهرسازی و قابل‌بررسی در قالب یک نمونه موردی با مقیاس مشخص و محدود باشد. برخی از موضوعات پیشنهادی می‌تواند شامل: برنامه‌ریزی و طراحی یک محله یا محدوده‌ای مشخص در شهر، طراحی فضای شهری شامل یک میدان و یا یک محور شهری، تدوین برنامه راهبردی برای یک محدوده کوچک (محله یا سکونتگاه کوچک‌مقیاس) و حفاظت و یا برنامه‌ریزی بافت تاریخی و یا منظر فرهنگی باشد.

شرح خدمات پروژه نهایی:

بیان مسئله شامل دلیل انتخاب موضوع

اهداف و سؤالات و روش پژوهش

بررسی پیشینه موضوع به همراه معرفی چند نمونه مشابه داخلی و خارجی

مبانی نظری موضوع

معرفی محدوده به همراه شناخت و تحلیل وضع موجود در حوزه‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و کالبدی و ارائه نقشه‌های تحلیلی

ارائه چشم‌انداز و اهداف و راهبردها و سیاست‌ها

تدوین گزینه‌های مداخله و انتخاب گزینه نهایی - معرفی برنامه‌ها و طرح‌ها

نتیجه‌گیری

توجه:

پروژه نهایی در نیمسال هشتم ارائه می‌گردد لذا پیشنهاد می‌شود که در نیمسال هفتم دانشجویان نسبت به ارائه پروپوزال و انتخاب استاد راهنما اقدام نمایند.

پیشنهاد می‌شود گزارش نهایی بین ۸۰ تا ۱۲۰ صفحه و نگارش آن مطابق با دستورالعمل دانشکده باشد. علاوه بر گزارش نهایی ارائه پوستر نیز در تحویل نهایی پیشنهاد می‌گردد.

روش یاددهی - یادگیری

دانشجو موظف است در فواصل منظم (هر یک ماه) روند طرح را با استاد راهنما کرکسیون نماید.

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۳۰٪	-	نوشتاری: -	۷۰٪
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع با توجه به موضوع انتخابی توسط استاد راهنمای پروژه نهایی معین می‌گردد.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مبانی مهندسی معماری برای شهرسازان

عنوان درس (انگلیسی): **Fundamentals of Architecture for Urban Planners**

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با مباحث پایه مهندسی معماری و مفاهیم پایه در طراحی معماری شامل ارکان اولیه و ثانویه معماری همچون ابعاد عملکردی، جریان حرکت، تناسب، رنگ، بافت و مسائل کلان همچون ابعاد اقتصادی، مسائل قانونی و غیره
- شناخت سازه‌های مختلف، تطبیق عملکرد، فرم و حجم
- آشنایی با شرایط اقلیمی و تأثیر آن بر فرم و فضا
- آشنایی با نظام‌های قانونی در حوزه ساخت‌وساز

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- تشخیص الگوهای مختلف معماری را متناسب با شرایط اقلیمی، اقتصادی و...
- توانایی تحلیل فرم، اسکلت، نحوه جرم‌گذاری، عملکرد و مصالح مورد استفاده در یک بنا با کاربری مسکونی

سرفصل درس

- ارکان معماری؛ عناصر بصری در معماری و اجزای اصلی ایجادکننده فرم (دیوار، کف، سقف، ستون، پایه، باز شو و...)
- ارکان ثانویه معماری و عوامل هویت‌بخش فرم: نور، رنگ، بافت، جهت، بعد، ریتم، تعادل و تقارن، مقیاس و تناسبات و ...
- بررسی مفهوم فضا؛ معرفی انواع فضا (فضای ریاضی، ادراکی، فضای عمومی و خصوصی و...)
- مفهوم چرخه حرکت در معماری؛ سیر کولاسیون (سیر کولاسیون‌های مرکزی، خطی شعاعی و...)
- مقدمه‌ای بر فرآیند طراحی در معماری؛ آشنایی با تحلیل سایت، تأثیر هم‌جواری‌ها، بافت، توپوگرافی و... در طرح معماری
- تأثیر عوامل اقلیمی بر طرح معماری
- ملاحظات اقلیمی در طراحی؛ معرفی پهنه‌بندی اقلیمی در ایران (اقلیم‌های معدل و مرطوب، نیمه بیا بانی، بیابانی، سرد، گرم و مرطوب، گرم و خشک)

- ملاحظات اقلیمی در طراحی؛ راهبردهای طراحی: شامل معرفی و ارزیابی راهبردهای طراحی برای تأمین آسایش بر مبنای هر یک از پهنه‌بندی‌های اقلیمی
- مفاهیم سازه‌ای؛ مروری بر سازه‌های ساختمانی، ویژگی‌های هر نوع و تأثیر آن‌ها در فرم
- مروری بر قوانین ساخت‌وساز در معماری و آشنایی با قوانین شهری (آشنایی با مقررات ملی ساختمان در حوزه ساخت‌وسازهای شهری، ارائه ضوابط و قوانین طراحی ساختمان در بافت شهری، نحوه صدور پروانه ساختمانی)
- تجزیه و تحلیل یک بنا با کاربری مسکونی (شامل اسکلت، نحوه جرم‌گذاری، نوع مصالح، حجم و عملکردها) - در قالب تمرین
- تجزیه و تحلیل یک بنا با کاربری تجاری (شامل اسکلت، نحوه جرم‌گذاری، نوع مصالح، حجم و عملکردها) - در قالب تمرین

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی همراه با تمرینات عملی، پرسش و پاسخ‌های رفت و برگشتی و یادگیری مشارکتی

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
(اصلاح تمرینات به صورت رفت و برگشتی) ۲۰٪	-	نوشتاری: ۷۰٪ عملکردی: ۱۰٪	-

تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

پیشنهاد می‌شود بازدیدهایی با حضور استاد درس به نسبت مباحث نظری ارائه‌شده برگزار شود.

فهرست منابع

اچ راجر، کلارک (۱۳۷۵)، *تجزیه و تحلیل و نقد شاهکارهای معماری*، مترجم، محمود سید آقایی، نشر مهیا.

اصانلو، حسن و رستمی زاده، امیرحسین (۱۳۹۸)، *جستاری در تاریخ معماری و شهرسازی ایران*، موسسه آموزش عالی سوره.

اعضاء موسسه طراحی اطلاعات در آمریکا. معماری در یک نگاه، یادداشت‌هایی برای معماران. ترجمه حسین مظفری تریزینی. انتشارات آزاده.

افشنگ، مانلی و همکاران (۱۳۷۵)، *شرح جریان‌های فکری معماری و شهرسازی در ایران معاصر با تأکید بر دوره زمانی ۱۳۵۷-۱۳۵۸*. دفتر پژوهش‌های فرهنگی.

پیرفون، مایس (۱۳۸۳)، *نگاهی به مبنای معماری*، از فرم تا مکان. مترجم دکتر سیمون آیوازیان. انتشارات دانشگاه تهران.

حجت، عیسی (۱۳۸۹)، *مشق معماری*، انتشارات دانشگاه تهران.

داندیس، دونیس (۱۳۸۶). *مبادی سواد بصری*، ترجمه مسعود سپهر، انتشارات سروش.

دی. کی. چینگ، فرانسیس (۱۳۸۶)، *معماری: فرم، فضا، نظم*، ترجمه زهره قراگزلو، انتشارات دانشگاه تهران.

شولتزف نوربرگ (۱۳۸۲)، معماری، معنا و مکان. ترجمه ویدا نوروز برازجانی، انتشارات جان جهان.
الکساندر، کریستوفر (۱۳۸۱)، معماری و راز جاودانگی، راه بی‌زمان ساختن. ترجمه مهرداد قیومی بیدهندی، انتشارات دانشگاه شهید
بهشتی.

لازیو، پل (۱۳۸۶)، تفکر ترسیمی برای معماران و طراحان، ترجمه سعید آقایی و محمود مدنی، انتشارات هنر اسلامی.
مرتضی، کسمایی (۱۳۷۲)، پهنه‌بندی اقلیمی ایران: مسکن و محیط‌های مسکونی، انتشارات مرکز تحقیقات مسکن.
مرتضی، کسمایی (۱۳۸۴)، اقلیم و معماری، انتشارات خاک.

وایت، ادوارد (۱۳۸۷)، مفاهیم پایه در معماری، ترجمه محمد احمدی‌نژاد، انتشارات خاک.

Bauer, M.; Schwarz, M. & Möslle, P. (2010). *Green Building: Guidebook for Sustainable Architecture*. Springer.

Daniel A. Barber, (2020). *Modern Architecture and Climate: Design before Air Conditioning*. Princeton University Press.

Kibert, C J. (2016). *Sustainable Construction: Green Building Design and Delivery*. Wiley.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): **اقلیم و شهرسازی**

عنوان درس (انگلیسی): **Climate and Urban Planning**

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با موضوع «اقلیم» و رابطه دوجانبه آن با توسعه شهری
- تعریف ابعاد مختلف «تغییرات اقلیمی» و آثار آن بر شهرهای معاصر و آینده

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- آشنایی با مفهوم اقلیم و ویژگی‌های اقلیمی در مناطق مختلف ایران
- بررسی «تغییرات اقلیمی» و اصول و راهکارهای مواجهه با آن

سرفصل درس

- تعریف اقلیم و عوامل تشکیل دهنده آن
- سیر تحول تغییرات اقلیمی
- تقسیم‌بندی اقلیمی سرزمین ایران
- علل تغییرات اقلیمی
- آثار و تبعات تغییرات اقلیمی
- شهرها عامل یا معلول عوامل اقلیمی
- پدیده جزایر حرارتی
- انواع آلودگی‌های ناشی از عوامل اقلیمی
- نقش اقلیم در سلامتی ساکنین شهرها
- شهرسازی و تغییرات اقلیمی
- نظریه‌ها و روش‌ها
- مفهوم منطقه زیستی (bioregion) و کاربرد آن در طراحی و برنامه‌ریزی شهری
- نقش عوامل اقلیمی در ساخت مسکن
- نقش عوامل اقلیمی در فرم شهر
- مسئله گرم شدن کره زمین و عواقب آن

- پیامدهای عدم توجه به عوامل اقلیمی (گرم شدن شهرها، سیل، خشک‌سالی، بالا آمدن سطح آب دریاها، ...، تغییر الگوی سکونت)
- کنوانسیون‌ها، قوانین و مقررات ملی و بین‌المللی

روش یاددهی - یادگیری

روش توضیحی

روش ارزیابی

پروژه ^۱	آزمون نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
%۳۰	نوشتاری: %۳۰	%۱۵	%۲۵
	عملکردی: -		

فهرست منابع

- Bahrainy, H. & Bakhtiar, A. (2016). *Toward an Integrative Theory of Urban Design*. Springer.
- Barnett, J. & Beasley, L. (2015). *Ecodesign for Cities and Suburbs*. Island Press.
- Bast, J. L. (2010). *Seven Theories of Climate Change*. The Heartland Institute.
- Carter, G.; Cavan, G.; Connelly, A.; Guy, S.; Handley, J. & Kazmierczak, A. (2015). Climate change and the city: Building capacity for urban adaptation. *Progress in Planning*, 1-66.
- Doherty, M., Klima, K. & Hellmann, J. J. (2016). Climate change in the urban environment: Advancing, measuring and achieving resiliency. *Environmental Science & Policy*, 310-313. doi:http://dx.doi.org/10.1016/j.envsci.2016.09.001
- Hamin, E.; Abunnasr, Y. & Ryan, R. (2018). *Planning for Climate Change: A Reader in Green Infrastructure and Sustainable Design for Resilient Cities*, Taylor & Francis.
- Kozlowski, M. & Yusof, Y. M. (2016). The role of urban planning and design in responding to climate change: the Brisbane experience. *International Journal of Climate Change Strategies and Management*, 8(1), 80-95. doi:10.1108/IJCCSM-05-2014-0064.
- Palazzo, D. & Steiner, F. (2012). *Urban Ecological Design: A Process for Regenerative Places*. Island Press.
- Spirn, A. W. (2011). Ecological urbanism. In T. Banerjee, & A. L. Sideris, *Companion to Urban Design* (pp. 600-610). New York: Routledge. doi:10.4324/9780203844434.ch45

^۱. ارائه شفاهی تخصصی و نهایی دانشجوی

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مطالعات منظر شهری

عنوان درس (انگلیسی): Urban Landscape Studies

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با ارزش‌های منظر و لندسکیپ در شهر، جایگاه معماری منظر و ارتباط آن با طراحی شهری
- آشنایی با باغ ایرانی، جایگاه باغ‌ها در توسعه شهرها و اثرات مثبت منظر بر افزایش کیفیت محیطی شهرها

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- آشنایی با اهمیت لندسکیپ/منظر در ارتباط با شهر، سلامتی و ارتقا کیفیت محیط شهری
- آشنایی با ارتباط منظر با طراحی شهری

سرفصل درس

- تعاریف و واژگان لندسکیپ/منظر، معماری منظر و...
- شهرسازی منظر، چیست؟ ارتباط طراحی شهری و معماری منظر
- ارزش‌های لندسکیپ/منظر (تاریخی، اجتماعی، زیبایی‌شناختی و...)
- دیدگاه ایرانیان به طبیعت (قبل از اسلام)، دیدگاه اسلام و شیعه به حفاظت از طبیعت و منظر (اخلاق محیطی)
- باغ ایرانی و جایگاه باغ‌ها در شهرهای ایران
- چگونگی شکل‌گیری باغ‌ها و پارک‌ها در جهان
- چگونگی انتخاب گونه‌های گیاهی مناسب در فضاهای شهری (میدان‌ها، بلوارها، پارک‌ها و...)
- انواع رویکردها در طراحی منظر (بایوفیلیک، اجتماعی، بر اساس شواهد)
- بررسی منظر فرهنگی و طبیعی
- نقش منظر در ارتباط با سلامت مردم، رفاه و ارتقاء کیفیت محیطی
- نقش منظر در ارتقا کیفیت‌های محیطی

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی، بحث گروهی و انجام تکالیف و ارائه سمینار توسط دانشجویان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۲۵	%۱۵	نوشتاری: %۵۰	-
		عملکردی: %۱۰	

فهرست منابع

منابع اصلی

- سوافیلد، سایمون. (۱۳۹۰). *نظریه در معماری منظر*. ترجمه مهدی خاک‌زند و سینا رزاقی اصل. انتشارات فراگستر.
- فولتس، ریچارد (۱۳۹۴). *اسلام و محیط‌زیست*. ترجمه محمد خواجه حسینی و سید شهاب‌الدین معین‌الدینی، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد.
- مک هارگ، ین. (۱۳۸۶). *طراحی با طبیعت*. ترجمه عبدالحسین وهاب‌زاده. انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد.
- ویستون اسپیرن، آن. (۱۳۸۷). *زیان منظر*. ترجمه سید حسین بحرینی و بهناز امین زاده. انتشارات دانشگاه تهران.
- Alemi, M. (2007). Princely Safavid Gardens, Stage for Rituals of Imperial Display and Political Legitimacy. In M. Conan (Ed.), *The Middle East Garden Traditions: Unity and Diversity: Questions, Methods, and Resources in a Multicultural Perspective*. Dumbarton Oaks.
- Holden, R. & Liversedge, J. (2014). *Landscape Architecture: An Introduction*, Laurence King Publishing Ltd.
- Hunt, J. D. (2012). *A world of gardens*. London Reaktion.
- Gharipour, M. (2013). *Persian gardens and pavilions: reflections in history, poetry and the arts*. London; I.B. Tauris.
- Silva KD and Chapagain NK. (2013) *Asian Heritage Management: Contexts, Concerns, and Prospects* Routledge.
- Steg L, van den Berg AE and De Groot JI. (2013) *Environmental psychology: An introduction*, John Wiley & Sons.
- Taylor K and Lennon J. (2012) *Managing cultural landscapes*, Routledge.
- Thompson I. H. (2012). Ten tenets and six questions for landscape urbanism. *Landscape Research* 37: 7-26.
- Thompson, I. (2014). *Landscape Architecture: A Very Short Introduction* (Vol. 387). Oxford University Press.
- Thompson, I. H. (2002). Ecology, community and delight: a trivalent approach to landscape education. *Landscape and urban planning*, 60(2), 81-93.
- Thompson, I. H. (1998). Environmental ethics and the development of landscape architectural theory. *Landscape Research*, 23(2), 175-194.

منابع فرعی:

اصل، سینا، فیضی، محسن و بهزادفر، مصطفی (۱۳۸۸). پیشنهاد سازوکاری برای رفع ابهام معماران منظر و طراحان شهری در حوزه‌های مشترک باغ نظر. سال ششم، دوره ۱۲، ۸۹-۱۰۰.

شاه‌چراغی، آزاده. (۱۳۸۸). پارادایم‌های پردیس. انتشارات جهاد دانشگاهی تهران.

مسعودی، عباس. (۱۳۸۸). بازشناسی باغ ایرانی، باغ شازده. انتشارات موسسه علمی و فرهنگی فضا.

Alemi, M. (1997). The Royal Gardens of the Safavi Period: Types and Models. *Gardens in the Time of the Great Muslim Empires*, 113-137.

Antrop M. (2005) Why landscapes of the past are important for the future. *Landscape and Urban Planning* 70: 21-34.

Mahdizadeh, S. & Rajendran, L. P. 2019. A renewed approach to conservation policy of historical gardens in Iran. *Landscape Research*, 44, 1-14.

Mahdizadeh, S. (2015). Persian Gardens and Pavilions: Reflections in History, Poetry and the Arts. *Landscape Research*, 40(4), 515-516.

Moynihan, E. (1980). *Paradise as a garden: in Persia and Mughal India*. London: Scholar.

Ruggles, F. (2008). *Islamic gardens and landscapes*. Philadelphia, Pa.: Bristol: University of Pennsylvania Press; University Presses Marketing [distributor].

Wescoat, J. (1986). The Islamic Garden: Issues for Landscape Research. *Environmental Design: Journal of the Islamic Environmental Design Research Centre*, 1, 10-19.

منابع مطالعاتی

[/https://jfaup.ut.ac.ir](https://jfaup.ut.ac.ir)

نشریه هنرهای زیبا-معماری و شهرسازی

<http://www.bagh-sj.com>

نشریه باغ-نظر

Journal of Landscape Research

<http://www.tandfonline.com/loi/clar20>

Journal of Landscape and Urban planning

<https://www.journals.elsevier.com/landscape-and-urban-planning>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): **سمینار مسائل شهری**

عنوان درس (انگلیسی): **Seminars on Urban Issues**

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با مسائل عمومی و تخصصی شهرسازی در ایران و جهان و ارائه پیشنهادات و راه‌حل‌ها در قالب سمینار و کارگاه‌های عملی
- آموزش نگرش عملی در تبیین و حل مسائل
- آموزش نحوه ارائه سمینار و کارگاه‌های علمی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- شناخت همه‌جانبه از چالش‌های موجود در نظام شهرسازی، برنامه‌ریزی شهری و طراحی شهری در ایران
- ارائه راه‌حل‌های صحیح، منطقی و مبتنی بر بستر با بررسی تئوری‌های موجود یا نمونه‌های موردی داخلی و خارجی

سرفصل درس

محورهای بحث در این سمینار با توجه به موضوعات روز انتخاب شده و به‌عنوان پروژه کلاسی در طول نیمسال در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد. در این رابطه، لازم است ابتدا بررسی همه‌جانبه‌ای از موضوعات و چالش‌های روز انجام شده و سپس گروه‌های دانشجویی به بررسی یک موضوع پردازند. با این هدف، گروه‌های دانشجویی می‌بایست از یک سو روش علمی در تعریف و تبیین مسائل و بحث پیرامون مسائل مطرح شده را ارائه داده و از سوی دیگر پیشنهادات و راه‌حل‌هایی برای مواجهه با مسئله موردبررسی ارائه دهند.

روش یاددهی - یادگیری

فراگیری درس عمدتاً مبتنی بر ارائه‌های دانشجویی خواهد بود. پیشنهاد می‌شود در ادامه ارائه‌های دانشجویی، موضوع موردبررسی به بحث گروهی گذاشته شده و پرسش و پاسخ‌ها و مشارکت همه‌جانبه دانشجویان در بحث‌ها پیگیری شود. همچنین در مواردی می‌توان این گفتگوها را با دعوت از متخصصان شهری با سابقه کار حرفه‌ای تنوع بخشید.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه ^۱
%۳۵	%۱۵	نوشتاری: -	%۵۰
		عملکردی: -	

فهرست منابع

منابع این درس مبتنی بر موضوعات انتخاب شده توسط دانشجویان مشخص می گردد. لیکن بررسی منابع زیر به صورت کلی پیشنهاد می گردد.

بررسی آخرین کنفرانس های بین المللی و ملی معماری و شهرسازی قابل دسترس در سایت conferencealerts

بررسی سایت های مطرح شهرسازی نظیر ISOCARP، Rudi، CABE و ...

بررسی سایت سیویلیکا جهت جستجوی کنفرانس های ملی

بررسی محتوای موضوعی آخرین شماره نشریه های مطرح شهرسازی نظیر هنرهای زیبا، صنفه، باغ نظر، آبادی، مدیریت شهری

بررسی سند ۱۰۰ چالش ایران

بررسی اسناد فرادست شهرسازی شهر مشهد جهت شناسایی چالش ها

Jencks, Charles (1971). "Philosophies of the Future," and "Inexorable Trends." In *Architecture 2000: Predictions and Methods*. London, UK: Studio Vista, pp. 9-48. ISBN: 027549280X

Lang, Jon. (1994). "The Nature of Urban Design Today," and "Basic Attitudes in Urban Design." In *Urban Design: The American Experience*. New York, NY: Van Nostrand Reinhold, pp. 68-123. ISBN: 0471285420.

View the 2003 Rudy Bruner Award for Urban Excellence and previous awards at the [Foundation Web site](#)

Watson, J. B. (1978). *How to give an effective seminar: A handbook for students and professionals*, General Pub. Co.

^۱ ارائه شفاهی تخصصی و نهایی دانشجو

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): کارآموزی	
عنوان درس (انگلیسی): Internship	
نوع درس: اختیاری	پیش نیاز: دارد ■ ندارد □
تعداد واحد: ۴	نوع واحد: عملی
تعداد ساعت: ۱۲۸ ساعت	
عنوان پیش نیاز: کارگاه شهرسازی ۴	

اهداف درس

آشنایی با نحوه کاربست حوزه‌های دانش و مهارت در محیط حرفه‌ای و چالش‌های پیش روی شهرساز در حرفه

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- آگاهی از نقش‌ها، تخصص‌ها و چالش‌های مختلف شهرسازی در محیط حرفه‌ای
- آشنایی با علائق فردی و حرفه‌ای و کمک به انتخاب تخصص موردعلاقه دانشجو در دنیای کار حرفه‌ای

سرفصل درس

- نوع فعالیت دانشجو با توجه به نوع فعالیت مرکز و توافق سرپرست کارآموزی با استاد راهنمای دانشجو تعریف می‌گردد.
- اخذ واحد کارآموزی همزمان با اخذ طرح نهایی میسر می‌باشد؛
- دانشجو موظف است در طول دوره کارآموزی ۳۰۰ ساعت فعالیت حرفه‌ای در یکی از مراکز مورد تأیید گروه آموزشی و زیر نظر سرپرست کارآموزی انجام دهد؛
- مراکز کارآموزی شامل سازمان‌های دولتی، نیمه‌دولتی و سازمان‌های مردم‌نهاد تخصصی و همچنین مراکز و شرکت‌های خصوصی دارای صلاحیت می‌باشند.

روش یاددهی - یادگیری

استاد راهنمای کارآموزی باید بر محیط کارآموزی دانشجو نظارت داشته و از متناسب بودن نوع مسئولیت وی در محیط کار با توانایی‌هایش اطمینان حاصل نماید. در گزارش‌های منظم و مستمر دانشجو باید مسائل مختلف از قبیل تجارب جدید، دانش و مهارت‌های کسب‌شده، مسائل و مشکلات و ... در محیط کاری را شرح دهد.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۵۰	-	نوشتاری: -	%۵۰
		عملکردی: -	

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مهارت‌های حرفه‌ای در شهرسازی

عنوان درس (انگلیسی): **Professional Skills in Urban Planning**

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با «حرفه شهرسازی»، در کنار «رشته شهرسازی»
- آشنایی با مکمل بودن حرفه و رشته، بیان تفاوت‌های این دو، نحوه ورود به حرفه
- آشنایی با مهارت‌های موردنیاز برای موفقیت در حرفه

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- آشنایی با اصول رایج در حرفه شهرسازی در ایران و مهارت‌های متناظر آن
- آشنایی با ویژگی‌های یک حرفه مند موفق و توانایی‌هایی که لازم است در این خصوص کسب شود

سرفصل درس

- هدف و منظور از مهارت‌های حرفه‌ای
- توانایی برداشت، شناخت و تجزیه و تحلیل منطقه مورد مطالعه
- مهارت استفاده از روش‌های کمی و کیفی در تحلیل‌ها
- برقراری ارتباط با سایر گروه‌های ذی‌ربط (معماران، معماران منظر، مهندسین عمران و...)
- انجام پژوهش به‌طور مستقل و یا همکاری در یک گروه پژوهشی
- بررسی نرم‌افزارهای موجود برای کاربرد در مراحل مختلف برنامه‌ریزی و طراحی
- تهیه گزارش‌های علمی مستدل و مستند در ارتباط با مسائل و امکانات منطقه مورد مطالعه
- توانایی درک و بیان افکار و ایده‌های خود به‌صورت گرافیکی و تصویری
- ابزار و روش‌های برداشت و ارائه تصویری نظیر عکاسی، فیلم‌برداری و...
- تهیه و ارائه مطلوب و مؤثر نتیجه مطالعات به کمک انواع نرم‌افزارهای ارائه یا به‌صورت سنتی (تکنیک‌ها و باید و نبایدها)
- توانایی برقراری ارتباط مؤثر با مسئولین شهری و متخصصین از یک‌طرف و گروه‌های ذینفع و ذی‌نفع از طرف دیگر

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی و بحث گروهی

روش ارزیابی

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	نوشتاری: ۷۵٪	۱۰٪	۱۵٪
	عملکردی: -		

فهرست منابع

Barr, D. A. (1972). *The Professional Urban Planner. Journal of the American Institute of Planners*, 38(3), 155-159.

Bates, L.; Parker, G.; Wargent, M.; Linovski, O.; Schoneboom, A.; Gunn, S.; Slade, D.; Odeleye, D.; Maidment, Ch.; Shepherd, E.; Doak, J.; Elliot, T.; Nicholls, V.; Street, E.; Dobson, M.; Platts, S. & Tasan-Kok, T. (2020). *The Future of the Planning Profession. Planning Theory & Practice*, 1-28.

Healey, P. (1992). *A Planner's Day: Knowledge and Action in Communicative Practice. Journal of the American Planning Association*, 58(1), 9-20.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست

عنوان درس (انگلیسی): **Assessment of Development Impacts on Environment**

نوع درس: اختیاری پیش نیاز: دارد ندارد عنوان پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

آشنایی با ابزارها و روش های ارزیابی زیست محیطی و کسب دانش در خصوص روش های پیش بینی اثرات توسعه بر محیط فیزیکی (هوا، آب های سطحی، خاک، آب های زیرزمینی)، محیط بیولوژیکی (زیستگاه و غیر زیستگاه)، محیط فرهنگی (تاریخی و باستان شناسی) و محیط اجتماعی - اقتصادی (دستیابی به مسکن، اشتغال، ...)

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

- کسب تفکر انتقادی در خصوص مفهوم "ارزیابی" با هدف ایجاد شهرهای پایدار و سالم
- کسب مهارت تفکر سیستمی که با تأکید بر مطالعات بین رشته ای و ارتباط حوزه های مختلف دانش شکل می گیرد.

سرفصل درس

- بررسی مفهوم ارزیابی اثرات زیست محیطی توسعه، تاریخچه و مزایا و ظرفیت های آن
- قوانین زیست محیطی اثرات، اصل پنجاهم قانون اساسی، قوانین مربوط به سازمان حفاظت محیط زیست، قوانین مربوط به آب، دفع ضایعات، فاضلاب ها و بررسی استانداردهای مربوط به کیفیت آب، هوا، پسماند و ...
- فرایند تهیه یک ارزیابی زیست محیطی شامل:
 - تشریح وضعیت زیست محیطی موجود
 - پیش بینی اثرات توسعه بر محیط فیزیکی، محیط بیولوژیکی، محیط فرهنگی و محیط اقتصادی - اجتماعی
 - روش های ارزیابی اثرات شامل تهیه چک لیست، ماتری روش شبکه، روش فتو مونتاز و غیره
 - تصمیم گیری و ارائه راه حل برای کاهش اثرات

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی همراه با بحث گروهی دانشجویان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	%۵۰	نوشتاری: %۵۰ عملکردی: -	-

فهرست منابع

- بی فیشتر، توماس. (۱۳۹۱). *ارزیابی زیست محیطی استراتژیک از تئوری تا عمل*، ترجمه مهرداد اندرودی، انتشارات فلاح.
- توماس، ایان. (۱۳۸۵). *ارزیابی پیامدهای زیست محیطی در استرالیا: نظریه و تجربه*، موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران.
- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، دفتر امور فنی و تدوین معیارها، (۱۳۸۱). *دستورالعمل عمومی ارزیابی پیامدهای زیست محیطی طرح های عمرانی*، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، معاونت امور پشتیبانی، مدارک علمی و انتشارات.
- منوری، مسعود. (۱۳۹۰). *مدیریت زیست محیطی پروژه های توسعه*، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات.
- Harrop, D. Owen and J. Ashley Nixon. (1999). *Environmental Assessment in Practice*.
Routledge Environmental Management Series.
- O'Brien, Mary. (2000). *Making Better Environmental Decisions: An Alternative to Risk Assessment*. MIT Press.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): معماری معاصر جهان و ایران

عنوان درس (انگلیسی): Contemporary Architecture of Iran and the World

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با ریشه‌های تاریخی، فکری، سیاسی و اجتماعی مؤثر بر مدرنیسم و نیز جنبش‌های بعد از مدرنیسم و درک تأثیر آن بر معماری معاصر غرب و ایران
- بررسی معماری معاصر ایران، رویکردها و عوامل سیر و صعود آن در یک‌صد سال اخیر

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- توانایی درک بحران‌ها و آشفتگی‌های موجود در اندیشه و معماری معاصر (جهان و ایران)
- توانایی بررسی و نقد آثار معماری از دریچه دید یک شهرساز

سرفصل درس

- مباحث معماری دوره رنسانس تا انقلاب صنعتی
- تحولات قرن بیستم و ظهور سبک‌هایی چون کوبیسم، اکسپرسیونیسم، فوتوریسم و سبک‌های آرت نوو و آرت دکو
- مدرنیسم و معماری (عوامل زمینه‌ساز، اندیشه‌ها، معماران و معرفی آثار)
- پست‌مدرنیسم و معماری (عوامل زمینه‌ساز، اندیشه‌ها، معماران و معرفی آثار)
- گرایش‌های اخیر در زمینه معماری
- بررسی مفاهیم معماری معاصر در کشورهای در حال توسعه
- معماری معاصر در ایران (از ورود مدرنیته تا شکل‌گیری سبک‌های مختلف معماری معاصر ایران - دوران قاجار
- سبک و پروژه‌های مطرح، دوران پهلوی اول و سبک‌شناسی و آشنایی با پروژه‌های مطرح، دوران پهلوی دوم و سبک‌شناسی و آشنایی با پروژه‌های مطرح و دوران پس از پیروزی انقلاب اسلامی)

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی، بحث گروهی و انجام تکالیف و ارائه سمینار توسط دانشجویان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	%۵۰	نوشتاری: %۵۰	-
		عملکردی: -	

فهرست منابع

بنه ولو، لئونارد. (۱۳۸۴). تاریخ معماری مدرن، ترجمه علی محمد سادات افسری، مرکز نشر دانشگاهی.

قبادیان، وحید. (۱۳۸۶). معماری معاصر غرب، انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگی تهران.

کامل نیا، حامد و سعید حقیر. (۱۳۹۵). نظریه مدرنیته در معماری، انتشارات دانشگاه تهران.

کامل نیا، حامد و محمدجواد مهدوی نژاد. (۱۳۹۷). آشنایی با معماری معاصر از شرق تا غرب، انتشارات علم معمار.

کیانی، مصطفی. (۱۳۸۳). معماری پهلوی اول، موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران.

گیدئین، زیگفرید. (۱۳۹۵). فضا، زمان و معماری، ترجمه منوچهر مزینی، چاپ پانزدهم، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.

لامپونیانی، ویتوریو. (۱۳۸۱). معماری و شهرسازی در قرن بیستم، ترجمه لادن اعتضادی، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

مزینی، منوچهر. (۱۳۹۴). از زمان و معماری، انتشارات شهیدی.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): کاربرد رایانه در شهرسازی

عنوان درس (انگلیسی): **Computer Application in Urban Planning**

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: مهارت‌های ترسیمی برای شهرسازان

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

اهداف درس

آشنایی با قابلیت‌های رایانه‌ای به‌عنوان ابزاری در شهرسازی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

افزایش مهارت نرم‌افزاری

سرفصل درس

نظری:

- جایگاه رایانه در مطالعات شهری.
- معرفی نرم‌افزارهای ترسیم ۲ بعدی و ۳ بعدی و آموزش مقدماتی آن‌ها.
- معرفی نرم‌افزارهای صفحات گسترده و آموزش مقدماتی آن‌ها.
- معرفی نرم‌افزارهای بانک اطلاعاتی و آموزش مقدماتی آن‌ها.
- معرفی سایر نرم‌افزارهای مرتبط با شناخت و تحلیل در مطالعات شهری.

عملی:

توصیه می‌شود پس از تدریس هر بخش تمرین‌های مرتبط با آن برای دانشجویان طراحی شود و در کلاس ارائه گردد.

روش یاددهی - یادگیری

مبتنی بر مباحثه و حل تمرین با ارائه‌ی نمونه‌های عینی

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	نوشتاری: ۲۰٪	۳۰٪
-	-	عملکردی: ۵۰٪	

فهرست منابع

عبداللهی، علی اصغر. آقایی، احمد. محبی، حسین. غضنفر پور، حسین. ایلاقی حسینی، محسن. (۱۳۹۳). کاربرد رایانه در شهرسازی و معماری *Revit architecture* نرم‌افزار تخصصی معماری و شهرسازی، انتشارات جهاد دانشگاهی کرمان.

حدادی، آرتا. (۱۳۹۵). کاربرد رایانه در معماری (معماری شهری و شهرسازی). انتشارات ادیبان روز.

Geertman, S., Zhan, Q., Allan, A. & Pettit, C. (2019). *Computational Urban Planning and Management for Smart Cities*, Springer.

Kim, T. J., Wiggins, L. L., & Wright, J. R. (2012). *Expert systems: Applications to urban planning*, Springer Science & Business Media.

Li, X. (2020). *Application of Computer Aided Mapping Technology In Urban Planning*. Paper presented at the *Journal of Physics*, Conference Series.

Ma, M. (2021). The Application of Computer Technology in Urban Survey. Paper presented at the *Journal of Physics*, Conference Series .

Song, Y. & Jing, Y. (2020). Urban Planning and Design Based on AutoCAD to Expand GIS Function. *Computer-Aided Design & Applications*, 17(S2), 11-21.

van Nes, A. & Yamu, C. (2020). *Introduction to space syntax in urban studies*, Springer Nature.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): گرافیک رایانه‌ای در شهرسازی

عنوان درس (انگلیسی): **Computer Graphics in Urban Planning**

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: ۱ واحد نظری-۱ واحد عملی تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

اهداف درس

- به‌کارگیری رایانه در آماده‌سازی و ارائه مطالب و نتایج کار در کنفرانس‌ها، سمینارها، ارائه شفاهی به کارفرما و یا افراد ذینفع.
- به‌کارگیری رایانه در آماده‌سازی و ارائه مطالب و نتایج کار به‌صورت متن و گرافیک (چندرسانه‌ای).

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- افزایش مهارت کار با نرم‌افزارهای مرتبط
- ارتقاء توانایی ارائه مطالب

سرفصل درس

نظری:

- معرفی مفاهیم و شیوه‌های مختلف ارائه‌ی محتوی در جلسات
- چگونگی ارائه محتوا برای انتقال بهتر مفاهیم
- اصول گرافیک ۲ بعدی و ۳ بعدی
- معرفی نرم‌افزارهای مناسب برای ویرایش عکس و تصویر (Photoshop/ Corel Draw و ...)
- انواع ابزارهای ورودی و خروجی داده به/از رایانه (اسکنر، پلاتر و ...)
- فنون استفاده از نرم‌افزار پاورپوینت به‌منظور ارائه حرفه‌ای در کنفرانس‌ها و جلسات.
- فنون استفاده از نرم‌افزار Word جهت تدوین گزارش حرفه‌ای.

عملی:

- نرم‌افزارهای مرتبط با ارائه و تدوین گزارش (Excel/ Prezi/ Google Slide/ EdrawMax/ after effects و ...)
- ارائه در اینترنت به‌صورت Web Page با استفاده از MS Frontpage

توصیه می‌شود پس از تدریس هر بخش تمرین‌های مرتبط با آن برای دانشجویان طراحی شود و توسط دانشجو کلاس ارائه گردد.

روش یاددهی - یادگیری

مبتنی بر مباحثه به شیوه رفت و برگشتی و ارائه نمونه‌های عینی توسط دانشجویان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	نوشتاری: ۲۰٪	۳۰٪
-	-	عملکردی: ۵۰٪	

فهرست منابع

بوید، باربارا. (۱۳۹۹). *خودآموز تصویری پاورپوینت ۲۰۱۹*، انتشارات دانشگاهی کیان.

کاکامنشادی، غلامرضا و لاله‌زاری، محمدحسن. (۱۴۰۰). *طراحی نقشه‌های ذهنی با نرم‌افزار iMindMap*، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد.

گروه مولفین بنیاد ICDL ایران. (۱۳۹۸) *مهارت ششم: پاورپوینت ۲۰۱۷*. انتشارات سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، چاپ پنجم.

گروه مولفین بنیاد ICDL ایران. (۱۳۹۸). *مهارت دوم استفاده از کامپیوتر و مدیریت فایل‌ها در ویندوز ۷*. انتشارات سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، چاپ دوازدهم.

گروه مولفین بنیاد ICDL ایران. (۱۳۹۸). *واژه‌پرداز Word 2013*، انتشارات سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، چاپ چهارم.

Nichols, R. (2020). *Mastering Adobe Photoshop Elements ۲۰۲۱: Boost your image-editing skills using the latest tools and techniques in Adobe Photoshop Elements*: Packt Publishing Ltd.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): تفسیر عکس های هوایی و ماهواره‌ای

عنوان درس (انگلیسی): Remote Sensing and Aerial Photos Analysis

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با تاریخچه عکس برداری هوایی و چگونگی آن
- آشنایی با اصول تفسیر عکس ها و تصاویر ماهواره‌ای

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- توانایی‌های مربوط به محاسبه مقیاس عکس‌ها، اندازه‌گیری ارتفاع و مساحت از روی عکس
- توانایی شناسایی عواملی نظیر عوارض شهرسازی، انواع مزارع، جنگل، مرتع، کویر و ... از روی نقشه

سرفصل درس

- تاریخچه عکس برداری هوایی
- تفاوت‌های عکس و تصویر
- انواع دوربین هوایی (آنالوگ و رقومی) و ساختمان آن
- انواع عکس برداری هوایی
- طرح
- پرواز پوشش طولی و عرضی
- اطلاعات حاشیه عکس
- مقیاس عکس برداری
- سطح مفید عکس
- جابجایی در عکس
- اصول برجسته‌بینی
- انواع دید برجسته و وسایل برجسته‌بینی
- پارالاکس و کاربرد آن‌ها
- اندازه‌گیری ارتفاع اجسام در عکس

- اندازه‌گیری مساحت بر روی عکس
- اصول تفسیر عکس و تصویر
- انواع ماده حساس و ارتباط آن با امواج الکترونیک
- عوامل شناسایی عوارض در عکس
- تفسیر واحدهای فتومتریک

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی همراه با بحث گروهی دانشجویان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪	-	نوشتاری: ۸۰٪ عملکردی: -	-

فهرست منابع

رضوانی، علی‌اکبر (۱۳۸۳). کاربرد عکس‌های هوایی و ماهواره‌ای در مطالعات شهری و منطقه‌ای، انتشارات نسل باران. شهم، افشین؛ دادفر، هیلدا (۱۳۸۶). اصول تفسیر عکس‌های هوایی، نشر طراوت.

علوی پناه، سید کاظم (۱۳۹۹). اصول سنجش‌ازدور نوین و تفسیر تصاویر ماهواره‌ای و عکس‌های هوایی، انتشارات دانشگاه تهران.

علیجانی، بهلول (۱۳۷۱). اصول عکس‌های هوایی (رشته جغرافیا)، انتشارات دانشگاه پیام نور.

لیلسند، تامس (۱۳۷۹). اصول و مبانی سنجش‌ازدور و تعبیر و تفسیر تصاویر هوایی و ماهواره‌ای، ترجمه مهندس حمید المیریان، انتشارات سازمان جغرافیایی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح.

لیلسند، تامس؛ باقری، علی‌اکبر و رالف کیفر (۱۳۸۷). سنجش‌ازدور و تفسیر تصاویر ماهواره‌ای، مترجم جعفر اولادی قادیکلایی، انتشارات دانشگاه مازندران.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): کاربرد نقشه برداری در شهرسازی

عنوان درس (انگلیسی): **Surveying in Urban Planning**

نوع درس: اختیاری پیش نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش نیاز: پس از گذراندن حداقل ۲۵

واحد پایه و تخصصی

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: ۱ واحد نظری-۱ واحد عملی تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

اهداف درس

آشنایی با مبانی نقشه برداری و یادگیری موارد و مهارت‌های مربوط به آن، اعم از مقیاس و خطاهای رایج در نقشه برداری، تراز یابی، زاویه یابی و تهیه نقشه مسطحاتی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

آشنایی با روش‌های مختلف تهیه نقشه از طریق اندازه‌گیری مستقیم زمینی و بررسی دقت‌ها و شناخت انواع و استانداردها نقشه و کاربرد آن‌ها در رشته مهندسی شهرسازی

سرفصل درس

- مقدمه‌ای بر تعریف نقشه برداری و استفاده از نقشه‌ها در مطالعات و طراحی شهری
- محاسبه خطاها و به دست آوردن مقدار میانگین مساحی
- امتداد گذاری و پیاده کردن یک امتداد
- اندازه گیری طول به روش مستقیم
- برداشت و ترسیم طرح موقعیت‌های کوچک
- محاسبه مساحت به روش‌های مختلف
- تفکیک اراضی و روش‌های محاسبه آن
- تعیین اختلاف ارتفاع
- دوربین تراز یابی
- تراز یابی شبکه و محاسبه حجم عملیات خاکی
- کاربرد شیب در آماده سازی زمین
- تفسیر نقشه‌های توپوگرافی برای استفاده در پروژه‌های شهرسازی

- اندازه گیری سمت و زاویه
- کار با دوربین تئودولیت
- اندازه گیری زاویه افقی و قائم
- تراز یابی مثلثاتی و تعیین ارتفاع برج
- طول یابی به روش غیر مستقیم
- روش اندازه گیری با فاصله سنج نوری و اندازه گیری به روش الکترونیکی
- پلیگون بندی
- اندازه گیری پلیگون ها
- انتقال پلیگون ها به وسیله مختصات بر روی برگه ترسیم
- مراحل تهیه نقشه های بزرگ مقیاس
- مراحل تهیه نقشه در عملیات فتوگرافی
- عملیات پیاده کردن ارتفاع نقاط و ساختمان ها

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی در رابطه با کاربرد نقشه برداری در شهرسازی و انجام پروژه عملی

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰٪	۱۰٪	نوشتاری: ۴۰٪ عملکردی: -	۴۰٪

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

ابزار نقشه برداری، آتلیه

فهرست منابع:

امامی، حسن؛ رستمی، سید قاسم (۱۳۸۸). نقشه برداری کارگاهی و زیرزمینی (همراه با کنترل و تنظیم دستگاه های نقشه برداری)، نشر فروزش.

دیانت خواه، محمود (۱۳۹۵). نقشه برداری مهندسی، ویرایش سوم. مرکز نشر دانشگاه صنعتی اصفهان.

رفیعی میرزا، احمد؛ گیو، امین و نیلوفر حاجیلو (۱۴۰۰). نقشه برداری کاربردی ویژه دانشجویان عمران معماری شهرسازی و ساختمان، نوآور.

فرهودی، رحمت اله (۱۳۸۸). کاربرد نقشه برداری در شهرسازی و معماری، انتشارات دانشگاه تهران.

نوبخت، شمس (۱۳۸۶). نقشه برداری. شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): برآورد مالی پروژه‌های شهری

عنوان درس (انگلیسی): **Financial Estimation of Urban Projects**

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: مباحث اقتصادی در شهرسازی

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- تعمیق فهم موضوعات مرتبط با اقتصاد شهری
- آشنایی با انواع روش‌های تأمین مالی پروژه‌های شهری
- آشنایی با شیوه ارزیابی اقتصادی پروژه‌های شهری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

توان تجزیه و تحلیل پروژه‌های شهری از منظر اقتصادی

سرفصل درس

- معرفی انواع پروژه‌های شهری و جایگاه آن‌ها در توسعه شهر
- نظام فنی و اجرایی کشور و نقش کارفرما، مشاور و پیمانکار در انجام پروژه‌های شهری.
- بازار تأمین مالی پروژه‌های شهری.
- انواع قراردادها در تأمین مالی پروژه‌های شهری.
- انواع ریسک‌های تجاری، سیاسی و ...
- مدل‌سازی و ارزیابی مالی پروژه‌های شهری.
- فرآیند متره و برآورد پروژه در طول چرخه عمر یک پروژه.
- مناقصه، مزایده، اسناد و مدارک پیمان.
- انواع فهرست‌بها و آنالیز بها.
- تجارب روش‌های تأمین مالی پروژه‌های شهری در جهان و ایران: فروش اوراق مشارکت، قراردادهای مشارکتی، اخذ وام از بانک‌های داخلی و خارجی و غیره.
- ارزیابی اقتصادی پروژه‌های شهری

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و انجام تکالیف و ارائه دانشجو در کلاس درس.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۳۰	نوشتاری: ٪۷۰	-
		عملکردی: -	

فهرست منابع

باصولی، مهدی. (۱۳۹۹). *ارزیابی اقتصادی طرح‌های صنعتی و خدماتی (اقتصاد مهندسی)*، جهاد دانشگاهی یزد.

بت‌شکن، محمدهاشم. (۱۳۹۹). *تأمین مالی مسکن*. انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی.

پژوهشکده حمل‌ونقل، (۱۳۸۵)، *بررسی عوامل مؤثر در ارزیابی و توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی پروژه‌های راه و راه‌آهن*. انتشارات وزارت راه و ترابری، معاونت آموزش تحقیقات و فناوری.

حقایقی، نصرت‌الله. (۱۳۹۱). *متره، برآورد و آنالیز بهاء "با بازنگری جدید" (جلد ۲)*، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران. چاپ دهم.

سعادت‌مند، علیرضا. (۱۳۹۹). *متره، برآورد و آنالیز بهاء: براساس آخرین دستورالعمل‌های سازمان برنامه و بودجه کشور*، انتشارات مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران (شهرداری تهران).

عابدی، محمدهادی. (۱۳۹۹). *تأمین مالی پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی از طریق فورفیتینگ با استفاده از ظرفیت بازار بدهی کشور*. انتشارات آریا دانش.

گاتی، استفانو. (۱۳۹۷). *تأمین مالی پروژه‌ای در تئوری و عمل: طرح‌ریزی و ساختاردهی تأمین مالی پروژه‌های عمومی و خصوصی*، ترجمه: افشین فیروزی، نریمان ضیایی، انتشارات فرهنگ صبا.

نظر پور، محمد نقی. کسرای، زینب. (۱۳۹۹). *ارزیابی اقتصادی طرح‌ها*. انتشارات دانشگاه مفید.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): **حمل و نقل سبز**

عنوان درس (انگلیسی): **Green Transportation**

نوع درس: اختیاری پیش نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش نیاز: طراحی شبکه‌های حمل و نقل شهری

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- درک مسائل و چالش‌های زیست‌محیطی حمل و نقل شهری موجود
- آشنایی با مفهوم حمل و نقل سبز و انواع مختلف حمل و نقل پایدار
- آشنایی با نیازهای حمل و نقلی کم‌توانان جسمی حرکتی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

افزایش توان طراحی و برنامه‌ریزی شبکه حمل و نقل شهری با در نظر گرفتن شاخص‌های پایداری.

سرفصل درس

- چالش‌های زیست‌محیطی دوران معاصر و ارتباط آن با حمل و نقل شهری.
- مفهوم حمل و نقل سبز و پایدار و معرفی اجزای مختلف مرتبط با آن.
- جایگاه حمل و نقل سبز در تحقق توسعه پایدار.
- رویکردهای نظری و جنبش‌های مرتبط با حمل و نقل سبز.
- ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست‌محیطی حمل و نقل سبز
- جایگاه انواع روش‌های حمل و نقلی در تحقق اهداف حمل و نقل سبز (پیاده، دوچرخه، حمل و نقل همگانی و ...)
- مفهوم شهر پیاده مدار و شاخص‌های آن در برنامه‌ریزی و طراحی شهری
- ملاحظات حمل و نقلی کم‌توانان جسمی حرکتی (کودکان، معلولان، سالمندان، مادران باردار و ...) برای حضور در فضاهای عمومی.
- شاخص‌های شهر مناسب برای دوچرخه‌سواری.
- شاخص‌های مناسب حمل و نقل همگانی و چگونگی ارتباط با سایر مدهای حمل و نقلی.
- ملاحظات طراحی و برنامه‌ریزی شهری با رویکرد حمل و نقل سبز و پایدار (توجه به پیاده‌روی، دوچرخه‌سواری، ترکیب دوچرخه و حمل و نقل عمومی)، ارتباط میان شکل شهرها، مکان کاربری‌ها و توزیع فعالیت‌ها با حمل و نقل پایدار.

- تجارب جهانی مرتبط با تحقق حمل و نقل پایدار.
- چالش‌های پیش روی تحقق حمل و نقل سبز و پایدار در ایران

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و انجام تکالیف و ارائه دانشجو در کلاس درس.

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۳۰	نوشتاری: ٪۷۰	-
		عملکردی: -	

فهرست منابع

سلمانی، علیرضا، فشکی، مسعود. (۱۳۹۸). توسعه حمل و نقل سبز و حفظ محیط زیست. انتشارات کهکشان علم. شفربرده، کلاوس. (۱۳۸۲). سرعت ۳۰: آرام سازی خیابان‌های محلی، ترجمه جهان‌شاه پاکزاد، انتشارات سازمان شهرداری‌های کشور.

عبادی نیا، فهیمه. (۱۳۹۸). بازشناسی فرم شهر از منظر حمل و نقل کم کربن، انتشارات خراسان.

قریب، فریدون. (۱۳۹۴). شبکه ارتباطی در طراحی شهری. انتشارات دانشگاه تهران. چاپ دهم.

کنف لآخر، هرمان. (۱۳۸۷). برنامه ریزی تردد پیاده و دوچرخه. ترجمه فریدون قریب. انتشارات دانشگاه تهران. چاپ دوم.

لاتراس، جین. (۱۳۹۹). حمل و نقل و شهر سازی: در جستجوی توسعه پایدار شهری، ترجمه محسن طالبی شلیمکی، امیر بخشی، محمدعلی موسی نژاد، مصطفی باقریان جلودار، انتشارات جهاد دانشگاهی مازندران.

میر مقتدایی، مهتا. حق وردیان، فاطمه. صلاحی مقدم، آرسام. (۱۴۰۰). راهنمای توسعه شهری مبتنی بر حمل و نقل همگانی (برای

شهرهای میانی)، مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهر سازی.

وزارت راه و شهر سازی (۱۳۹۹)، آیین نامه طراحی معابر شهری. جلد‌های ۵ تا ۱۲.

Black, W. R. (2010). *Sustainable transportation: problems and solutions*, Guilford Press.

Bougdah, H., Versaci, A., Sotoca, A., Trapani, F., Migliore, M. & Clark, N. (2020). *Urban and Transit Planning: A Culmination of Selected Research Papers from IEREK Conferences on Urban Planning, Architecture and Green Urbanism, Italy and Netherlands (2017)*: Springer.

Curtis, C. (2020). *Handbook of Sustainable Transport*, Edward Elgar Publishing.

Litman, T. & Brenman, M. (2012). *A new social equity agenda for sustainable transportation*, Victoria Transport Policy Institute VictoriaCanada.

Morimoto, A. (2021). *City and Transportation Planning: An Integrated Approach*, Routledge.

Pojani, D. (2020). *Planning for Sustainable Urban Transport in Southeast Asia: Policy Transfer, Diffusion, and Mobility*, Springer Nature.

عنوان درس (فارسی): **مبانی برنامه‌ریزی راهبردی**

عنوان درس (انگلیسی): **Introduction to Strategic Planning**

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز: دارد ■ ندارد □ عنوان پیش‌نیاز: مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی شهری

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- بررسی تأثیر فرایندهای اقتصادی، اجتماعی / فرهنگی، محیط‌زیستی، سیاسی/اداری در شکل‌گیری برنامه‌ریزی کاربری زمین تحت الگوی راهبردی
- بررسی عناصر اصلی برنامه‌ریزی راهبردی در سیستم یکپارچه کاربری زمین شهری - شامل برنامه‌ریزی حمل‌ونقل و پهنه‌بندی با در نظرگیری دغدغه‌های اجتماعی، اقتصادی و محیط‌زیستی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- تقویت تفکر انتقادی و تفکر آینده‌نگر در حل مسائل پیچیده و غیرقطعی در محیط‌های شهری
- تقویت تفکر سیستمی با در نظر گرفتن وجوه مختلف یک موضوع شهری معاصر

سرفصل درس

- سیر تاریخی و دلایل ظهور برنامه‌ریزی راهبردی
- مفاهیم پایه در برنامه‌ریزی راهبردی
- جایگاه عوامل اقتصادی و اجتماعی در برنامه‌ریزی راهبردی
- جایگاه برنامه‌ریزی کاربری زمین در برنامه‌ریزی راهبردی
- تغییر از مفهوم حاکمیت شهری به حکمرانی شهری
- جایگاه مشارکت جامعه محلی در برنامه‌ریزی راهبردی
- جایگاه طراحی شهری در برنامه‌ریزی راهبردی و گسترش دانش طراحی شهری
- تجارب برنامه‌ریزی راهبردی در جهان
- چالش‌ها و محدودیت‌های برنامه‌ریزی راهبردی
- نظام تهیه و تصویب طرح‌های راهبردی

روش یاددهی - یادگیری

روش توضیحی همراه با بحث گروهی

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	%۵۰	نوشتاری: %۵۰	-
		عملکردی: -	

فهرست منابع

احمدیان، رضا، مونا فتحعلی بیگلو و پروانه ژاله رجبی. (۱۳۹۵). روش‌ها و فنون کاربردی در طراحی شهری و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای. انتشارات آذرخش.

برکپور، ناصر و ایرج اسدی. (۱۳۹۰). حکمروایی و مدیریت شهری، انتشارات دانشگاه هنر.

بریاوسولیس، هلن. (۱۳۸۸). الگوهای تحلیلی تغییر کاربری زمین: رویکردهای نظری و مدل‌سازی، ترجمه مجتبی رفیعیان و مهران محمودی، انتشارات آذرخش

پیرزاد، محمدحسین، صراف زاده، هایده، جهانشاهی، محمدحسین، مهدی زاده، جواد، امیری، مهین دخت و مطلق، محمدتقی. (۱۳۹۲) برنامه‌ریزی راهبردی توسعه شهری (تجربیات جهانی و جایگاه آن در ایران)، انتشارات آرمان‌شهر.

خداداد حسینی، حمید و شهریار عزیزی (۱۳۹۱). مدیریت و برنامه‌ریزی استراتژیک (رویکردی جامع)، انتشارات صفار

دنایمالی، احمد، سید علی موسوی‌نور و رحیم سرور. (۱۳۹۹)، چشم‌اندازسازی شهری: راهنمای برنامه‌ریزی و مدیریت راهبردی شهر، انتشارات نگارستان اندیشه.

مشهودی، سهراب. (۱۳۸۶). مبانی طرح‌های سیال شهری، شرکت پردازش و برنامه‌ریزی.

ملک افضلی، علی اصغر. (۱۳۸۲). انتخاب استراتژیک در برنامه‌ریزی شهری، انتشارات جهاد دانشگاهی واحد صنعتی امیرکبیر.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): شهرسازی و سلامت عمومی

عنوان درس (انگلیسی): Urban Planning and Public Health

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- بررسی نقش محیط مصنوع و بستر فرهنگی - اجتماعی و اقتصادی بر سلامت جسمی، اجتماعی و روانی جوامع معاصر
- برقراری رابطه بین رشته شهرسازی و مسائل جاری مرتبط با سلامت جوامع از جمله آلودگی هوا، سالخورده‌گی، بیماری‌های واگیردار، افسردگی، چاقی و ...

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- تفکر در خصوص اهمیت و نقش رشته شهرسازی در پاسخگویی به مسائل و دغدغه‌های سایر علوم که منجر به تقویت مهارت‌های تفکر انتقادی در دانشجویان می‌شود؛
- کسب مهارت تفکر سیستمی که با تأکید بر مطالعات بین‌رشته‌ای و ارتباط حوزه‌های مختلف دانش شکل می‌گیرد.

سرفصل درس

- مفهوم سلامت عمومی، نظریه‌های پشتیبان و ضرورت و اهمیت آن در جوامع معاصر
- جنبه‌های اجتماعی سلامت شهری
- تاریخچه مداخلات شهری به منظور ارتقا بهداشت و سلامت
- آرمان‌شهرها و باغشهرها و تأثیر آن بر سلامت شهروندان
- فرم شهر و سلامت عمومی
- سیستم‌های حمل‌ونقل و سلامت عمومی
- تأثیر ابزارهای کنترل‌گر فضایی (کاربری زمین، پهنه‌بندی، تراکم، ...) بر ارتقا / افول بهداشت و سلامت شهری
- شهر و پاندمی
- شهر و ظهور سالخورده‌گی
- شهر و توانیابان
- شهر و اختلالات روانی (انزوا، افسردگی و ...)

- مفهوم شهر سالم و شاخص‌های سلامت شهری از دیدگاه سازمان‌های جهانی
- مدیریت سلامت شهری با استفاده از مدل‌های توسعه هوشمند، توسعه مبتنی بر طبیعت (Nature-based Solution) و ...
- اقدامات دولت‌ها و سازمان‌های جهانی در خصوص ارتقا سلامت شهری

روش یاددهی - یادگیری

ترکیبی از سمینار، بحث و گفتگو و دعوت از متخصصان حوزه سلامت

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	۵۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: -	-

تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

آتلیه

فهرست منابع

استاد تقی زاده، عباس. (۱۳۹۳). شهر آرام، شهر استرس زدا. انتشارات تیسرا

Galea, S. & Vlahov, D. (2005). *Handbook of Urban Health*. Springer-Verlag.

Sheard, S. & Power, H. J. (2017). *Body and city: Histories of urban public health*. Routledge.

منابع مطالعاتی

Aimone, F. (2010). The 1918 influenza epidemic in New York city: A review of the public health response. *Public Health Reports*, 125(3_suppl), 71–79.

Geltner, G. (2012). Public health and the pre-modern city: A research agenda. *History Compass*, 10(3), 231–245. <https://doi.org/10.1111/j.1478-0542.2011.00826.x>

Greenberg, M., Popper, F., West, B. & Krueckeberg, D. (1994). Linking city planning and public health in the United States. *Journal of Planning Literature*, 8(3), 235–239.

Hebbert, M. (1999). A city in good shape: Town planning and public health. *Town Planning Review*, 70(4), 433. <https://doi.org/10.3828/tpr.70.4.n06575ru36054542>

Vujcic, M., Tomicevic-Dubljevic, J., Grbic, M., Lecic-Tosevski, D., Vukovic, O., & Toskovic, O. (2017). Nature based solution for improving mental health and well-being in urban areas. *Environmental Research*, 158, 385–392.

مجله پژوهش سلامت <https://hrjbaq.ir/>

فصلنامه علمی پژوهشی سلامت اجتماعی <http://ch.sbm.u.ac.ir/>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): **تفکر سیستمی در شهرسازی**

عنوان درس (انگلیسی): **Systems Thinking in Urbanism**

نوع درس: اختیاری پیش نیاز: دارد ندارد عنوان پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با مفهوم تفکر سیستمی در شهرسازی
- آشنایی با ابعاد مختلف تأثیر گذار بر محیط شهری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- تقویت تفکر سیستمی و تفکر آینده‌نگر و تفکر انتقادی.
- تعمیق شناخت ابعاد مختلف محیط شهری به‌عنوان یک سیستم پیچیده.

سرفصل درس

- تفکر سیستمی و مفاهیم مرتبط با آن و تاریخچه شکل‌گیری آن.
- روش‌ها و ابزارهای تفکر سیستمی.
- طبقه‌بندی و انواع سیستم‌ها.
- مفهوم سیستم‌های پیچیده.
- تاریخچه و مفهوم برنامه‌ریزی سیستمی در شهرسازی.
- تبیین ارتباط میان عناصر و اجزاء مختلف شهری، فرآیند و محصول.
- چگونگی مطالعه سیستم شهری به‌عنوان یک سیستم پیچیده.
- تفکر سیستمی و برنامه‌ریزی راهبردی.
- فنون تحلیل و ارزیابی سیستم‌های پیچیده شهری.
- حل مسائل پیچیده شهری با رویکرد سیستمی.
- چالش‌های پیش روی تفکر سیستمی در شهرسازی.
- آینده پژوهی و تفکر سیستمی.

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و انجام تکالیف و ارائه دانشجو در کلاس درس.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۳۰	نوشتاری: ٪۷۰	-
		عملکردی: -	

فهرست منابع

- استرو، دیوید. (۱۳۹۹). تفکر سیستمی برای تغییر اجتماعی: راهنمای کاربردی برای حل مسائل پیچیده، جلوگیری از عواقب ناخواسته و دستیابی به نتایج پایدار، ترجمه علی اصغر سعدآبادی، ندا آرامی پور، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- ایکاف، راسل. (۱۳۹۸). هنر حل مسئله، ترجمه تقی ناصر شریعتی، انتشارات رسا.
- بابایی، شروین. ساجدی، سید یوسف. (۱۴۰۰). ارزیابی مقایسه‌ای سیستم مترو با تأکید بر عملکرد متروی تهران، انتشارات مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران (شهرداری تهران).
- مدوز، دانلا. (۱۳۹۹). تفکر سیستمی، ترجمه حامد فلاح تفتی و عادل آذر، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- مک لالین، برایان. (۱۳۹۲). برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای رویکرد سیستمی، ترجمه فرح حبیب، انتشارات دانشگاه آزاد، واحد علوم تحقیقات.
- هینز، استیون. (۱۳۹۷). رویکرد تفکر سیستمی به برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک، ترجمه رشید اصلانی، نشر نی.
- Albeverio, S., Andrey, D., Giordano, P. & Vancheri, A. (2007). *The dynamics of complex urban systems: An interdisciplinary approach*: Springer.
- Lai, S.K. (2020). *Planning within Complex Urban Systems*, 1st Edition, Routledge.
- Lai, S.K. & Han, H. (2014). *Urban Complexity and Planning: Theories and Computer Simulations*, 1st Edition, Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315548890>
- Walloth, C., Gebetsroither-Geringer, E., Atun, F. & Werner, L. C. (2016). *Understanding Complex Urban Systems: Integrating Multidisciplinary Data in Urban Models*, Springer.
- Walloth, C., Gurr, J. M. & Schmidt, A. (2014). *Understanding complex urban systems*, Springer.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): **پایداری و محیط مصنوع**

عنوان درس (انگلیسی): **Sustainability and Built Environment**

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -
تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با اصول توسعه پایدار و رویکردهای مکمل آن همچون «تاب‌آوری شهری»
- بررسی ابعاد مرتبط با محیط مصنوع و آن بر پویایی آینده شهرها

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

آشنایی با رویکرد توسعه پایدار و رویکرد تاب‌آوری شهری به صورت نظری

سرفصل درس

- مفهوم پایداری و توسعه پایدار
- سیر تحول شکل‌گیری مفهوم پایداری
- تفاوت بین توسعه کلاسیک و توسعه پایدار
- شاخص‌های تحقق توسعه پایدار شهری
- ارتباط بین محیط انسان‌ساخت و توسعه پایدار
- نقش شهرسازی در تحقق توسعه پایدار
- نظریه‌ها و روش‌های ارائه‌شده در این زمینه
- نقش ارزیابی در سنجش میزان حرکت در جهت پایداری و یا خلاف آن
- انتقادات به مفهوم پایداری، الزامات
- آیا پایداری ایده آلی و دست‌نیافتنی است؟
- محدودیت‌های تحقق پایداری
- گزینه مناسب یا گزینه مکمل: تاب‌آوری
- تجربه سایر کشورها (نمونه‌های موفق و ناموفق)
- تجربه ایران

روش یاددهی - یادگیری

روش سخنرانی

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه ^۱
%۲۵	%۱۵	نوشتاری: %۳۰	%۳۰
		عملکردی: -	

فهرست منابع

Jenks, M. & Jones, C. (2010). *Dimensions of the sustainable city*. Dordrecht, Springer.

Jenks, M. & Jones, C. (2010). *Sustainable city form*. Dordrecht, Springer.

Krizek, K. J. & Power, J. (1996). *A planners guide to sustainable development*. Chicago, IL: American Planning Association, Planning Advisory Service

Lützkendorf, T. and Maria Balouktsi (2017). Assessing a Sustainable Urban Development: Typology of Indicators and Sources of Information, *Procedia Environmental Sciences*, Volume 38, Pages 546-553

Roggema, R. & Roggema, A. (2020). *Smart and sustainable cities and buildings*. Springer.

Wheeler, S. M. & Beatley, T. (2004). *The sustainable urban development reader*. Routledge.

^۱. ارائه شفاهی تخصصی و نهایی دانشجوی

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مخاطرات طبیعی و سکونتگاه‌های انسانی

عنوان درس (انگلیسی): Natural Hazards and Human Settlements

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس

- آشنایی با مفاهیم مربوط به مخاطرات طبیعی و مکانیزم وقوع سوانح
- درک تأثیر شهرگرایی و رشد شهرها بر آسیب‌پذیری جامعه انسانی در برابر مخاطرات طبیعی
- آشنایی با ابزارهای شهرسازی به منظور کاهش اثر مخاطرات در سکونتگاه‌ها
- آشنایی با مفاهیم مدیریت بحران و مشارکت مردمی در بازیابی پس از سوانح

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

درک اهمیت رشته شهرسازی و ابزارهای در اختیار شهرسازان برای حل مسئله آسیب‌پذیری شهرها در برابر سوانح

سرفصل درس

- بخش اول: تعریف اولیه، ضرورت مسئله، لزوم پرداختن به موضوع
 - مفاهیم اولیه مرتبط با مخاطرات طبیعی، مکانیزم وقوع مخاطرات طبیعی، مفهوم آسیب‌پذیری
 - تأثیر شهرگرایی و رشد شهرها و فعالیت انسانی در به وقوع پیوستن سوانح و افزایش خسارت
 - ابزارهای مختلف برنامه‌ریزی برای کاهش آسیب‌پذیری در مقیاس‌های مختلف (ملی تا محلی)
- بخش دوم: نقش شکل شهر در کاهش آسیب‌پذیری در برابر سوانح طبیعی
 - بررسی انواع الگوهای شهری و رفتار هر الگو در زمان مخاطره (تمرکز بر زمین‌لرزه)
 - بررسی بافت شهر و اجزاء تشکیل‌دهنده و نقش آن‌ها در میزان آسیب‌پذیری
 - نقش ابزار کاربری زمین، تراکم، سطح اشغال، توده/فضا و ... در کاهش خطرات ناشی از زمین‌لرزه
 - بازسازی پس از سانحه (رویکردها)
 - اسکان موقت
 - بررسی تجارب بازسازی پس از سانحه در ایران و جهان
- بخش سوم: مدیریت بحران و مشارکت مردمی در تأمین امنیت شهرها
 - مفهوم مدیریت بحران و چرخه مدیریت بحران

- سازمان‌ها و نهادهای مسئول مدیریت بحران، امداد و نجات، اسکان موقت، بازسازی
- بررسی ساختار مدیریت بحران در ایران
- بررسی ساختار مدیریت بحران در سایر کشورها و مقایسه آن‌ها با ایران
- تجارب داخلی و خارجی مواجهه با مخاطرات طبیعی و عملکرد سیستم مدیریت بحران

روش یاددهی - یادگیری:

روش سخنرانی، بحث گروهی و انجام تکالیف و ارائه سمینار توسط دانشجویان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	%۵۰	نوشتاری: %۵۰	-
		عملکردی: -	

فهرست منابع

بحرینی، حسین و عباس آخوندی (۱۳۷۹) مدیریت بازسازی مناطق آسیب‌دیده از سوانح طبیعی، تجربه بازسازی مناطق زلزله‌زده، انتشارات دانشگاه تهران.

حیب، فرح (۱۳۹۰) نقش شکل شهر در کاهش خطرات ناشی از زلزله. انتشارات تابش تصویر.

منابع مطالعاتی

- Amini Hosseini, K. & Y. O. Izadkhah. (2020). "From 'Earthquake and Safety' School Drills to 'Safe School-Resilient Communities': A Continuous Attempt for Promoting Community-Based Disaster Risk Management in Iran." *International Journal of Disaster Risk Reduction* 45: 101512.
- Bahrainy, H. (1998). Urban Planning and Design in a Seismic-prone Region (the
- Bahrainy, H. (2003). Natural disaster management in Iran during 1990s- Need for a new structure. *Journal of Urban Planning and Development*.
- Ghafory-Ashtiani, M. & Mahmood H. (2008). Post-Bam earthquake: recovery and reconstruction. *Natural Hazards*, 44: 229-241
- Maroufi, H. & Borhani, M. (2021) A measurement of community seismic resilience in sub-city districts of Mashhad, Iran, *Journal of Environmental Planning and Management*, Published online.
- Safari, M., H. Seyedin, & Jahangiri, K. (2019). Disaster Risk Governance in Iran: Document Analysis. *Journal of Education and Health Promotion* 8: 142.
- Tierney, K., Khazai, B. L. Tobin, T. & Krimgold, F. (2005). Social and Public Policy Issues Following the 2003 Bam, Iran, Earthquake." *Earthquake Spectra* 21 (1_suppl): 513-534.

فصل چهارم

ترم بندی دروس

ترم اول

پیش‌نیاز / هم‌نیاز	تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری		
-	۳	۲	۱	بیان تصویری برای شهرسازان	۱
-	۲	-	۲	مقدمه‌ای بر شهرسازی	۲
-	۴	۳	۱	مهارت‌های ترسیمی برای شهرسازان	۳
-	۲	-	۲	سکونتگاه‌های انسانی و محیط جغرافیایی	۴
-	۲	-	۲	ریاضیات	۵
-	۳	-	۳	فارسی عمومی	۶
-	۲	-	۲	درس عمومی معارف	۷
-	۱۸	۵	۱۳	جمع کل	

ترم دوم

پیش‌نیاز / هم‌نیاز	تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری		
مهارت‌های ترسیمی برای شهرسازان بیان تصویری برای شهرسازان	۴	۳	۱	مبانی طراحی ۱	۱
بیان تصویری برای شهرسازان	۳	۱	۲	درک و بیان محیط شهری	۲
	۲			درس اختیاری ^۱	۳
	۲			درس اختیاری	۴
ریاضیات	۲	-	۲	کاربرد آمار در شهرسازی	۵
	۳	-	۳	زبان عمومی	۶
	۲	-	۲	دانش خانواده و جمعیت	۷
	۱۸			جمع کل	

^۱ پیشنهاد می‌شود ۲ درس اختیاری از بین دروس اختیاری: مبانی مهندسی معماری برای شهرسازان - اقلیم و شهرسازی - کاربرد رایانه در شهرسازی انتخاب گردند.

ترم سوم

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری		
مبانی طراحی ۱	۴	۳	۱	مبانی طراحی ۲	۱
-	۲	-	۲	تاریخ شهر و شهرسازی در جهان	۲
سکونتگاه‌های انسانی و محیط جغرافیایی	۳	۱	۲	مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی شهری	۳
-	۳	۲	۱	کاربرد سیستم‌های اطلاعات مکانی در شهرسازی	۴
-	۲	-	۲	مباحث اقتصادی در شهرسازی	۵
-	۲	-	۲	شهر و محیط‌زیست	۶
-	۲	-	۲	اندیشه اسلامی ۱	۷
	۱۸	۶	۱۲	جمع کل	

ترم چهارم

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری		
مبانی طراحی ۲	۵	۴	۱	کارگاه شهرسازی ۱	۱
-	۲	-	۲	مباحث اجتماعی در شهرسازی	۲
کاربرد آمار در شهرسازی	۲	-	۲	مدل‌های کمی- فضایی در شهرسازی	۳
تاریخ شهر و شهرسازی در جهان	۳	۱	۲	شناخت و تحلیل فضاهاى شهری	۴
-	۲	-	-	درس اختیاری ^۱	۵
اندیشه اسلامی ۱	۲	-	۲	اندیشه اسلامی ۲	۶
-	۱	۱	-	تربیت بدنی ۱	۷
	۱۷			جمع کل	

۱. پیشنهاد می‌شود درس اختیاری از بین دروس اختیاری مخاطرات طبیعی و سکونتگاه‌های انسانی- اقلیم و شهرسازی- آشنایی با معماری معاصر ایران و جهان انتخاب گردد.

ترم پنجم

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری		
کارگاه شهرسازی ۱ مبانی و روش های برنامه ریزی شهری	۵	۴	۱	کارگاه شهرسازی ۲	۱
مباحث اجتماعی در شهرسازی	۲	-	۲	مشارکت در شهرسازی	۲
-	۳	۱	۲	تأسیسات و زیرساخت های شهری	۳
-	۳	۱	۲	برنامه ریزی شبکه های حمل و نقل شهری	۴
مبانی طراحی ۲	۳	۱	۲	مبانی و روش های طراحی شهری	۵
-	۲	-	۲	انقلاب اسلامی ایران	۶
	۱۸	۷	۱۱	جمع کل	

ترم ششم

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری		
کارگاه شهرسازی ۲ مبانی و روش های طراحی شهری	۵	۴	۱	کارگاه شهرسازی ۳	۱
-	۳	۱	۲	بافت های فرسوده شهری	۲
تاریخ شهر و شهرسازی در جهان	۲	-	۲	تاریخ شهر و شهرنشینی در ایران	۳
-	۲	-	۲	مسکن شهری	۴
برنامه ریزی شبکه های حمل و نقل شهری	۳	۱	۲	طراحی شبکه های حمل و نقل شهری	۵
-	۲	-	۲	زبان تخصصی شهرسازی	۶
	۱۷	۶	۱۱	جمع کل	

ترم هفتم

پیش‌نیاز / هم‌نیاز	تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری		
کارگاه شهرسازی ۳	۵	۴	۱	کارگاه شهرسازی ۴	۱
-	۲	-	۲	مدیریت و سیاست‌گذاری شهری	۲
مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی شهری	۲	-	۲	برنامه‌ریزی منطقه‌ای	۳
-	۲	-	۲	روش‌های مطالعه و پژوهش در شهرسازی	۴
تاریخ شهر و شهرنشینی در ایران	۲	-	۲	شهرسازی معاصر ایران	۵
-	۳	-	۳	اسناد، نهادها و قوانین شهری	۶
-	۲	-	۲	تفسیر موضوعی قرآن	۷
-	۱	۱	-	ورزش ۱	۸
	۱۹	۵	۱۴	جمع کل	

ترم هشتم

پیش‌نیاز / هم‌نیاز	تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری		
تمامی کارگاه‌های شهرسازی	۵	۴	۱	پروژه نهایی	۱
کارگاه شهرسازی ۴	۴	۴	-	کارآموزی	۲
	۲			درس اختیاری ^۱	۳
	۲			درس اختیاری	۴
-	۲	-	۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۵
	۱۵			جمع کل	

^۱. پیشنهاد می‌شود ۲ درس اختیاری کارآموزی و مهارت‌های حرفه‌ای در شهرسازی ارائه گردند و برای دیگر درس اختیاری از بین دو درس شهرسازی و سلامت عمومی - سمینار مسائل شهری انتخاب گردد